Roma
Romans
Tè̤hébè Ré̤ Dő Nyĕ

Paulu răcuő pé̤ liyĕnuô dő vĭ̤ Roma prè̤zṳ̋etè̤ plo̍mṳphú tahe a o, li yĕnuôma ma̤̍ho̍ a taritaryă dyérọ̤ one ré̤ a tè̤taze-one dő a ki cuőolĕo kuŏ̍ vĭ̤ Roma prè̤zṳ̋etè̤ plo̍mṳphú tahe pă ari-akyă pre̍. A tè̤taze-one maĭtĕ hérò a ki cuő me̤tọ̤̋kuŏ̍ tè̤ ná Krístuphú bínuôtahe taplộ̤taplyá pă, htuŏ̍părò èthĭ bínuôtahe ki me̤cwọ̤́ lŭ dő a ki cuő plehyă pọ̤ dő Spain ké̤. Phú a the̍gnĕ Krístuphú a tè̤zṳ̋tè̤nyá̤ ná Krístuphú tŏ ohtwŏprè̤ krwŏ me̤kuŏ̍ tahenuô, a ră hésoluŏ̍plŏ pé̤lŏ̍ ŭ. Paulu dyéluŏ̍ pé̤ ŭ Krístuphú a ohtwŏprè̤ ari-akyă tahe aklè̍nuô, liyĕtôba nuôma alőabă lőŭ ho̍.

Paulu hémọ̤héryá Roma prè̤zṳ̋etè̤ plo̍mṳphú tahe rò a hésoluŏ̍ pé̤ htuŏ̍ èthĭ ná a tè̤kwĭco̍bè̍ pé̤ dő èthĭgnĕ tahe htuŏ̍ho̍ yĕtôphuőrò a héluŏ̍ pé̤ èthĭ ná tè̤ dő a the̍zṳ̋ ră liyĕ a khăshyékhărya̤ ari-akyă. Tè̤ritè̤kyă a khăshyékhărya̤ ma ma̤̍ho̍ "Co̍marya dyaco̍dyatè̤ ho̍ kayă tahe ná ané̤ ní̤dû phútĕnuô tè̤the̍krṳ̋mila yĕ dyéluŏ̍htyaluŏ̍ ho̍. Tè̤co̍tè̤tè̤ yĕnuôma a cáhtya ná tè̤zṳ̋ rò a tadû ná tè̤zṳ̋." (1:17)

Htuŏ̍rò Paulu hésoluŏ̍ e̍htyapọ̤́ tè̤ritè̤kyă a khăshyékhărya̤ yĕ. Judaphú tahe bèbè, Judaphú

mą̈to tahe bèbè, Cố́marya lo mẹcố́mẹtẹ kạ lǒ̌plǐ èthǐ pwǫ̈̌⁀ tôprẹ̀, mẹtěhérò kayǎ pwǫ̈̌⁀ tôprẹ̀ o thyálǒ̌ lǔ dő tẹ̀thű̂tẹ̀ora a taryěshyosǒ̌ alẹ̌̀ pré̂. Dő prẹ̀luhekhuphú zṳ̋e Krístu akhu-akhyěrò Cố́marya dyacố́dyatẹ hố́ èthǐ. Htuő̌rò Paulu hésoluő̌ pǫ́ ná tẹ̀ohtwǒprẹ̀ athẹ̌̀ dő pẹ̀ nị̈bè yěnuôma mą̈ dő pẹ̀ htwǒhtya tẹ̀tôcô⁀ tuő̌ ná Krístu hố́ akhu-akhyě pré̂, a hésoluő̌ pẹ́ pǫ́ phúnuô. Prẹ̀zṳ̋etẹ̀phú tahenuô, a nị̈bè lahyǎ hố́ tẹ̀pẹ̈̌tẹ̀dwǒ ná Cố́marya hố́, htuő̌to tẹ̀thű̂ ná tẹ̀thyě a taryěshyosǒ̌ pṳ̋ma èthǐ yěnuô, Cố́marya a Thé̂ Sǎsẹ̌̀ plwǒhte palǎ cuő hố́ èthǐ hố́. Bí Amą̈̌du 5-8 akǔnuô, Paulu hésoplǒ pẹ́ pǫ́ ná Cố́marya a tẹ̀taze myásǔ̂ one a tẹ̀thyótẹ̀thya tahe ari-akyǎ ná Thé̂ Sǎsẹ̌̀ Byacè a tẹ̀prọtẹ̀pryạ shyosǒ̌yě htulya taple pẹ́ ǔ tẹ̀o-htwǒprẹ̀ athẹ̌̀ ari-akyǎ. Htuő̌to Judaphú tahe agně bèbè, Judaphú mą̈to tahe agně ná Cố́marya taze-one pẹ́ lǒ̌kryá⁀ ǔ pwǫ̈̌⁀ tôprẹ̀ phútěnuô, Paulu hésoplǒ pẹ́ lǒ̌ ǔ hố́. Thyáphú kayǎ pwǫ̈̌⁀ tôprẹ̀ ki nị̈bè dǐtű̂ kuő̌ lahyǎ Cố́marya abwídu-ataryěhtǔ dő Jesǔ Krístu a o agněnuôrò, Judaphú tahe vǐkyǎ kyǎ Byacè Jesǔ Krístu pré̂. A mẹ phúyěnuôma Cố́marya a tẹ̀taze-one pré̂. Manárò prẹ̀rǎliyě zṳ̋e ná Judaphú tahenuô, a vǐkyǎ lǎ ná Byacè Jesǔ to, a héplű̂kyǎ angǫ́ phúnuô. Dőkhyě tadû rò Paulu rǎluő̌ pẹ́ ná Krístuphú tahe tǒbè ohtwǒprẹ̀ dya lahyǎ a thé̂plòthuôhtyě phútě, htuő̌to a lo-dulő⁀ ma bí èthǐ bố́thyóbố́lǎ ná kayǎ dő aruô

tahe akhẽ̌, a tŏ dyéluỗ̌ lahyă atẹ̀mọ phútĕnuô, a răluỗ̌plŏ pẹ́ phúnuô. A răluỗ̌ ná mẹ Cố̀marya a tẹ̀phyétẹ̀mẹ ari-akyă, htuỗ̌rò Krístuphú tahe tŏbè nị́dă khwícố̀phya dố̃ a pố̃htyĕkẹ́ tahe angọ́, rò a tŏbè mọnị́ lŭ mẹcwọ́nị́ lŭ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀. Rò a mẹtadûkyă ali yĕtôba ná a tẹ̀hémọhéryá tahe ná a tẹ̀htuthẽ́htya Cố̀marya tahe prẽ́.

Tẹ̀hébè tôtọ́ ná tôtọ́

Tẹ̀hébè rẹ́ dố̃ nyĕ ná tẹ̀ritẹ̀kyă akhăshyékhăryạ tahe 1:1-17
Kayă pwọ̃̆⁀ tôprẹ̀ lo tẹ̀mẹlwóhtekạ 1:18-3:20
Cố̀marya a tẹ̀mẹlwóhtekạ ŭ aklyáaklŏ 3:21-4:25
Tẹ̀ohtwŏprẹ̀ athẽ̌ dố̃ Krístukŭ 5:1-8:39
Cố̀marya a tẹ̀taze-one pẹ́ Israelphú tahe 9:1-11:36
Krístuphú a tẹ̀dya thẽ́plòthuôhtyĕ 12:1-15:13
Tẹ̀hébè tadûkyă dố̃khyĕ ná tẹ̀hémọhéryá tahe 15:14-16:27

Paulu A Tẹ̀hémọhéryá

1 Vă ma Paulu. Vă răcuố̃pẹ́ thĭ li yĕtôba. Vă
ma Jesŭ Krístu a prẹ̀mẹtẹ̀phú tôprẹ̀. A ẽ́ vă
ná vă ki htwŏhtya Prẹ̀dônyăphú tôprẹ̀, htuỗ̌rò a
nwóhtya vă ná vă ki hésodônyă pẹ́ ŭ ná Cố̀marya
a tẹ̀thẽ́krụ̃̆mila. 2 Tẹ̀thẽ́krụ̃̆mila yĕnuô, Cố̀marya
ố̀lyạ one nyẽ̌lăhố̀ angọ́ mú⁀ nukhẽ̌ ná aprẹ̀prọ
tahe phú a răone htuỗ̌hố̀ dố̃ lisăsẽ̌ akŭnuô.
3 Tẹ̀thẽ́krụ̃̆mila yĕnuôma a mạ́hố̀ aphúkhŭ mạ́dû
pẹ̀ Byacè Jesŭ Krístu yĕ ari-akyă dố̃ a hyălyạ

klwo-anẹ́ phú prẹ̀lukayǎ yěnuô tôprẹ̀ hǒ́, rò a
hyǎ opacẹ̌̀lyạ dố khwí Davi aklwǐalyǎ akǔ yěnuô
tôprẹ̀ hǒ́. 4 Dố Thé̌ Sǎsẹ̌̀ Byacè akhu-akhyěrò bí
Cǒ́marya mẹ̀htwǒprẹ̀ kạkhyě pẹ̀ Byacè Jesǔ Krístu
dố tẹ̀thyě ná a tẹ̀prọtẹ̀pryạ akhẽ̌nuô, a dyéluỗ
hǒ́ lǔ ná è ma Cǒ́marya aphúkhǔ tôprẹ̀ mạ́lakǒ
hǒ́. 5 Dố Krístu akhu-akhyěrò Cǒ́marya dyétạ̌
pẹ̀ a tẹ̀bwítẹ̀taryě ná tẹ̀shuốkhẽ̌ tǒryá dố pẹ̀ ki
htwǒhtya Prẹ̀dônyǎphú dố Krístu agně. Thyáphú
lỗ⁓ Judaphú mạ́to tahe ki zṵ̃́kạnyạ́kạ kuỗǔ Jesǔ,
rò èthǐ ki nị́dǎkuỗ Cǒ́marya ngọ́ agněnuôrò, a
nỗhtwǒhtya pẹ̀ pré̌. 6 Cǒ́marya é̌ ǔ dố ǔ ki
htwǒhtya Jesǔ Krístu akayǎ tahe aklẽ̌nuô, thǐ ma
thǐ onuỗtọ̃́kuỗ bínuônuô hǒ́.

7 Khǒbǒ́thyómọ dố a o dố vị̌ Roma akǔ thǐ,
Cǒ́marya mọ nị́dyé thǐ, htuỗto a é̌ hǒ́ thǐ dố thǐ ki
htwǒhtya akayǎ nị́dû hǒ́.

Vǎ rǎcuố pẹ́lỗ thǐ liyětôba. Pẹ̀ Phẽ̌ Cǒ́marya ná
pẹ̀ Byacè Jesǔ Krístu ki dyédû thǐ tẹ̀bwítẹ̀taryě ná
tẹ̀kacṵ́kabé̌ ní⁓.

Paulu Kwǐcǒ́bẽ̌ Rò A Hébwíhétaryě Cǒ́marya

8 Dố Jesǔ Krístu akhu-akhyěrò, vǎ hébwíhé-
taryě rẹ́lố hǒ́ vǎ Cǒ́marya dố thǐ lỗ⁓ plǐ agně
hǒ́, mẹtěhérò, thǐ tẹ̀zṵ̃́tẹ̀nyạ́ yěnuô, ǔ nị́huỗ lỗhǒ́
hekhu tôba hǒ́. 9 Bí vǎ kwǐcǒ́bẽ̌htya Cǒ́marya
akhẽ̌nuô, vǎ thẽ́nẹ̀htyabè thǐ pwọ̌⁓ tôphuố cǒ́.
Vǎ mẹ̀ mạ́lakǒ cǒ́ phúyě nuôma Cǒ́marya thé̌gně

prẹ́. Vǎ mẹ lỗthulỗthẹ́ pẹ́ lǔ tẹ̀mẹ ná vǎ tẹ̀dônyǎ
pẹ́ aphúkhǔ Byacè Jesǔ Krístu a tẹ̀thẹ́krụ̃̌mila
ari-akyǎ yě akhyě hộ́. 10 Vǎ kwǐcộ́bẽ̌ nyẹ̌⌢ lǎhộ́
Cộ́marya, a ki thẹ́plòo ná vǎ ki cuốolě kuỗ thǐ
kihérò vǎ thẹ́zụ̃́ cuốolě kuỗlǎ thǐ.

11 Mẹtěhérò thyáphú vǎ ki hyǎ dyé pẹ́kuỗ thǐ
Cộ́marya a Thẹ́ Sǎsẽ̌ ashyězụ́ yěnuôrò, vǎ thẹ́zụ̃́
hyǎ olě kuỗ lǎ thǐ. Cộ́marya a Thẹ́ Sǎsẽ̌ ashyězụ́
ki dyéshyodyésỗhtya dû thǐ thẹ́plò ní⌢. 12 Vǎ
thẹ́zụ̃́ hé phútě hérò pẹ̀ dyéhẽ̌dyére mẹcwộ́lyẹ̌
mẹcwộ́kè khyěthyálǔ thǐ tẹ̀zụ̃́ ná vǎ tẹ̀zụ̃́ phúnuô
tôcôprẹ̀́. 13 Puộ̃́vyạ́ thǐ⌢, vǎ thẹ́zụ̃́ nỗthẹ́gně kuỗ
thǐ ná vǎ tẹ̀taze-one dố vǎ ki hyǎ olě kuỗ thǐ
pǎ ari-akyǎ yěnuôma ẹ́phuố lǎhộ́. Manárò tẹ̀mẹ
dídòdídyǎ vǎ nuô a o tuộ̃́pǎ cộ́ khǒnyạ́ yěnuô cộ́.
Phú vǎ mẹhtuỗhộ́ dố Judaphú mạ́to tahe aklẽ̌nuô,
thyáphú kayǎ o dố thǐklẽ̌ nuôtahe ki htwǒhtyakuỗ
prẹ̀zụ̃́etẹ̀phú agněnuôrò, vǎ thẹ́zụ̃́ hyǎ olě mẹcwộ
pẹ́ kuỗ kayǎ nuôtahe prẹ̀́.

14 Greek myěcôphú tahe bèbè, Greek myěcôphú
mạ́to tahe bèbè, kayǎ tẹ̀thítẹ̀phẹ́ o bèbè, kayǎ
tẹ̀thítẹ̀phẹ́ oto bèbè, tẹ̀mẹ lyạbèhộ́ vǎ dố vǎ kibè
hésodônyǎ pẹ́ myěcô pwộ̌⌢ tôcô ná tẹ̀thẹ́krụ̃̌mila
yěhộ́. 15 Phúnuô akhu-akhyě thǐ dố a o lahyǎ dố vị̌
Roma akǔ yětahenuô, vǎ thẹ́plòshyo dônyǎ pẹ́kuỗ
nyacộ́ thǐ ná tẹ̀thẹ́krụ̃̌mila yě ari-akyǎ cộ́.

Tẹ̀thẹ́krụ̃̌mila A Tẹ̀prọtẹ̀pryạ

16 Dố tẹ̈thẻ́krṵ̈mila yĕ akhu-akhyĕ, vă thẻ́-
tarẹ̈to, mẹtĕhérò, lỗ˷ kayă dố a zṵ̂e tẹ̈thẻ́krṵ̈mila
yĕtahenuô, Cố̀marya mẹlwóhtekạ lỗ èthǐ ná a
tẹ̈prọtẹ̈pryạ hỏ́. A mẹlwóhtekạ rẹ́lố Judaphú tahe,
htuỗrò a mẹlwóhtekạ kuỗpọ́ Judaphú mạ́to tahe.
17 Cố̀marya dyacỏ́dyatẹ hỏ́ kayă tahe ná anẹ́ nị́dû
phútĕnuô tẹ̈thẻ́krṵ̈mila yĕ dyéluỗhtyaluỗ pẹ́ hỏ́.
Tẹ̈cỏ́tẹ̈tẹ yĕnuôma a cáhtya ná tẹ̈zṵ̂ rò a tadû ná
tẹ̈zṵ̂. Lisăsẽ̌ hé, “Kayă dố Cố̀marya dyacỏ́dyatẹ è
ná atẹ̈zṵ̂ tahenuô, èthǐ ki nị́bè tẹ̈ohtwŏprẹ̀ athẽ̌
mạ́lakŏ pă.”✡

Kayă Mẹlỗplǐ Tẹ̈thṹ Pwọ̌˷ Tôprẹ̀

18 Cố̀marya a tẹ̈thẻ́plòdu oluỗhtya dố mỏ́khu.
Rò a oluỗhtya pẹ́ lỗ˷ kayă dố a mẹ tẹ̈thṹtẹ̈plá
nuôtahe ná kayă dố a mẹ tẹ̈mŭmyạ́ricyạ́ nuôtahe.
Dố èthǐ mẹ tẹ̈mŭmyạ́ricyạ́ tahe akhu-akhyĕrò
a nỗ thẻ́gnĕ pă ŭ ná tẹ̈mạ́tẹ̈cỏ́ yĕnuô to hỏ́.
19 Mẹtĕhérò èthǐ lẹ́thẻ́gnĕcyạ́ Cố̀marya ari-akyă
nuô, a oluỗ lǐphó cỏ́ dố èthǐgnĕ cỏ́, mẹtĕhérò
Cố̀marya anẹ́byacè nị́dû dyéluỗ lạ́lǐ pẹ́ cỏ́ hỏ́
èthǐ cỏ́ hỏ́. 20 Mẹtĕhérò cáhtya dố Cố̀marya
byályạlú hekhu akhẽ̌nuô, kayă tahe thẻ́gnĕplŏ
ryáryádèdè cỏ́ ná Cố̀marya o ná a taryĕprọpryạ
tacụ́prẹ̀ cỏ́, htuỗto èthǐ thẻ́gnĕ plŏplṹ cỏ́ ná è
ma Cố̀marya a mạ́lakŏ tôprẹ̀cỏ́. Cố̀marya a

✡ **1:17** 1:17 Habaku 2:4

taryěprọprya̤ tacṳ́prẹ̀ yětahenuô ná è ma Cố-
marya mạ́lakǒ tôprẹ̀ cố yěnuô, èthǐ myáhtyecyạ́
to tadṹrò èthǐ thégněcyạ́ prế. Èthǐ yǒ myáhtye
Cốmarya byályạtělya̤ tẹ̀yětahe akhu-akhyě, èthǐ
thégněcyạ́ lahyǎ Cốmarya ari-akyǎ yětahe prế.
Phúnuô akhu-akhyě, lǒ̌ tẹ̀dő èthǐ mẹhtuỗhố
tahenuô, èthǐ héhtǒhélya̤ cyạ́ pǎto.
21 Èthǐ thégněhố Cốmarya tadṹrò èthǐ
bezṳ̂benyạ́ kuỗ lǔ phú Cốmarya tôprẹ̀ to. A
hébwíhétaryě kuỗ lǔ toto. Phúnuôrò èthǐ atẹ̀tanẹ
tahenuô, a htwǒhtya lǒ̌ tẹ̀olőoklǒ̌. Htuỗto èthǐ
atẹ̀tanẹ olőoklǒ̌ yětahenuô, tẹ̀khítẹ̀lọ̀ mẹbíkyǎ
hố èthǐ hố. 22 Èthǐ hélya̤ nị́dyé lahyǎ anẹ́ ná a
tẹ̀thítẹ̀phế o, tadṹrò a htwǒ lahyǎ kayǎ uőáyá
prế. 23 Èthǐ tǒ cốbě̌htya Cốmarya dő a o ná a
taryěduhtǔ rò a thyěcyạ́to yětôprẹ̀, manárò a
cuő cốbě̌ taplédûgně prẹ̀zọprẹ̀kị́ dő ǔ byá ná
takhu tahe. Èthǐ cốbě̌ prẹ̀zọprẹ̀kị́ dő athyáná
kayǎ dő a thyěcyạ́ yěnuôtahe, mạ́torò athyáná
htuphúzuộ́phú tahe, mạ́torò athyáná tẹ̀phútẹ̀lyẹ
tahe, tomaná athyáná rṳ́plya̤ tahtẻ tahe.
24 Phúnuô akhu-akhyě, èthǐ théplò thézṳ̂
tẹ̀patápatỗ mǔmyạ́ricyạ́ phútěnuô, Cốmarya
plwǒmẹkyǎ èthǐ prế. Rò èthǐ mẹ thétarẹ̌ nị́dyé
lǒ̌ lǔ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀. 25 A tǒ zṳ̂e Cốmarya a
tẹ̀mạ́tẹ̀cố tadṹrò a htulya taplekyǎ rò a cuő zṳ̂e
nị́dû tẹ̀lahǒlahya. A tǒ cốbě̌ shyětọ̀cố Cốmarya rò
a tǒ mẹpẹ́ prếtṹ prẹ̀ dő a byálya̤ tẹ̀ yětôprẹ̀ atẹ̀mẹ

pré̠ tadṹrò a cuő cṍbě̌ rò mẹpẹ́ tuṍ̤ tẹ̀ dő Cṍmarya
byályạ̤ lǔ tahe atẹ̀mẹ. Byacè yětôprẹ̀nuô ǔ ki
htuthé̠htya dû lǔ acṵ́cṵ́ ahtǘhtǚ ní⁀. Amèn.
26 Dő èthǐ mẹphúnuô akhu-akhyě, Cṍmarya
dyétặkyǎ èthǐ dő thwihtyě a tẹ̀thé̠zṵ́thélǒ̌ dő a
mẹtarě̤ mǔmyạ́ èthǐ yě a khadǎkǔ. Prẹ̀mò tahe
cṍ bèbè, a vǐkyǎ alẹ́klǒ bṍthyó omyětṍ̤ ná prẹ̀khǔ
rò èthǐ ná èthǐ cuő bṍthyó omyětṍ̤ nị́dyé lǔ.
27 Prẹ̀khǔ tahenuô bèbè a thyáphúnuôhṍ. Èthǐ
vǐkyǎ alẹ́klǒ omyětṍ̤ ná prẹ̀mò tahe rò athwihtyě
a tẹ̀thé̠zṵ́ nuô a thé̠zṵ́cuő omyě tọ́ nị́dyé khyědû
lǔ. Prẹ̀khǔ tahenuô a mẹ thé̠tarě̤ nị́dyé khyědû
lǔ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀. Dő èthǐ mẹtẹ̀thṹtẹ̀ora phúyě
akhu-akhyě, Cṍmarya ki cirya hṍ èthǐ phú a kò ná
èthǐnuô hṍ.
28 Htuǒ̌to èthǐ thé̠gně htuǒ̌hṍ Cṍmarya ari-akyǎ
tadṹrò, a phyésû lahyǎ to, a dya tẹ̀tôcô⁀ to akhu-
akhyě, Cṍmarya nǒ̌pőkyǎ èthǐ ná èthǐ atẹ̀tanẹ
mǔmyạ́ricyạ́ nị́dû tahe rò a plwǒ̌mẹ lahyǎ èthǐ
ná tẹ̀ dő a kò mẹto nuôtahe hṍ. 29 Èthǐ tẹ̀o-
htwǒprẹ̀ yěnuô a lőbǎ shuǒ̌shuǒ̌ cṍ ná tẹ̀cṍtẹ̀tẹ to,
tẹ̀mǔmyạ́ricyạ́, kṍvě̌kṍpra enị́dyé dûgně, htuǒ̌rò
a lőbǎ cṍ ná tẹ̀thé̠khwé̠ ǔ, mẹthyě kayǎ, vṹǔ,
lahǒ̌lahya-e ǔ, thé̠kháthé̠hte ǔ, dyámwịhtyězọ
ǔ. 30 Htuǒ̌rò èthǐ hépyé ǔmwị, thé̠hte Cṍmarya,
isǒ̌ibashyo, phyédu phyéhtyalǒ̌ nẹ́, htuthé̠ nị́dyé
anẹ́. Èthǐ pṵ̌tanẹ é̠htyapọ́ klyá athě̌ tahe dő a
ki mẹ é̠htya plehyǎpọ́ tẹ̀mǔmyạ́ricyạ́. Èthǐ nị́dǎ

lahyǎ amuộ̂aphề ngọ́ to. 31 Èthǐ ma kayǎ uő́áyá
kayǎ phuổhtyǎ, acở kuổ ná angọ́ to. A tẹ̀mọní̤
ǔnuô, a oto, a thẻ́zọ̀ní̤ ǔnuô a oto. 32 Cở́marya a
tẹ̀thyótẹ̀thya hé ná kayǎ dố a ohtwǒprẹ̀ phúnuô
tahe ma a kòthyě nuô a thẻ́gně prẻ́ tadû́rò a mẹ
plehyǎ tadûdûpọ́ prẻ́. Htuổto ǔ ki mẹkuổ phúnuô
hérò èthǐ thẻ́plòmọ lahyǎ prẻ́.

2

Cở́marya A Tẹ̀cirya Ma Akòabè, Acở́atẹ

1 Khǒbở́thyó, nẹ̀ ki hé ǔ, “Èthǐ nuôma kayǎ
ryáto,” tadû́rò nẹ̀ ma kayǎ ryáto thyáná èthǐthǐ
prẻ́. Nẹ̀ cyạ̣hé laplẻ́ní̤ nẹ̀nẹ́ ma aní̤ to. Bí nẹ̀
hé ná èthǐ ma kayǎcyẹ̀ rò Cở́marya tǒ cirya èthǐ
akhề̌nuô, nẹ̀ cirya ní̤dyédû hở́ nẹ̀nẹ́, mẹtěhérò nẹ̀
rò nẹ̀ mẹ thyákuổ phúnuônuô prẻ́. 2 Pẹ̀ thẻ́gně ná
Cở́marya ciryacở́ ciryatẹ prẻ́ kayǎ dố a mẹ tẹ̀thû́
phúnuôtahe prẻ́. 3 Manárò khǒbở́thyó, kayǎ mẹ
tẹ̀thû́ phúnuô tahenuô, nẹ̀ cuố pacyẹ́ishyé ní̤ ǔ
mẹtě? Nẹ̀ nẹ́byacè ní̤dû rò nẹ̀ mẹ tẹ̀thû́ thyáná
èthǐ nuô prẻ́prẻ́. Phúnuôrò, nẹ̀ tanẹ ní̤dyé nẹ̀nẹ́
ná nẹ̀ ki siplẻ́ ná Cở́marya a tẹ̀cirya pǎ phúnuô
ề? 4 Cở́marya ryá dố nẹ̀khu bá᷉ tě, a khyáthẻ́dǒ
pẹ́ nẹ̀ bá᷉ tě, a khyáthẻ́plòhtǔ pẹ́ nẹ̀ bá᷉ tě nuô,
nẹ̀ dyazụ̂́to ề? Thyáphú nẹ̀ ki zạ ní̤dû nẹ̀nẹ́
agněnuôrò, Cở́marya yácû́ dyéluổ pẹ́ nẹ̀ atẹ̀mọ
tẹ̀ryá tahe dố nẹ̀khu nuôma nẹ̀ thẻ́gně tặtẹ to ề?

5 Mḙtĕhérò nḙ ma kayă khuklṓpryḙ̆thḗplòyŏ
nyacṓ tôprḙ, phúnuôrò, shyé⌢ Cṓmarya thḗplòdu
rò a ki ciryatḙ cṓcṓtḙtḙ oluṑhtyahṓ pă akhḕnuô,
a ki thḗplò duklṑ nḙ pă rò a ki cirya cyḙ̆lṓklṑ
nḙ pă. 6 Cṓmarya ki dyé ŭ tḙmḙnḭ́khwókè pwṑ⌢
tôprḙ phú ŭ ohtwŏprḙ mḙhtuṑhṓ tḙnuô tahe pă.
7 Kayă tahehe nuô, a dyéluṑ a tḙthézṵ̂ mą́lakŏ ná
Cṓmarya ki htuthḗnḭ èthĭ pă, rò a ki mḙlĭmḙtakhḕ
èthĭ pă, htuṑto a ki dyé èthĭ tḙhtwŏprḙ dṓ a thyĕ-
cyą́păto yĕnuô pă a myásṵ̂ lahyă phúnuôrò èthĭ
yácṹ-yáre mḙ plehyă tadû lahyă tḙryá. Phúnuôrò
Cṓmarya ki dyé thḗhtwŏprḙ tacṵ́prḙ yĕnuô ná
kayă phúnuôtahe pă. 8 Manárò kayă dṓ a mọlyą
nḭ́dyédû anḙ́ nuôtahe, ná a vĭkyă tḙmą́tḙcṓ, rò a
krwŏmḙkuṑ tḙmŭmyą́ricyą́ tahenuô, Cṓmarya ki
thḗplòdu èthĭ pă rò a ki cirya èthĭ pă. 9 Lṑ⌢ kayă
dṓ a mḙ tḙmŭmyą́ tahenuô, a khyábè tḙpyą́tḙsḕ
ná tḙkṵ́tḙkyą̆ pă. Judaphú tahe ki khyábè rḙ́lṓ
pă, htuṑpărò Judaphú mą́to tahe ki khyábèkuṑ no
dṓkhyĕ pă. 10 Manárò Cṓmarya ki dyépḙ́ kayă dṓ
a mḙ tḙryá lṑ⌢ plĭ nuôtahe, tḙtaryĕdu taryĕhtŭ,
tḙhtuthḗnḭ lŭ ná tḙthḗplò kacṵ́kabḗ pă. A ki dyé
rḙ́lṓ Judaphú nuôtahe pă htuṑpărò a ki dyéno
Judaphú mą́to nuôtahe dṓ khyĕ pă. 11 Mḙtĕhérò
Cṓmarya ki cirya thyálṑ prḗ lŭ pă. A myádu
myápatí ŭ tôprḙ⌢ to.

12 Tḙthyótḙthya dṓ Cṓmarya nṑrămáo Mosè
tahenuô Judaphú mą́to tahe atḙ o kuṑŭ to tadṹrò

Cố́marya ki cirya èthǐ tẹ̀thṹ pǎ. Judaphú dố a
o ná tẹ̀thyótẹ̀thya yĕtahenuô bèbè, a yǒ nị́dǎ
lahyǎ Cố́marya a tẹ̀thyótẹ̀thya to rò a mẹthṹ
lahyǎ tẹ̀ akhu-akhyĕ, Cố́marya ki cirya èthǐ pǎpǎ.
13 Cố́marya dyacố́dyatẹ prẹ̀lukayǎ ná a nị́huỗnố
tẹ̀thyótẹ̀thya khukhyĕnuô mạ́to. Cố́marya
dyacố́dyatẹ prẹ̀lukayǎ ná a krwǒmẹkuỗ phú
tẹ̀thyótẹ̀thya mekyǎ ngọ́ nuôtahe prḗ. 14 Judaphú
mạ́to tahenuô a nị́bèkuỗ Cố́marya a tẹ̀thyótẹ̀thya
to tadṹrò tôphuốtôkhyanuô, èthǐ thḗplò lẹ́klǒ
tanẹ tẹ̀tahenuô a thyákuỗ phú tẹ̀thyótẹ̀thya
hénuô a o tahe. Phúnuôrò dố èthǐ athḗplòkǔ
nuô a dyéluỗ ná èthǐ thḗgnĕ tẹ̀ryá ná tẹ̀mǔmyạ́.
Phúnuôrò èthǐ nẹ́byacè nị́dû yĕnuô a htwǒhtya
pẹ́ hố èthǐ atẹ̀thyótẹ̀thya hố. 15 Èthǐ atẹ̀hébèhésṹ,
a tẹ̀ihtòonyǎ thǐ tahenuô, a dyéluỗ ná Cố́marya a
tẹ̀thyótẹ̀thya hébè lǔ dố a thḗplòkǔ. Èthǐ thḗplò
dố a thḗgnĕ nị́dû tẹ̀ryá ná tẹ̀mǔmyạ́ yĕnuô a
héluỗ nị́pẹ́dû èthǐ. Èthǐ thḗplò a tẹ̀tanẹ yĕnuô,
tôphuốphuố a nĕ̌kạkhyĕ nị́dyé khyĕthyálǔ ná
a thṹ, tôphuốphuố rò a tǒ, a mẹ phúnuô. 16 Bí
Cố́marya dyétặ a tẹ̀prọtẹ̀pryạ shyosố dố Jesǔ
Krístu ki cirya ǔ lỗ⁓ plǐ pǎ tônyĕnuô, a ki thyá
kuỗdû phúnuô pǎ. Bínuôakhḕpǎ, lỗ⁓ kayǎ a
tẹ̀tanẹ dố́uốdố́bí tahenuô, Cố́marya ki cirya lỗ
èthǐ atẹ̀dố́uốdố́bí nuôtahe pǎ. Yĕma tẹ̀thḗkrṳ̃́mila
dố vǎ dônyǎ pẹ́ ǔ yĕnuôhố.

Judaphú Tahe Ná Tḙ̀thyótḙ̀thya

17 Nḙ̀ dố a htwŏ Judaphú yĕ kuổkelé-, nḙ̀ hé
nị́dyé nḙ̀nḙ́ ná vă ma Judaphú tôprḙ̀ văhéto.
Nḙ̀ zṳ̂́ enị́ Mosè a tḙ̀thyótḙ̀thya rò nḙ̀ tanḙ̀nị́dyé
nḙ̀nḙ́ ná Cố̀marya mọnyacố̀ nḙ̀ văhéto. Thĭ hébè
htyamố̀htyapho nị́dyé thĭnḙ́, "Cố̀marya nwóhtya
pḙ̀ Judaphú dố pḙ̀ ki htwŏhtya nị́dû akayă,"
văhéto. 18 Cố̀marya thế̀zṳ̂́ nổ̀mḙ kryá- nḙ̀
maĭtĕnuô nḙ̀ thế̀gnĕ hố̀. Dố ŭ ithyóhố̀ nḙ̀ ná
tḙ̀thyótḙ̀thya tahe akhu-akhyĕ nḙ̀ thế̀gnĕ nwócyạ́
bế̀hố̀ tḙ̀dố a tŏlố ŭ tahe hố̀. 19 Nḙ̀ tanḙ nị́dyé nḙ̀nḙ́
ná nḙ̀ ma kayă tôprḙ̀ dố a zṳ̆pḙ́ Judaphú mạ́to dố
athyáná kayă mèthèkhí tahe aklyá. Nḙ̀ tanḙ nị́dyé
nḙ̀nḙ́ ná nḙ̀ lĭhtya pḙ́ kayă o dố tḙ̀khítḙ̀lọ̀ yĕtahe
agnĕ. 20 Nḙ̀ tanḙ nị́dyé nḙ̀nḙ́ ná nḙ̀ zṳ̆bế̀ pḙ́ kayă
uốáyáhtyáphuổ yĕtahe aklyá rò nḙ̀ ithyóithyacyạ́
pḙ́ kayă dố athyáná pacḙ̀̃ dố a ŏnú pă yĕtahe,
mḙtĕhérò tḙ̀thyótḙ̀thya zṳ̆klyázṳ̆klŏ pḙ́ lổ̀ hố̀ thĭ
ná thĭ ki thế̀gnĕ Cố̀marya ari-akyă ná tḙ̀mạ́tḙ̀cố̀
tahe hố̀. 21 Nḙ̀ ithyó pḙ́ ŭ vă! Mamḙtĕrò nḙ̀
ithyólyạ nị́dyé nḙ̀nḙ́ to? Nḙ̀ hésodônyă pḙ́ ŭ ná
ehuôehí tă ŭ tḙ̀ tămḙ́ ní-, nḙ̀ hé phúnuô tadṳ̂́rò ma
nḙ̀ cuố ehuô cố̀ ŭtḙ̀ cố̀ ḙ̀̌? 22 Cuốthṳ̂́ tă ŭphúŭmĕ
tămḙ́ ní, nḙ̀ hé phúnuô tadṳ̂́rò ma nḙ̀ cuốthṳ̂́
cố̀ ŭphúŭmĕ cố̀ ḙ̀̌? Nḙ̀ thế̀zọ̀thếryặ prḙ̀zọprḙ̀kị́
tadṳ̂́rò ma nḙ̀ cuốphyéphe cố̀ Judaphú mạ́to tahe
a tḙ̀ngṳduprịdu dố a tḙ̀lŭtyă hŏkŭ nuôtahe cố̀
ḙ̀̌? 23 Nḙ̀ phyé htyalổ̀htyamố̀ nịnyacố̀ nḙ̀nḙ́ ná

Cố̈marya dyétặ nẹ̀ atẹ̀thyótẹ̀thya tadű̂rò dố nẹ̀
cụ̆e nị́dă kuỗŭ tẹ̀thyótẹ̀thya to akhu-akhyĕrò, ma
nẹ̀ cuố mẹ thétarẹ̄̆ cố hố Cố̈marya ẽ̆? 24 “Dố thĭ
Judaphú tahe akhu-akhyĕrò Judaphú mạ́to tahe
pacyẹ́ishyé lỗ hố Cố̈marya,”✡ lisăsẽ̀kŭ héphúnuô.
25 Ki thĭ nị́dă tẹ̀thyótẹ̀thya hérò, thĭ dű̂talíphá*
nuôma a ngụdupṛidu lăvă. Manárò thĭ ki nị́dăto
hérò dố Cố̈marya a mèthènyĕ nuô thĭ thyáprẹ́
ná kayă dố a dű̂talíphá to nuôtahe prẹ́prẹ́.
26 Phúnuôrò èthĭ dố a dű̂talí kuỗŭ pháto tahenuô
ki a nị́dă tẹ̀thyótẹ̀thya hénuôma Cố̈marya dy-
athyá kuỗ hố èthĭ phú kayă dố a dű̂talíphá nuô-
tahe hố. 27 Phúnuôrò Judaphú mạ́to tahe dố a
dű̂talí kuỗŭ pháto yĕtahenuô, ki a nị́dă Cố̈marya
a tẹ̀thyótẹ̀thya hérò a ki zụ̆taryặtặ dû nẹ̀ tẹ̀thű̂ pă.
Nẹ̀ o ná tẹ̀thyótẹ̀thya rò nẹ̀ dű̂talí cố phá bèbè,
nẹ̀ yŏ nị́dă kuỗŭ tẹ̀thyótẹ̀thya to akhu-akhyĕ, a
kizụ̆kinẽ̀tặ nẹ̀ tẹ̀thű̂ pă.
28 Ki hé lỗlỗngọ́ hérò, dố pẹ̀ krwŏ ohtwŏprẹ̀
kuỗ phú Judaphú alẹ́klŏ nuôtahe akhu-akhyĕrò
pẹ̀ htwŏhtya bẽ́cyạ́ Judaphú a mạ́lakŏ tôprẹ̀⁓ to,
htuỗto Judaphú a mạ́lakŏ tôprẹ̀ nuôma a dű̂-
talí prẽ́tű̂ nẹ́klọ̃́pházye nuô mạ́to. 29 Judaphú

✡ **2:24** 2:24 Isaia 52:5 * **2:25** 2:25 Tẹ̀dű̂talíphá angọ́lasá ma Judaphú tahe a tẹ̀cố̈bucố̈bẽ̀ alẹ́klŏ mẹmámẹdyă tôcô. Bí Judaphú prẹ̀khŭ tahe opacẹ̄̆lyạ opacẹ̄̆lyạ bặhtyahố anyĕ lwị̆thyó nuô, Cố̈marya nỗdű̂mádű̂dyă a phúprẹ̀khŭ tahe. Yĕma mạ́dû Cố̈marya a tẹ̀ỗlyạ a tẹ̀mátẹ̀dyă ná èthĭ tôcô hố.

mạ̈lakŏ tôprḛ nuôma a bè dṹ athḗplò dố a mạ̈hố
Thḗ Săsḕ Byacè htulya taplekyă lŭthḗplò yĕnuô.
Tḛthyótḛthya yĕnuô a htulya taplekyă cyạ̈ lŭthḗ-
plò to. Prḛlukayă htuthḗhtya kuố kayă dố a dṹ
athḗplò nuô tahe to tadṹrò Cố marya htuthḗhtya
nị̈dyé èthĭ.

3

Cố marya Mḛphú A Hénuô Pwọ̈̆꜃ Tôphuố

1 Ki hé phúnuôrò, htwŏ Judaphú tôprḛnuô ab-
wítaryĕ oĭtĕ? Judaphú a tḛdṹtalíphá yĕnuôma ab-
wítaryĕ otôcôcô ḕ? 2 Htwŏ Judaphú tôprḛ nuôma
abwítaryĕ oḗ mạ̈lakŏ cố. Tḛdố abwítaryĕ olốŭ
tôcô nuôma mạ̈hố Cố marya zṵ̈́ení̤ pḛ Judaphú
tahe akhu-akhyĕ, a hésoluố pé̤ pḛngọ̈ dố a thḗzṵ̈́
héso pé̤ ŭ nuôtahe hố.

3 Judaphú tahehe ki cố nị̈dyé pă angọ̈ ná Cố-
marya to hérò, Cố marya a tḛố lyạ tahe ki taphŭkyă
lố pă ḕ? 4 A taphŭkyă ná taki꜃ to. Prḛlukayă lố꜃
plĭ htwŏlố cố kayă lahŏlahya cố bèbè, Cố marya
cố tadûpă nyă ná angọ̈ prḗ. Lisăsḕkŭ hé,

“Prḛlukayă ki hé nḛ ná nḛ hébè bíkhḕtĕ꜃ bèbè
atŏabè lố prḗ, ŭ pṵ̆kḛpṵ̆nḕ nḛ tḛthṹ dố nḛ
mḛtḛtŏto bíkhḕtĕ꜃ bèbè nuô, ŭ lacṵ́kyă nḛ
khălḛ́ prḗ.”✡

✡ **3:4** 3:4 Li Htuthḗhtya 51:4

5 Manárò pḛ Judaphú a tḛcṓtḛtḛ to tahenuô a ki
dyéluȍ lĭphó cṓ Cṓmarya a tḛcṓtḛtḛ kihérò pḛ kírḛ́
hédyé è phútě? Cṓmarya thḗplòdu rò a cirya pḛ̀yě
nuôma athṹ prḗ, pḛ ki hé phúnuô ȅ? (Vă hébè phú
prḛ̀lukayă lḛ́klŏ hénuô prḗ.) 6 Ki héphúnuôma a
tŏto. Cṓmarya mḛtḛ̀yě ki a tŏto hérò a ki ciryatŏ
ciryabècyạ́ prḛ̀lu hekhuphú phútě pă? 7 Kayă
tahehe ki kryạ́sû, “Vă mḛ tḛcṓtḛtḛ to tahenuô, a
ki dyéluȍhtya Cṓmarya a tḛmạ́tḛcṓ, htuȍto a ki
mḛ ḗhtyapọ́ Cṓmarya a taryĕdutaryĕhtŭ kihérò,
mamḛtĕrò a cuṍ ciryatuọ̋ prḛ̀oraphú, phú văyě
mḛtě?” 8 Èthĭ héyě a ki tŏ hérò, pḛ lohékuȍ,
“Thyáphú ŭ ki htuthḗhtya Cṓmarya ná a mḛtḛ̀
nuô a tŏprḗ agnĕnuô, tarú mḛ lahyă tḛthṹnuô,”
lohékuȍ phúyĕprḗkŏ. Kayă dṍ a hé phúnuô
tahema Cṓmarya cirya lŭ nuô a tŏprḗ. Manárò
kayă tahehenuô a dyá lȍ văzọ ná vă ithyó ŭ
phúnuô. Manárò vă ithyó ŭ phúnuô mạ́to.

Prḛ̀lu Kayă Cṓtḛ Tôprḛ̀꞊ To

9 Phúnuôrò, pḛ ki hé phútě? Pḛ Judaphú tahe
ma pḛ ryáklȍ ná Judaphú mạ́to tahe ȅ? Pḛ ryáklȍ
ná taki꞊ to. Pḛ dyéluȍ htuȍhṓ ná Judaphú bèbè,
Judaphú mạ́to bèbè èthĭ olȍplĭ prḗ dṍ tḛthṹtḛ̀ora
a taryĕshyosȍ alḛ̏ prḗ. 10 Lisăsȅkŭ hé,

“Kayăcṓkayătḛ o tôprḛ̀꞊ to. 11 Kayă dṍ a o
ná tḛthḗkhuthḗgnĕ hénuô bèbè, kayă dṍ
a myápṵ̆ Cṓmarya tahe bèbè, a o tôprḛ̀꞊

to. 12 Kayǎ pwǫ̌⌢ tôprẹ̀ cuố taphǎkyǎ lỗhỏ
ná Cỏmarya. Èthǐ htwǒlỗhỏ kayǎ olốoklỗ
pwǫ̌⌢ tôprẹ̀ hỏ. Kayǎ dố a mẹ tẹ̀ryá nuô
a opǎ tôprẹ̀⌢ to, bí tôkǔ tôprẹ̀prẻ nuô, a
oto.✡ 13 Èthǐ tẹ̀hébè tahenuô, lẹ́thẻzọ̈thẻryặ
thyácỏná nẹ̀ mẹmǒ luộ̃kǔ rò a nuộthỗ
hteluỗ nuô cỏ. Èthǐ pụ̌ ilolahǒ ǔ ná a
tẹ̀hébèhésǚ tahe.✡ Athyáná rụ́thí iphuỗ
ǔ rò aryặ nuô, èthǐ mẹpyémẹkyǎ lỗ ǔ
ná a tẹ̀hébè tahe.✡ 14 Èthǐ atẹ̀hébèhésǚ
tahenuô, a lốbǎ cỏ ná tẹ̀isỗiba. Èthǐ hébè
shuỗshuỗ ngọ́ dố taklě nị́huỗ ènuô tahe
cỏ.✡ 15 Mẹthyě kayǎ pó⌢ kihérò èthǐ cuố
tapluộ̣taplyě cỏ. 16 Èthǐ cuố bítě⌢ tôpho
bèbè, a cuố mẹpyémẹkyǎ ǔ, a cuốmẹ thẻ-
plẹ̃thẻzọ̀ ǔ. 17 Tǒ ohtwǒprẹ̀ krụ̃klẻ pẹ̌d-
wǒkuỗ ná ǔ phútěnuô, èthǐ thẻgně kuỗǔ
to.✡ 18 Tǒbè thẻisě Cỏmarya nuô èthǐ tanẹ
tuộ̣kuỗǔ tôcô⌢ to.”✡
19 Pẹ̀ thẻgně ná lỗ tẹ̀thyótẹ̀thya héso tahenuô,
a hé pẹ́ kayǎ dố a nị́bè tẹ̀thyótẹ̀thya nuôtahe
agněprẻ. Thyáphú pẹ̀ ki hébè siplẻcyạ́ nị́dyé
pǎ tǎ pẹ̀nẹ́ ná pẹ̀ mẹ tẹ̀thũ akhyěyě tǎmẹ́
nuôrò, Cỏmarya dyétặ pẹ́ pẹ̀ tẹ̀thyótẹ̀thya yěnuô

✡ **3:12** 3:12 Li Htuthẻhtya 14:1-3, 53:1-3 ✡ **3:13** 3:13 Li Htuthẻhtya 5:9 ✡ **3:13** 3:13 Li Htuthẻhtya 140:3 ✡ **3:14** 3:14 Li Htuthẻhtya 10:7 ✡ **3:17** 3:17 Isaia 59:7-8 ✡ **3:18** 3:18 Li Htuthẻhtya 36:1

pré̍. Htuǒ̍to thyáphú Cǒ̍marya ki cirya lǒ̍⌢ kayǎ
o dő hekhu yětôba pwǫ̈̆⌢ tôprę̈̀ pǎ nuôrò, a
dyétą̈̆ pré̍. 20 Mętěhérò, dő ǔ ohtwǒprę̈̀ kr-
wǒmękuǒ̍ tę̈thyótę̈thya akhu-akhyěrò, ǔ htwǒhty-
acyą̈́ kayǎcǒ̍kayǎtę dő Cǒ̍marya a mèthènyě nuô
a o tôprę̈̀⌢ to. Thyáphú pę̈̀ ki thé̍gněhyǎ nį̈́dyé pę̈̀
tę̈̀thǘ rò Cǒ̍marya dyétą̈̆ pę̈̀ pré̍.

Cǒ̍marya Męcǒ̍mętę Kayǎ Tahe Ná Èthǐ Atę̈̀zų̈̋tę̈̀nyą̈́ Akhyě

21 Manárò khǒnyą̈́yě, thyáphú prę̈̀lukayǎ ki
htwǒhtya kayǎcǒ̍kayǎtę dő Cǒ̍marya a mèthènyě
nuô, a mę khódû klyá dő aruô tôbǒ ná anę̈́.
Cǒ̍marya aklyáyě nuôma dő pę̈̀ nį̈́dǎ cų̈̆e
tę̈̀thyótę̈̀thya akhu-akhyě nuô mą̈́to. Mosè ná
prę̈̀prǫ tahe rǎone htuǒ̍hǒ̍ dő lisǎsě̍kǔ mú⌢ nukhě̍
pǎ cǒ̍. 22 Kayǎ dő a zų̈̋e ná Jesǔ Krístu męhtuǒ̍
pę̈́hǒ̍ lǔgně tahenuô, Cǒ̍marya dya hǒ̍ lǔ phú
kayǎcǒ̍kayǎtę nuôhǒ̍. Yěma klyá dő Cǒ̍marya
mępé lǒ̍⌢ kayǎ dő a zų̈̋e Jesǔ Krístu nuôtahe agně
hǒ̍. Dő Cǒ̍marya a mèthènyěnuô akhóakhye ná
lǔ tôprę̈̀⌢ to. 23 Mętěhérò kayǎ pwǫ̈̆⌢ tôprę̈̀ mę
tę̈̀thų̈̋tę̈̀ora. A lų̈̂ tuǫ̈̋htya htwóbé̍ Cǒ̍marya dyamá
a taryědutaryěhtǔ yěnuô tôprę̈̀⌢ to. 24 Cǒ̍marya
yǒ thé̍zǫ̈̀nį̈́ pę̈̀ akhu-akhyě, a dyacǒ̍dyatę krǎpré̍
pę̈̀ pré̍. Dő Jesǔ Krístu ihtaką hǒ̍ pę̈̀ akhu-akhyě,
pę̈̀cǒ̍pę̈̀tę pré̍. 25 Mętěhérò Cǒ̍marya dyéluǒ̍ lǐphó
cǒ̍ ná Krístu hyǎlyą phyékyǎ pę̈́hǒ̍ pę̈̀ tę̈̀thų̈̋tę̈̀plá

dő Cỏmarya kíré̤ cirya pè̤yě pă nuô hó̉. Dő pè̤
zṳ̋e Jesŭ Krístu khyáthyě athẻ dő hihtûlo̤ rò
athwi htwítạ̈ dő pè̤gně akhu-akhyě, Cỏmarya
dyacỏdyate̤ hỏ pè̤. Thyáphú Cỏmarya ki dyé
htyaluỗ ná a me̤cỏme̤te̤ tè̤ agněnuô, a nỗhyă
Jesŭ Krístu hỏ. Dő nuôkhẻ ma, a khyáthẻdŏ pé̤
hekhuphú tahe a tè̤thủ. A myá talwókyă èthĭ me̤
tè̤thủ nuôtahe rò a cirya èthĭ to. 26 Manárò
khŏnyạ̈yě a ki dyéluỗ ná a me̤ tè̤yě atŏ prẻ
agněnuô a nỗhyă Jesŭ ná a ki hyă khyáthyě dő ŭ
pwộ̤ tôprè̤ agně. Phúnuô akhu-akhyě, Cỏmarya
ané̤ Byacè ní̤dû a dyéluỗ ná a me̤cỏme̤te̤ prẻ, rò
a dyacỏdyate̤ kayă dő a zṳ̋e Jesŭ nuôtahe ná ané̤
ní̤dû.

27 Kihéphúnuôrò, pè̤ lé̤phyéhtyalỗ ní̤dyé pè̤né̤
nuô a o tôcô to. Me̤těhérò Cỏmarya dyacỏdyate̤
prè̤lukayă ná a ní̤dă cṳ̆e tè̤thyótè̤thya khukhyě
nuô mạ̈to. Mạ̈tôkhónuô, prè̤lukayă yŏ zṳ̋ení̤
Krístu thyě pé̤ dő èthĭgně akhu-akhyě, Cỏmarya
dyacỏdyate̤ èthĭ prẻ. 28 Me̤těhérò prè̤lukayă
lṳ̂krwŏme̤ kuỗ tè̤thyótè̤thya akhyě rò Cỏmarya
dyacỏdyate̤ èthĭ phúnuô mạ̈to. Dő èthĭ zṳ̋enyạ̈etè̤
khukhyěrò, a dyacỏdyate̤ lŭ prẻ. 29 Cỏmarya
yěnuôma Judaphú a Cỏmarya tủdûprẻ ể? Ma
Judaphú mạ̈to tahe a Cỏmarya mạ̈tộ̤kuỗ dûto
ể? Cỏmarya yěnuôma Judaphú mạ̈to tahe agně⁀
ma amạ̈mạ̈. 30 Me̤těhérò Cỏmarya oprẻ tôprè̤⁀

tuǒ prḗ. Bí Judaphú zṳ̋ehṓ Krístu akhȅnuô, a
ki dyacṓdyatḛ lǔ pǎ. Htuȍto, bí Judaphú mḁ́to
tahe zṳ̋ekuȍ Krístu akhȅpǎnuôma⌢, a dyacṓdyatḛ
kuȍ èthǐ pǎpǎ. 31 Cṓmarya ki dyacṓdyatḛ pḛ̀ ná
pḛ̀ tḛ̀zṳ̋tḛ̀nyḁ́ khukhyě prḗ kihérò tḛ̀thyótḛ̀thya
yětahe nuôma a taphǔkyǎ lȍhṓ kǒ? A taphǔkyǎ
to. Thǐ hé tǎ ná a taphǔkyǎ tǎmḛ́, a lé mḛ
shyohtyasȍhtya klȍlő pǎ taplécṓ, mḛtěhérò ki pḛ̀
zṳ̋e Jesǔ hénuô pḛ̀ lé nḭ́dǎ ryáhyǎ klȍlő pọ́pọ́
tḛ̀thyótḛ̀thya cṓ.

4

Cṓmarya Dyacṓdyatḛ Abraham Phútě

1 Kihéphúnuôrò, pḛ̀ Judaphú tahe aphȅ Abra-
ham yěnuôlé, pḛ̀ ki hé nḭ́dyé lǔ phútě? Cṓ-
marya dyacṓdyatḛ prḛ̀lukayǎ ná a tḛ̀zṳ̋tḛ̀nyḁ́
prḗ phúnuôrò Abraham cuőmyáhtye thḗgně nṓ
kuȍǔ tḛ̀cṓtḛ̀tḛ phútě? 2 Cṓmarya ki dyacṓdy-
atḛ Abraham ná a mḛryá tḛ̀ khukhyě kihérò a
ki phyéhtyalȍ nḭ́dyé anḛ́ ná a mḛ tḛ̀ryá yětahe
khukhyě hénuôma anḭ́ prḗ. Manárò dő Cṓmarya
a mèthènyě nuô, a phyéhtyalȍ ná tḛ̀yětahe akhu-
akhyě nuô anḭ́ to. 3 Lisǎsȅkǔ hé, "Abraham
zṳ̋e Cṓmarya rò dő atḛ̀zṳ̋ akhu-akhyě, Cṓmarya
dyacṓdyatḛ lǔ prḗ."✡
4 Kayǎ tôprḛ̀prḛ̀ ki cuőryḁ pḛ́ ǔtḛ̀ rò ǔ ki dyé lǔ
akhwóakè hénuô, a nḭ́bè akhwóakè yěnuôma a

✡ **4:3** 4:3 Hekhuhtwǒlú 15:6

nı̤́bèkră phú shyĕzṳ́nuô mạ́ takhyá҃ to. A ryạtẹ̀
rò a nı̤́bè akhwóakè prẹ́. 5 Manárò kayă dŏ́ a zṳ̂́e
nı̤́dyé kuŏ̂ a tẹ̀mẹryá yĕtahe to, rò a ki zṳ̂́enı̤́ prẹ́
Cồmarya dŏ́ a mẹcồmẹtẹ kạ kayăcyẹ̆ kayăricyạ́
yĕ tôprẹ̀ prẹ́ kihérò, Cồmarya myáhtye lŭ tẹ̀zṳ̂́yĕ
rò a ki dyacồdyatẹ lŭ ná anẹ́ nı̤́dû pă. 6 Khwí
Davi hé thyákuŏ̂dû phúnuô dŏ́ nuôkhẽ̆, kayă dŏ́ a
nı̤́bè tẹ̀sŏ̂ri tahe nuôma mạ́dû kayă dŏ́ Cồmarya
dyacồdyatẹ èthĭ ná a tẹ̀mẹryátẹ̀ nuôtahe akhyĕ
mạ́to. 7 Khwí Davi hé,

“Kayă dŏ́ Cồmarya plwŏkyă hồ lŭ́tẹ̀thṳ̂́ rò
mẹbíkyă lŏ̂hồ lŭ́tẹ̀thṳ̂́ tahenuô, a nı̤́bèhồ
tẹ̀sŏ̂ri hồ.

8 Kayă dŏ́ Byacè rămárădyă pă lŭ́tẹ̀thṳ̂́ to tahenuô,
a nı̤́bèhồ tẹ̀sŏ̂ri hồ.”✡

9 Tẹ̀sŏ̂ri yĕnuôma nı̤́bècyạ́ prẹ́tṳ̂́ Judaphú dŏ́
a dṳ̂́talípházá nuôtahe prẹ́ ẽ̆? A nı̤́bè tṳ̂́ èthĭ
mạ́to. Judaphú mạ́to dŏ́ a dṳ̂́talí kuŏ̂ŭ phá to
nuôtahe ma a opatọ̆́ kuŏ̂kuŏ̂. Pẹ̀ héhtuŏ̂dûhồ, dŏ́
Abraham atẹ̀zṳ̂́ akhu-akhyĕ Cồmarya dyacồdyatẹ
lŭ.✡ 10 Ki mẹphúnuô hérò bí Cồmarya dyacồdyatẹ
Abraham akhẽ̆nuôma atŏ bíkhẽ̆tĕ? Ma arẹ́ ná
a dṳ̂́talípházá nuô ẽ̆? Mạ́torò anoklŏ̂ ná nuô ẽ̆?
Anoklŏ̂ ná nuô mạ́to, arẹ́klŏ̂ ná nuô. 11 A dṳ̂́-
talípházá nuôma ano dŏ́ khyĕ prẹ́. Bí a dṳ̂́talí tyahí
phá to akhẽ̆nuô, dŏ́ atẹ̀zṳ̂́ akhu-akhyĕ Cồmarya

✡ **4:8** 4:8 Li Htuthẹ́htya 32:1-2 ✡ **4:9** 4:9 Hekhuhtwŏlú 15:6

dyahố è phú kayăcố̀kayătẹ tôprẹ̀hố, phúnuôrò a
mẹmámẹdyăkyă lŭ ná tẹ̀dû́talípha phúnuô tôcô
prế. Phúnuôrò kayă dő a dû́talí kuổ cố̆ phá
to tadû́rò, a zự̂e Cố̀marya tahenuô, Abraham
htwŏ pẹ́ lổ kayă phúnuô tahe aphể hố. Phúnuô
akhu-akhyĕ Cố̀marya dyacố̀dyatẹ kuổhố èthĭ hố.
12 Htuổnáto, pẹ̀ Judaphú yĕtahenuô, pẹ̀ dû́talí cố
phá tadû́rò pẹ̀ ki thế̀lẹ̀htyanị́ tẹ̀dû́talíphá yĕ to
tahenuô, Abraham ma a htwŏ kuổdû pẹ̀phể̀phể.
Bí pẹ̀phể Abraham dû́talí tyahí phá to khể a
tẹ̀zự̂tẹ̀nyạ́ yĕnuô, pẹ̀ ki krwŏ myábử kuổdû è.

Dő Tẹ̀zự̂ Akhu-akhyĕ Nị́bè Cố̀marya A Tẹ̀ố̀lyạ

13 Cố̀marya ố̀lyạ Abraham ná aklwĭalyă tahe dő
nuôkhể ná hekhu yĕtôbalổ nuô, a ki htwŏhtya
èthĭtẹ pă. Manárò dő èthĭ cự̆e lự̂krwŏ mẹkuổ
tẹ̀thyótẹ̀thya akhyĕ rò a ki htwŏhtya èthĭtẹ pă, a
ố̀lyạ lŭ phúnuô mạ́to. Cố̀marya dyacố̀dyatẹ èthĭ
ná a tẹ̀zự̂tẹ̀nyạ́ akhu-akhyĕ, a ố̀lyạ ná a ki dyé èthĭ
pă prế. 14 Cố̀marya ki ố̀lyạ ná kayă dő a lự̂krwŏmẹ
kuổ tẹ̀thyótẹ̀thya yĕtahenuô a ki nị́bè Cố̀marya
a tẹ̀ố̀lyạ pă kihérò tẹ̀zự̂tẹ̀nyạ́ yĕnuô abwítaryĕ o
pă to hố. Tẹ̀ố̀lyạ yĕnuô angọ́lasá opă tôcô᷈ to
hố. 15 Mẹtĕhérò tẹ̀thyótẹ̀thya ma a mẹ duhtya
Cố̀marya athế́plò. Prẹ̀lu kayă lự̂bế tẹ̀thyótẹ̀thya
pwọ̆᷈ tôphuố to akhu-akhyĕ, a mẹduhtya Cố-
marya athế́plò rò a ki cirya èthĭ pă. Tẹ̀thyótẹ̀thya

ki oto nuô kayǎ tôprę̈⌢ ma a cuőtalwó khě̌talyę̈ tę̈thyótę̈thya to.

16 Phúnuôrò, pę̈ nį̈bècyą̈ Cǒ́marya a tę̈ǒ́lyą̈ ná
pę̈ tę̈zų̈̋ tôcô⌢ tuǒ̌ prę́. Mę̈tě̌hérò thyáphú pę̈ ki
nį̈bè kuǒ̌ tę̈yě̌nuô ná abwíataryě̌ khukhyě̌ tų̋pré
agně̌nuô, pę̈ bè o ná tę̈zų̈̋. Htuǒ̌to, lǒ̌⌢ Abraham
aklwǐalyǎ tahenuô a ki nį̈bè lǒ̌ tę̈ǒ́lyą̈ yě̌ pǎ.
Kayǎ dő a lų̈̂krwǒ̌mę̈kuǒ̌ Judaphú a tę̈thyótę̈thya
nuôtahe ki nį̈bè tų̋dû mą̈́to, kayǎ dő a zų̈̋enyą̈́e
thyákuǒ̌ ná Abraham nuôtahe ki nį̈bè lǒ̌kuǒ̌ pǎpǎ.
Abraham ma pę̈ lǒ̌⌢ plǐ aphě̌. 17 Lisǎsě̌kǔ héone,
“Vǎ nǒ̌htwǒ̌htya hǒ́ nę̈ ná myě̌cô tôplutôphè aphě̌
hǒ́.”✡ È htwǒ̌ pę̈́ pę̈phě̌ dő Cǒ́marya anyě̌hyǎ.
Cǒ́marya yě̌tôprę̈ nuôma a mą̈́hǒ́ pę̈phě̌ Abra-
ham zų̈̋enį̈́dyé nuôtôprę̈ hǒ́. È ma Cǒ́marya dő
a mę̈htwǒ̌prę̈ ką̈khyě̌ kayǎthyě̌, htuǒ̌to a hétą̈̌
prę́ angǫ̈́ tômǔ̋ prę́ rò tę̈ dő a o híto tahenuô a
htwǒ̌htya lǒ̌plǐ cǒ́.

18 Cǒ́marya hé Abraham, “Nę̈ ki htwǒ̌ myě̌cô
tôplutôphè aphě̌ pǎ. Nę̈klwǐnę̈lyǎ ki orǫ̈́oé
thyácǒ́ná sè dő mǒ́lę̈̌ nuôtahe pǎ.” Cǒ́marya
hé tę̈yě̌nuô alę̈́ htwǒ̌htya pę̈́ dő Abraham ki
phú orǫ̈́oě́htya agně̌nuô azǔ pǎto tadų̋rò a zų̈̋e
opǫ̈̌ myású̋nį̈ dő a ki htwǒ̌htya.✡ 19 Abraham
thégně̌dyé anę̈́ ná ana ohǒ́ tôzę̈ hǒ́, a muǫ̈̋prę̈́ kírę̈́
thyě̌hǒ́, htuǒ̌to amě̌ Sara bèbè, a sǒ̌phú tadų̋rò

✡ **4:17** 4:17 Hekhuhtwǒ̌lú 17:5 ✡ **4:18** 4:18 Hekhuhtwǒ̌lú 15:5

Abraham atẹ̀zṳ̂́ patí kalyạ tọ́ to. 20 Abraham
zṳ̂́e Cṓmarya a tẹ̀ṓlyạ yĕnuô athḗplò lụhtŏlụlyạ
taki⌢ to. A tẹ̀zṳ̂́tẹ̀nyạ́ nuô, taklya ná a shy-
ohtyasȍhtya rò a htuthḗ hébwíhétaryĕhtya Cṓ-
marya. 21 Cṓmarya ki mẹ phú a ṓlyạ nuôpă
nuô, a zṳ̂́e lȍthulȍthḗ cṓ. 22 Abraham a
tẹ̀zṳ̂́tẹ̀nyạ́ yŏ ophúnuô akhu-akhyĕ, “Cṓmarya
dya è phú kayăcṓkayătẹ tôprẹ̀.”✡ 23 Rò tẹ̀hébè dṓ
a hé, “Cṓmarya dya Abraham phú kayăcṓkayătẹ
tôprẹ̀,” yĕtômṳ̂̌ nuôma, ǔ ră pẹ́tṳ̂́ Abraham
tôprẹ̀ agnĕnuô mạ́to. 24 Tẹ̀hébè yĕtômṳ̂̌ nuôma,
pẹ̀gnĕ⌢ ma a onuȍtọ̄́ săprẹ̄́ kuȍ cṓ. Ki pẹ̀
zṳ̂́e ná Cṓmarya dṓ a mẹhtwŏprẹ̀ kạkhyĕ pẹ̀
Byacè Jesŭ dṓ tẹ̀thyĕ yĕtôprẹ̀ hénuôma a ki
dyakuȍ pẹ̀ phú kayăcṓkayătẹ tahe pă. 25 Dṓ pẹ̀
tẹ̀thṳ̂́tẹ̀ora akhu-akhyĕrò Cṓmarya nȍmṳ̂̌thyĕ ǔ
ná a phúprẹ̀khŭ. Thyáphú a ki dyacṓdyatẹ pẹ̀
agnĕnuô, a mẹhtwŏprẹ̀ kạkhyĕ hṓ lŭ dṓ tẹ̀thyĕ hṓ.

5

Tẹ̀pẹ̆tẹ̀dwŏ Ná Tẹ̀thḗkrṳ̂̌thḗlȍ

1 Phúnuôrò Cṓmarya dyacṓdyatẹ hṓ pẹ̀ ná pẹ̀
tẹ̀zṳ̂́tẹ̀nyạ́ akhyĕ hṓ. Rò pẹ̀ opẹ̆odwŏ okrṳ̂̌oklḕ tọ̄́
khyĕthyá hṓ ná Cṓmarya hṓ. Prẹ̀mẹ htwŏhtya pẹ́
pẹ̀ phúyĕnuôma mạ́hṓ pẹ̀ Byacè Jesŭ Krístu hṓ.
2 Dṓ pẹ̀ zṳ̂́e Byacè Jesŭ Krístu akhu-akhyĕrò, a

✡ **4:22** 4:22 Hekhuhtwŏlú 15:6

nǒ̤ ohtwǒprḛ hó̤ pḛ dő Cómarya abwíataryě akǔ
hó̤. Khǒnyá̤yě pḛ ohtwǒprḛ kuȍ̤hó̤ dő abwíataryě
akǔ hó̤. Rò pḛ thé̤krṳ̌ myásṻmyátṳ́ kuȍ hó̤ Có-
marya a taryědutaryěhtǔ yěnuô hó̤. 3 Pḛ myásṻ
tṻpré̤ yěnuô má̤to, bí pḛ myáhtye ná tḛcyḛ̌tḛcṳ̂,
tḛpyá̤tḛsḛ̌ akhḛ̌ nuôbèbè, pḛ thé̤krṳ̌thélȍ̤lȍ̤ pré̤,
mḛtěhérò pḛ thé̤gně ná tḛ yětahenuô a dyé é̤htya
pḛ́ pọ́ pḛ tḛkhyǎbé̤ tḛcyḛ̌tḛcṳ̂ pré̤. 4 Tḛkhyǎbé̤
tḛcyḛ̌tḛcṳ̂ nuô a dyé oé̤htya tḛmḛtǒ Cómarya
athé̤plò, tḛmḛtǒ Cómarya athé̤plò nuô, a dyé
ohtwǒhtya é̤pọ́ tḛmyásṻ. 5 Bí pḛ myásṻ ná Có-
marya ki mḛpḛ́ pḛ akhḛ̌nuô, pḛ thé̤plòpyé to,
mḛtěhérò, bí Cómarya dyétá̤ pḛ Thé̤ Sǎsḛ̌ Byacè
akhḛ̌nuô, a klȍ̤lyạ lyályạ pḛ́hó̤ pḛ atḛmọ dő pḛ
thé̤plòkǔ hó̤.

6 Mḛtěhérò, bí pḛ mḛcwọ́ lyạbé̤ cyá̤ nị́dyé
pǎ pḛnḛ́ to akhḛ̌nuô, Jesǔ Krístu hyǎkhyáthyě
tǒshuőtǒkhḛ̌ pḛ́ kayǎcyḛ̌ kayǎcṳ̂ tahe agně. 7 Kayǎ
tôprḛ ki khyáthyě pḛ́ kayǎcókayǎtḛ agně tôprḛ
hénuôma, akyạ nyacó. Manárò kayǎryá má̤lakǒ
tôprḛ agně hénuô, taryá⁓ ma prḛ khyáthyěbû dő
agně nuôma a o pré̤ kǒle. 8 Manárò Cómarya mọ
có pḛ bá⁓ tě hérò, bí pḛ htwǒpǎ có prḛmḛtḛthṻ
tḛoraphú akhḛ̌ pǎ có nuôrò, Krístu hyǎkhyáthyě
athé̤ dő pḛgně. Yěma Cómarya dyéluȍ̤hó̤ pḛ ná
atḛmọ pḛ hó̤.

9 Pḛ htwǒhó̤ kayǎcókayǎtḛ dő Cómarya a

mèthènyě ná Krístu athwi khukhyě hó̄. Phúnuôrò
Krístu ki mẹlwóhtekạ mạ́lakǒ có̄ pẹ̀ ná Cómarya
a tẹ̀cirya yěnuô pǎ. 10 Dő arẹ́khě̀ nuôma, pẹ̀ htwǒ
kayǎ dő a thé̄hte Cómarya tahe. Dő aphúkhǔ
khyáthyě athé̄ dő pẹ̀gně akhu-akhyě, a mẹ krǚklě̀
kạkhyě khyěthyá hó̄ pẹ̀ hó̄. Khǒnyạ́yě pẹ̀ htwǒhó̄
akhǒ bó̄thyó hó̄. Pẹ̀ thé̄gně tặtẹ có̄hó̄ ná pẹ̀
siplé̄bé̄ pré̄ ná aphúkhǔ a tẹ̀ohtwǒprẹ̀ akhyě pré̄.
11 Pẹ̀ lẹ́thé̄krǚthélǒ̄ nuô a o tű̂yěnuô mạ́to. Dő
Byacè Jesǔ Krístu akhu-akhyěrò pẹ̀ thé̄krǚthélǒ̄
bó̄thyónị́ hó̄ ná Cómarya hó̄. Prẹ̀ dő a mẹ
khǒbó̄thyó kạkhyě pẹ́ khyěthyá pẹ̀ ná Cómarya
ma Jesǔ Krístu yěnuô hó̄.

Tẹ̀thyě̆ Ná Adam, Tẹ̀htwǒprẹ̀ Ná Krístu

12 Mẹphúnuôrò, dő kayǎ tôprẹ̀ nịdǎ Cómarya
angọ́ to akhu-akhyěrò, kayǎ pwọ̆ tôprẹ̀ mẹlǒ̄ hó̄
tẹ̀thű̂ hó̄. Tẹ̀thű̂tẹ̀ora yě a dyéhtwǒhtya hó̄ tẹ̀thyě
hó̄. Phúnuôrò dő tẹ̀thű̂tẹ̀ora yě akhu-akhyěrò,
kayǎ pwọ̆ tôprẹ̀ myáhtye sítôbè lǒ̄ ná tẹ̀thyě hó̄.
13 Prẹ̀lu kayǎ mẹrẹ́klǒ̄ tẹ̀thű̂ ná Cómarya dyélyạ
tẹ̀thyótẹ̀thya yěnuô. Manárò ki tẹ̀thyótẹ̀thya oto
hénuô Cómarya cirya ná kayǎ tẹ̀thű̂ to. 14 Cáhtya
bí Adam nịdǎ Cómarya angọ́ to ahtű̌khě̀nuô, rò
a tuọ̋hyǎ dő Mosè ahtű̌khě̀ nuô, kayǎ lǒ̄ plǐ
bèthyělǒ̄. Kayǎ nuôtahe ma, a mẹthű̂kuǒ̄ phú
Adam mẹthű̂ nuô mạ́to tadű̂rò èthǐ bèthyě kuǒ̄lǒ̄

pré̃. Adam ma athyáná Krístu dő a kírẹ̤ hyăpă
nuôtôprẹ̤ hő̃.

15 Manárò Cő̃marya a tẹ̤dyétạ̤ kră shyězụ̤ yěnuô
ná Adam mẹ̤tẹ̤thű̂ yěnyẹ̤̌cô nuôma a thyálŭ to.
Mẹ̤těhérò, dő kayă tôprẹ̤ nị̤́dă Cő̃marya angọ̤ to
akhu-akhyěrò, kayă bè thyě ẽ́nyacő̃. Manárò
Cő̃marya abwíataryě nuô adulő klő̆pă cő̃ ná nuô
cő̃. Htuő̆to shyězụ̤ nị̤́kră dő a hyă dő kayă aruô
tôprẹ̤ a o ma mạ̤hő̃ Jesŭ Krístu yěnuôhő̃. Dő è
abwíataryě khukhyěrò, a dyé tạ̤pòtạ̤pẹ̤̌ ẽ́ pẹ̤́ nyacő̃
ŭ ẽ́prẹ̤ cő̃. 16 Vă ki hépọ̤́ khyěthyá, Cő̃marya a
tẹ̤dyékră shyězụ̤ yěnuô, ná kayă tôprẹ̤ mẹ̤tẹ̤thű̂
nuôma a thyálŭ to. Bí a mẹ̤hő̃ tẹ̤thű̂ akhẽ̌nuô,
Cő̃marya ciryahő̃ lŭ phú kayă dő a mẹ̤thű̂mẹ̤-
plá tẹ̤ tôprẹ̤nuô tadű̂rò bí kayă mẹ̤ẽ́hő̃ tẹ̤thű̂
akhẽ̌nuô, Cő̃marya dyékră pẹ̤́ èthǐ ná abwíataryě
ashyězụ̤́yě akhu-akhyě, a dyacő̃dyatẹ̤ hő̃ èthǐ hő̃.
17 Dő prẹ̤khŭ Adam mẹ̤ tẹ̤thű̂tẹ̤plá akhu-akhyě
kayă lő̆ plǐ bèthyě nuôma atŏ pré̃. Manárò kayă
dő a thẽ́plòo phyésû Cő̃marya dyé lŭ ná abwídu
taryěhtŭ yěnuô ná a dyékră lŭ tẹ̤cő̃tẹ̤tẹ̤ ashyězụ̤
yětahenuô, a ki ohtwő̆prẹ̤ lacụ̤́lahtű̆ kuő̆ ná Jesŭ
Krístu pă, htuő̆to a ki pő tọ̤̋kuő̆ tẹ̤ ná Jesŭ Krístu
pă. Mẹ̤těhérò kayă tôprẹ̤ dő a mạ̤́ Krístu yěnuô, a
mẹ̤pẹ̤́ htuő̆hő̃ tẹ̤ dő pẹ̤gně hő̃.

18 Phúnuôrò kayă tôprẹ̤ mạ̤hő̃ Adam yě mẹ̤thű̂tẹ̤
tôcô akhu-akhyě Cő̃marya ciryahő̃ kayă pwọ̤̌-

tôprẹ̈ hṓ. Phúnuôhṓ, kayǎ tôprẹ̈ dṑ a mą̈hṓ
Jesǔ Krístu yě a mẹ̈hṓ tẹ̈cṓtẹ̈tẹ̈ tôcô akhu-akhyě,
Cṓmarya dyacṓdyatẹ̈ lȍhṓ kayǎ pwọ̈̌‿ tôprẹ̈ hṓ,
rò èthǐ ki nị̈bè lahyǎ théhtwǒprẹ̈ tacụ̈́prẹ̈ pǎ.
19 Mẹ̈těhérò dṑ kayǎ tôprẹ̈ nị̈́dǎ Cṓmarya angọ̈́
to akhu-akhyě, kayǎ pwọ̈̌‿ tôprẹ̈ htwǒlȍ hṓ
tẹ̈thû́tẹ̈ora a phúmòphúkhǔ tahe hṓ. Manárò
dṑ kayǎ tôprẹ̈ nị̈́dǎ Cṓmarya angọ̈́ akhu-akhyě,
Cṓmarya dyacṓdyatẹ̈ lȍhṓ kayǎ pwọ̈̌‿ tôprẹ̈ hṓ.
20 Thyáphú kayǎ lȍ‿ plǐ ki thégně ná èthǐ
mẹ̈thű́ ényacṓ agněnuô, Cṓmarya dyétą̈pẹ̈́ hṓ èthǐ
tẹ̈thyótẹ̈thya yěnuô hṓ. Manárò bí èthǐ mẹ̈tẹ̈thű́
éhtya ná éhtya akhȅnuô, Cṓmarya a tẹ̈bwítẹ̈taryě
yě a lé oéhtya ná oéhtyahtya cṓ. 21 Mẹ̈phúnuôrò,
phú tẹ̈thû́tẹ̈ora pṑtarínị̈ lȍ kayǎ lȍ‿ plǐ rò a nȍo-
htwǒhtya hṓ tẹ̈thyě akhǒnuô, khǒnyą̈́yě thyáphú
pẹ̈ ki nị̈bè dǐtű́kuȍ théhtwǒprẹ̈ tacụ̈́prẹ̈ dṑ pẹ̈
Byacè Jesǔ Krístu a o rò, Cṓmarya abwíataryě
pṑtarí nị̈́dyé kuȍ hṓ pẹ̈ ná tẹ̈cṓtẹ̈tẹ̈ hṓ.

6

Dṑ Jesǔ Krístu Akhu-akhyȅrò Pẹ̈ Ohtwǒprẹ̈

1 Ki mẹ̈phúnuô hérò, pẹ̈ ki hé phútě? Thyáphú
Cṓmarya abwíataryě ki oéhtya ná éhtya ag-
něnuôrò, pẹ̈ tǒbè mẹ̈ plehyǎ lǎpọ̈́ tẹ̈thű́ ȅ?
2 Phúnuô mą̈́to. Pẹ̈ ma athyáná kayǎ dṑ a thyě
rò a mẹ̈ plehyǎ cyą̈́pǎ tẹ̈thű́ to yěnuô tôprẹ̈ hṓ.
Phúnuôrò pẹ̈ cuṑ ohtwǒprẹ̈ mẹ̈ plehyǎ cyą̈́pǎ

tẹ̀thṹ phútě? 3 Toròma, thǐ sǒtapạ nyǎ hố ề? Bí pẹ̀
lồ⌢ plǐ plwǒ pẹ̀nẹ́ ná htyě akhề nuôma pẹ̀ dyéluỗ
hố ná pẹ̀ htwǒhtya tôcô⌢ tuỗ hố ná Jesǔ Krístu
hố, rò pẹ̀ thyě tộ̃kuỗ hố ná lǔ nuôma thǐ thégně
pré văhéto? 4 Phúnuô akhu-akhyě bí pẹ̀ plwǒhtyě
akhềnuô, a thyáhố ná pẹ̀ thyě tộ̃kuỗ hố ná Krístu
hố, rò ǔ iluố tặtộ̃kuỗ hố pẹ̀ ná Krístu dố luộ̃kǔ
hố. Dố pẹ̀ Phề Cốmarya a tẹ̀taryěduhtǔ prọpryạ
akhu-akhyě, phú a mẹhtwǒprẹ̀ kạkhyě khyěthyá
Krístu dố tẹ̀thyě akǔnuô, a ki dyé ohtwǒprẹ̀ kuỗ
pẹ̀ yětahe ná tẹ̀htwǒprẹ̀ athề pǎ.

5 Ki pẹ̀ thyě tộ̃kuỗ hố ná Krístu dố atẹ̀thyě
akǔhố kihérò pẹ̀ ki thyě ihtòkạkhyě tặtẹ tộ̃kuỗ
cố ná è dố atẹ̀thyě ihtòhtwǒprẹ̀ kạkhyě akǔ pǎ.
6 Mẹtěhérò, thyáphú tẹ̀thṹ a tẹ̀prọtẹ̀pryạ ashyo-
asỗ yě ki pỗtarí pǎ tǎ pẹ̀ tǎmẹ́, htuỗto thyáphú pẹ̀
ki htwǒ pǎ tǎ tẹ̀thṹ acṹ tǎmẹ́nuô, thǐ thégněhố ná
pẹ̀ tẹ̀ohtwǒprẹ̀ alyẹ yěnuô, Cốmarya mṹthyěhtya
tộ̃kuỗ htuỗhố ná Krístu hố. 7 Mẹtěhérò, bí
kayǎ tôprẹ̀prẹ̀ thyě akhềnuô, tẹ̀thṹ a tẹ̀prọtẹ̀pryạ
shyosỗyě pỗtarí cyạ́pǎ lǔ to hố.

8 Pẹ̀ thyě tộ̃kuỗ ná Krístu akhu-akhyě, pẹ̀ zṹẹ ná
pẹ̀ ohtwǒprẹ̀ tộ̃kuỗ ná è hố. 9 Mẹtěhérò pẹ̀ thégně
ná Krístu ihtòkạkhyě dố tẹ̀thyě rò a thyěcyạ́ pǎto-
hố. Tẹ̀thyěmuộ̃phề pỗtarí cyạ́pǎ lǔ to hố. 10 Dố
a thyě akhu-akhyě, tẹ̀thṹ a tẹ̀prọtẹ̀pryạ shyosỗ
lacṹ lồhố lǔkhǎlẹ́ hố. A thyě tôphuỗpré rò ah-

tuǒ̌aplű̂ lǒ̌hǒ́, a lothyě pătohǒ́. Manárò khǒnyạ̤́yě
a htwǒprẹ̤ rò a ohtwǒprẹ̤ pẹ̤́ dő Cǒ́marya agně hǒ́.
11 Thyánánuôhǒ́, thǐ tǒkò hélyạ̤nị̤́ lahyǎ thǐnẹ̤́,
tẹ̤thű̂ atẹ̤ tahenuô, pẹ̤ bèdyakyǎ è phú kayǎthyě
dő a mẹ̤cyạ̤́pǎ tẹ̤thű̂ to nuô. Manárò thǐ ná Jesǔ
Krístu ma thǐ htwǒhtyahǒ́ lǔ tẹ̤ tôcô⌢ tuǒ̌ hǒ́ akhu-
akhyě thǐ tǒbè ohtwǒprẹ̤ mẹ̤lǐ mẹ̤takhě̌htya lahyǎ
Cǒ́marya. 12 Phúnuôrò, thyáphú thǐ ki krwǒmẹ̤
kuǒ̌ pǎ tǎ tẹ̤thě́zų̤̂ patápatǒ̌ mǔmyạ̤́ tahe tǎmẹ̤́nuô,
nǒ̌pőnị̤́ pǎ tǎ thǐ nẹ̤́klǒ̤́ dő a thyěcyạ̤́ yěnuô ná
tẹ̤thű̂ yěnuô tǎmẹ̤́ ní⌢. 13 Dyé tǎ thǐ nẹ̤́klǒ̤́ akrų̤̂akrǒ̤̌
yěnuô dő tẹ̤mǔmyạ̤́ricyạ̤́ ki nǒ̌e lǔ ná a takuǒ̤̂tabě̌
dő lẹ̤́mẹ̤ tẹ̤thű̂ tahe agněnuô tǎmẹ̤́ ní⌢. Cǒ́marya
dyéhǒ́ nẹ̤ tẹ̤ohtwǒprẹ̤ athě̌ akhu-akhyě, dyé lahyǎ
thǐ nẹ̤́klǒ̤́ yěnuô dő a o nuô. Dyétạ̤̌ lǒ̌ thǐ nẹ̤́klǒ̤́
akrų̤̂akrǒ̤̌ yětahe lǒ̌⌢ plǐ dő Cǒ́marya a o nuô,
rò phú thǐ nǒ̌e takuǒ̤̂tabě̌ nuô, nǒ̌e lahyǎ thǐ
nẹ̤́klǒ̤́ krų̤̂krǒ̤̌ yěnuô dő thǐ lẹ̤́mẹ̤ tẹ̤cǒ́tẹ̤tẹ̤ agně
ní⌢. 14 Thǐ ohtwǒprẹ̤ dő tẹ̤thyótẹ̤thya alẹ̤̌ mạ̤́
pătohǒ́, thǐ ohtwǒprẹ̤ hǒ́ dő Cǒ́marya abwíataryě
alẹ̤̌ hǒ́. Phúnuôrò tẹ̤thű̂ yěnuô a htwǒ pǎ thǐbyacè
mạ̤́pătohǒ́.

Tẹ̤cǒ́tẹ̤tẹ̤ Acų̤̂ Tahe

15 Phúnuôrò pẹ̤ ki opǎ dő tẹ̤thyótẹ̤thya alẹ̤̌
to hǒ́, pẹ̤ ohǒ́ dő tẹ̤bwítẹ̤taryě alẹ̤̌ hǒ́ kihérò,
khǒnyạ̤́yě pẹ̤ mẹ̤tẹ̤thű̂ ma anị̤́ prẹ́ kǒ? Phúnuô
mạ̤́to. 16 Thǐ thẹ́gněnǒ́to ě̌? Bí thǐ dyélyạ̤ hǒ́ thǐnẹ̤́

dố kayǎ tôprẹ̀prẹ̀ a takhukǔ rò thǐ ki htwǒ hố
lǔcṳ̂ akhě̂nuô, thǐ nị̣dǎ ǔruô angọ́ ma a nị̣pǎto hố.
Thǐ bè nị̣dǎ prẹ́tṳ̂ angọ́ prẻ́, vǎhéto? Phúnuôrò
bí thǐ htwǒ tẹ̀thṳ̂ acṳ̂ akhě̂nuô, a ki thǔcuốkyǎ
thǐ dố tẹ̀thyě pǎ. Manárò thǐ ki nị̣dǎ Cố marya
angọ́ hérò a ki nǒ̂ohtwǒprẹ̀ thǐ dố thǐ ki mẹtǒ
lǔ thẻ́plò pǎ. [17] Vǎ hébwíhétaryě Cố marya,
mẹtěhérò, dố nuôkhě̂ thǐ htwǒnố htuǒ̂hố tẹ̀thṳ̂
acṳ̂ tôphuố tadṳ̂rò khǒnyạ́yě thǐ nị̣dǎ lǒ̂thulǒ̂thẻ́
hố Cố marya a tẹ̀ithyó athě̂ dố thǐ nị̣bè yěnuôtahe
hố. [18] Cố marya ilyě plwǒhtecuốkyǎ hố thǐ ná
tẹ̀thṳ̂tẹ̀ora acṳ̂ yěnuô hố. Khǒnyạ́yě thǐ htwǒhố
tẹ̀cốtẹ̀tẹ acṳ̂hố.

[19] Vǎ hébè pẹ́ thǐ ná mộhémộlǐ a tẹ̀hébè tahe,
mẹtěhérò thǐ ma prẹ̀lu hekhuphú rò, thǐ thẻ́gně-
plǒzǔ kuǒ̂ǔ Cố marya a tẹ̀tahe to akhu-akhyě, vǎ
hébè pẹ́ thǐ phúnuô prẻ́. Dố nuôkhě̂ ma thǐ
nǒ̂htwǒ thǐ nẹ́klộ akrṳ̂akrọ̌ yětahe ná thǐbyacè
dố a mǔmyạ́ricyạ́ nuôtahe acṳ̂, thǐ nǒ̂mẹ èthǐ ná
tẹ̀patápatố mǔmyạ́ricyạ́ tahe rò thǐ mẹthṳ̂mẹplá
lǒ̂ Cố marya a tẹ̀thyótẹ̀thya pwọ̌tôcô. Phúnuôrò
khǒnyạ́yě thǐ nẹ́klộ krṳ̂krọ̌ yětahenuô nǒ̂htwǒ
ke è ná Byacè dố aryá yětôprẹ̀ acṳ̂ yěnuô ní⁀.
Thyáphú thǐ ki htwǒhtya kayǎsǎsě̂ agněnuôrò,
nǒ̂htwǒhtya mǒ̂ thǐ nẹ́klộ krṳ̂krọ̌ yětahe ná
tẹ̀cốtẹ̀tẹ yě acṳ̂ yěnuô ní⁀. [20] Bí thǐ htwǒ
tẹ̀thṳ̂tẹ̀ora acṳ̂ akhě̂nuô, tẹ̀cốtẹ̀tẹ abyacè pố nị̣dyé

kuȍ thǐ to. 21 Bínuôkhȅ nẹ̀ nı̤́bè kuȍǔ tẹ̀twọ́tẹ̀ryá
tôcô⌢ to. Dő nẹ̀ mẹ phúnuô akhu-akhyě, khǒnyạ́rò
thǐ tanẹ thẻ́tarȅ̤ nı̤́dyé hő thǐnẹ́ hő. Tẹ̀mẹ phúnuô-
tahe ma a thǔcuő ǔ dő tẹ̀thyě tacụ́prẹ̀ akhǎlẹ́
prẻ́. 22 Manárò khǒnyạ́yě Cő́marya ilyě plwǒhte-
cuőkyǎ hő thǐ dő tẹ̀thű́tẹ̀ora acụ̋ hő. Rò thǐ
htwǒhő Cő́marya acụ̋ dő athȅ tahe hő. Dő thǐ
htwǒhő phúyě akhu-akhyě, a nı̤́bwínı̤́taryě dő
thǐgně ma mạ́hő a thǔcuő thǐ dő tẹ̀ohtwǒprẹ̀ sǎsȅ
a klyádȅkǔ yěnuô hő. Rò dő pẹ̀ ohtwǒprẹ̀ sǎsȅ hő
akhu-akhyě, a nı̤́bwí hő dő thǐgně ma mạ́hő thǐ
nı̤́bè thẻ́htwǒprẹ̀ tacụ́prẹ̀ yěnuô hő. 23 Mẹtěhérò,
tẹ̀thű akhwóakè ma tẹ̀thyě. Manárò tẹ̀bwítẹ̀taryě
ashyězụ́ dő Cő́marya dyétặkrǎ pẹ̀ yěnuôma mạ́hő
thẻ́htwǒprẹ̀ tacụ́prẹ̀ dő pẹ̀ Byacè Jesǔ Krístu akǔ
yěnuôhő.

7

Tẹ̀khǒmȅ̤khǒmạ Alẹ́myábű̌

1 Puợ̋vyạ́ thǐ⌢, lȍ⌢ thǐ yětahenuô thǐ yǒ thẻ́gně
htuȍlȍhő tẹ̀thyótẹ̀thya akhu-akhyě, tẹ̀ dő vǎ kírẹ́
hé pẹ́ thǐ yětahenuô, thǐ thẻ́gně tặtẹ htuȍ lȍdûhő.
Kayǎ tôprẹ̀ ki thyě híto nuô, tẹ̀thyótẹ̀thya tahe pő
tadû nı̤́dyé pǎ lǔ prẻ́. 2 Hékuőrẹ́ byehő, prẹ̀mò
dő a khǒmȅ̤ htuȍhő tôprẹ̀nuô, tẹ̀thyótẹ̀thya pụ̋ma
nı̤́dyélǔ, avẹ̀ ki thyě híto nuô a bè okyǎnı̤́ avẹ̀ to.
Manárò ki avẹ̀ thyěhtuȍhő hérò a siplẻ́kyǎhő ná
tẹ̀khǒmȅ̤ a tẹ̀thyótẹ̀thya yě hő. 3 Phúnuôrò, bí

avẹ ohtwǒprẹ pǎ akhẽ̌nuô, a ki cuố khǒmẹ̃̌khó ná
prẹ̀khǔ dố aruô tôprẹ hérò ǔ ki hé lǔ ná prẹ̀mò dố
a cuốthû́ prẹ̀khǔ. Manárò, ki avẹ thyěhtuỗhó́ rò a
siplé̂kyǎ hó́ ná tẹ̀khǒmẹ̃̌ a tẹ̀thyótẹ̀thya yěnuô hó́.
A ki cuốphyé taple có́ avẹ tôprẹ bèbè, ǔ hé pǎ lǔ
phúnuôto hó́.
4 Phúnuôrò, vǎ puợ̃vyạ́ thǐ⌢, bí Krístu thyě dố
krusulọ akhẽ̌nuô, a thyáhó́ ná thǐ thyě tợ̃kuỗhó́
ná lǔ hó́ akhu-akhyě, thǐ opǎ dố tẹ̀thyótẹ̀thya a
tẹ̀pốtẹ̀thǔ alẹ̃̌ to hó́. Khǒnyạ́yě thǐ htwǒhtyahó́
tôcô⌢ tuỗ ná è dố Có́marya mẹhtwǒprẹ kạkhyě
lǔ dố tẹ̀thyě yěnuô tôprẹ hó́. Dố tẹ̀mẹhtwǒhtya
hó́ phúyě akhu-akhyě, thǐ ki thèhtyaphǒhtya
lahyǎ tẹ dố aryá tahe rò a htwǒbwí htwǒtaryě
pẹ́ dố Có́marya agně. 5 Mẹtěhénuôrò pẹ̀ yǒ
thé́gněhyǎ tẹ̀thyótẹ̀thya hé pẹ̀ akhu-akhyě, bí pẹ̀
ohtwǒprẹ phú prẹ̀lu kayǎ a thwihtyěpházye a
tẹ̀thé́zụ̃́thé́lỗ akhẽ̌nuô, pẹ̀ tẹ̀thé́zụ̃́thé́lỗ mǔmyạ́ri-
cyạ́ tahe oé́hyǎ ná oé́hyǎ. Rò tẹ yětahenuô, a
thǔcuố pẹ̀ dố ngarakǔ tacụ́prẹ pré́. 6 Manárò
khǒnyạ́ yěnuô, Có́marya mẹsiplé́ hó́ pẹ̀ ná
tẹ̀thyótẹ̀thya hó́, mẹtěhérò pẹ̀ yǒ thyě tợ̃hó́ná
Krístu akhu-akhyě, tẹ̀thyótẹ̀thya yě cỗklọ̀ma
thyákuỗ pẹ̀ phú dố nuôkhẽ̌nuô a nịpǎto hó́. Có́-
marya mẹlwóhtekạ hó́ pẹ̀ ná tẹ̀thyótẹ̀thya yě, rò
Thé́ Sǎsẽ̌ Byacè mẹcwợ́hó́ pẹ̀ ná klyá athẽ̌ yětôbǒ
hó́ akhu-akhyě, pẹ̀ mẹhó́ atẹ̀mẹ yěhó́. Pẹ̀ mẹ
Có́marya a tẹ̀phyétẹ̀mẹ ná dố pẹ̀ nịdǎ krwǒmẹkuỗ

tẹ̱thyótẹ̱thya aklyá lyẹ̱ yětôbǒ akhu-akhyě nuô mạ́ pǎtohǒ́.

Tẹ̱thyótẹ̱thya Ná Tẹ̱thṵ̂́tẹ̱ora

7 Mẹ̱phúnuôrò pẹ̱ ki hé phútě? Tẹ̱thyótẹ̱thya ma
athṵ̂́ prệ́ pẹ̱ ki hé phúnuô ẽ̌? Pẹ̱ hé phúnuôma
a tǒto. Nẹ̱ mẹ̱ phúnuôma athṵ̂́ tẹ̱thyótẹ̱thya ki
zṵ̌luǒ̃ to hénuô, tẹ̱ dố vǎ mẹ̱thṵ̂́ htuǒ̃hǒ́ kryá-
ǐtěnuô vǎ thẹ̌́gně kạ̱khyě nị̱dyé lakǒto. Hékuố̃rẹ̱́,
“Thẹ̌́zṵ̂́thẹ́lǒ̃ tǎ ǔ tẹ̱ tǎmẹ̱́ ní,”✡ ki tẹ̱thyótẹ̱thya
rǎluǒ̃ phúyě to hérò, thẹ̌́zṵ̂́thẹ́lǒ̃ ǔtẹ̱ nuôma a
htwǒ tẹ̱thṵ̂́ hǒ́ nuô, vǎ thẹ̌́gně to. 8 Manárò
vǎ yǒ htwǒ prẹ̱̀oraphú akhu-akhyě, tẹ̱thyótẹ̱thya
hé vǎ ná thẹ̌́zṵ̂́thẹ́lǒ̃ tǎ ǔtẹ̱ tǎmẹ̱́ a hérò, vǎ lé
thẹ̌́zṵ̂́thẹ́lǒ̃ shyoshyo. Mẹ̱phúnuôrò tẹ̱thyótẹ̱thya
ki oto hénuô, tẹ̱thṵ̂́ yěnuô a taryěshyosǒ̃ o to, a
thyě prệ́. 9 Dố arẹ̱́khẽ̌ nuô, vǎ thẹ̌́gně Cǒ́marya
a tẹ̱thyótẹ̱thya to akhu-akhyě, vǎ ohtwǒprẹ̱̀ tǒ
prệ́ Cǒ́marya athẹ̌́plò prệ́, vǎ tanẹ̱ thẹ̌́plòmǐ
nị̱dyé phúnuô. Manárò bí tẹ̱mekyǎngọ̱́ hyǎtuọ̱̃́hǒ́
akhẽ̌nuô, tẹ̱thṵ̂́ aklyá hyǎnuǒ̃hǒ́ dố vǎ tẹ̱ohtwǒprẹ̱̀
akǔ hǒ́ rò vǎ thyěkyǎ hǒ́ dố̃thudố̃thẹ́ tôkyě hǒ́.
10 Vǎ myáhtye ná Cǒ́marya dyétạ̌ tẹ̱mekyǎngọ̱́ yě-
tahenuô, a tǒbè thǔcuố̃ pẹ̱ dố tẹ̱htwǒprẹ̱̀ tacṵ́prẹ̱̀
aklyá tadṵ̂́rò tadû- tadû nuô alẹ̱́dǎ thǔcuố̃ vǎ dố̃
tẹ̱thyě prệ́.

✡ **7:7** 7:7 Li Htekạ 20:17, Li Dônyǎ 5:21

11 Mẹtĕhérò, tẹ̀thṹ myáhtyenị́ a khăḷẹ́ryá dố
a ki tate htyanị́ tẹ̀mekyăngọ́yĕ akhu-akhyĕ, a
ilolahŏ prẻ vă, htuổrò a nỏe tẹ̀mekyăngọ́yĕ rò
a mẹthyĕkyă vă prẻ. 12 Phúnuôrò, tẹ̀thyótẹ̀thya
ma asăsẻ. Rò tẹ̀mekyăngọ́yĕ tahe nuôma asăsẻ,
acỏatẹ rò atŏabè prẻ.

Tẹ̀sátẹ̀pặ O Dố Pẹ̀kŭ

13 Kihéphúnuôrò, tẹ̀ atwọ́aryá yĕnuôma a mẹ
thyĕkyă vă ẻ? A mẹthyĕkyă vă mạ́to. A
mẹthyĕkyă vă yĕnuôma tẹ̀thṹtẹ̀ora prẻ. A nỏe
Cỏmarya a tẹ̀thyótẹ̀thya dố aryá yĕ rò a ilo
mẹthyĕkyă vă prẻ. Mẹtĕhérò thyáphú vă ki
thẻgnĕ tặtẹ ná tẹ̀ dố vă mẹhtuổhỏ nuôtahe ma
a thṹhỏ nuôrò, Cỏmarya dyétặ tẹ̀thyótẹ̀thya prẻ.
Phúnuôrò dố tẹ̀mekyăngọ́ yĕ akhu-akhyĕrò, vă ki
myáhtyehyă ná tẹ̀thṹyĕ a mŭmyạ́ricyạ́ nyacỏ.

14 Pẹ̀ thẻgnĕ ná Cỏmarya a Thẻ Săsẻ dyétặ
pẹ̀ tẹ̀thyótẹ̀thya yĕtahe tadṹrò vă ma prẹ̀lu
hekhuphú dố a thyĕcyạ́ tôprẹ̀ prẻ. Vă ma athyáná
cṹ dố ŭ isẻ cuốkyă lŭ ná a ki cuốhtwŏ pẹ́
tẹ̀thṹtẹ̀ora Byacè yĕtôprẹ̀ acṹ prẻ. 15 Mamẹtĕrò vă
cuố mẹtuọ́ tẹ̀thṹ phúyĕnuô, vă thẻgnĕ nị́dyé vănẹ́
to. Mẹtĕhérò vă mẹ phú vă thẻzṹ mẹnuô mạ́to. Tẹ̀
dố vă thẻzṹ mẹ taki˷ to tahenuô vă cuốmẹ tuọ́tuọ́.
16 Tẹ̀ dố vă thẻzṹ mẹto tahe rò vă cuốmẹtuọ́
nuôma a dyéluổhỏ ná tẹ̀thyótẹ̀thya yĕnuô, aryá
prẻ vă thẻplòtŏkuổ phúnuô hỏ. 17 Phúnuôrò, ki

hélakǒma prẹ̀ dő a mẹ tẹ̀yě tôprẹ̀ nuôma vǎ mạ́to.
Nuôma tẹ̀thű dő a o dő vǎkŭ yěnuô tôprẹ̀ mẹ
prẹ́. 18 Dő vǎphávǎzye a tẹ̀thẹ́zṳ̋thélȍ akŭnuô,
vǎ thẹ́gně ná tẹ̀ryá o tôcô᷈ to, mẹtěhérò vǎ thẹ́zṳ́
mẹtẹ̀ryá tadṳ̂rò vǎ mẹbẹ́to. 19 Tẹ̀ryá dő vǎ thẹ́zṳ́
mẹ ènuô, vǎ mẹ è to, vǎ cuő mẹ takhátuọ̋ dő
tẹ̀mŭmyạ́ricyạ́ dő vǎ thẹ́zṳ́ mẹ è to tahe. 20 Ki
vǎ mẹ phú vǎ thẹ́zṳ́ mẹnuô to hénuôma, a mẹ
nuôtôprẹ̀ ma vǎ mạ́lakǒ mạ́to. Nuôma tẹ̀thű dő
a o dő vǎkŭ nuôtôprẹ̀ mẹ prẹ́.

21 Phúnuôrò vǎ myáhtye ná tẹ̀thű dő prẹ̀lukayǎ
lẹ́klǒmẹ panuọ̋ nịdyé yěnuô a mẹ dő vǎkŭ. Bí
vǎ thẹ́zṳ́ mẹtẹ̀ryá akhȅnuô, vǎ myáhtye shuȍshuȍ
cố tẹ̀mŭmyạ́ o dő vǎkŭ cố. 22 Dő vǎ thẹ́plòkŭ
nuô vǎ mọ nyacố Cốmarya a tẹ̀thyótẹ̀thya cố.
23 Manárò vǎ myáhtye lẹ́klǒ mẹpanuọ̋ tẹ̀thű dő
aruô tôcô dő a nȍmẹ vǎ nẹ́klọ́ akrṳ̂akrọ̌ yětahe
ná tẹ̀mŭmyạ́ricyạ́ tahe. Lẹ́klǒ mẹpanuọ̋ tẹ̀thű
yěnuô asá-apặ ná vǎ thẹ́plò dő a thẹ́zṳ̋mẹ tẹ̀ryá
yěnuô. Tẹ̀thű alẹ́klǒ mẹpanuọ̋ yěnuô, a sápẹ́kyǎ
lŭ rò a nȍhtwǒkyǎ vǎ ná tẹ̀thű dő alẹ́klǒ mẹpanuọ̋
yěnuô acṳ̋ hố. Rò tẹ̀thű dő alẹ́klǒ mẹpanuọ̋ dyé
yěnuô a o dő vǎ nẹ́klọ́ krṳ̂krọ̌ tahe akŭ. 24 Ố᷈ buố
uố! Vǎ cuő htwǒ tẹ̀thű acṳ̋ phúyě rò acyẹ̌ nyacố
vǎ. Tẹ̀thű dő a o dő vǎkŭyě rò a thŭcuố vǎ dő
tẹ̀thyě yěnuô, ŭpě tôprẹ̀ ki mẹlwóhtekạ bẹ́ pẹ́ vǎ
pě? 25 Vǎ hébwíhétaryě Cốmarya, mẹtěhérò dő pẹ̀

Byacè Jesŭ Krístu akhu-akhyĕrò, a mẹlwóhtekạ hố vă hố.

Phúnuôrò tẹ̀mẹhtwŏhtya anẹ́ ná vă ma phútĕhérò vă thẻ́plò yĕnuô, a thẻ́zṳ̋ mẹ shuễshuễ prẻ́ Cỏ́marya a tẹ̀thyótẹ̀thya tadṻrò văphávăzye a tẹ̀thẻ́zṳ̋thélễ yĕnuô a mẹ shuễshuễprẻ́ tẹ̀ dố alẹ́klŏ mẹpanuố̤ tẹ̀thṻ yĕnuôtahe prẻ́.

8

Tẹ̀ohtwŏprẹ̀ Dố Thẻ́ Săsẻ̌ Byacè Akŭ

1 Phúnuôrò khŏnyạ́yĕ, kayă dố a htwŏhtyahố
tôcô⌢ tuễ ná Jesŭ Krístu tahenuô, Cỏ́marya cirya
pă lŭ takhyá⌢ to hố.* 2 Mẹ́tĕhérò dố pẹ̀ htwŏhtya
hố lŭ tôcô⌢ tuễ ná Jesŭ Krístu hố akhu-akhyĕ,
Cỏ́marya a Thẻ́ Săsẻ̌ mẹpẹ́hố pẹ̀klyá dố athẻ̌ tôbŏ
hố. Htuễrò a mẹlwóhtekạ hố vă ná tẹ̀thṻ alẹ́klŏ
mẹpanuố̤ dố a thŭcuốhố vă dố tẹ̀thyĕ dốthudốthẻ́
yĕ akŭ nuôhố. 3 Dố maĭtĕ akhu-akhyĕ hérò,
thyáphú pẹ̀ ki okuốkyă dố pẹ̀ mẹ tẹ̀thṻ yĕ ag-
nĕnuô, pẹ̀ nị́dă krwŏmẹkuễ cỏ́ tẹ̀thyótẹ̀thya yĕ
akhyĕ cỏ́ rò, a taryĕshyosễ dố a ki mẹcwọ́ pẹ́
pẹ̀nuô a oto, mẹtĕhérò ahẻ̌are dố a ki mẹpẹ́kyă
pházye a tẹ̀thẻ́zṳ̋thélễ yĕnuô a oto. Phúnuôrò
Cỏ́marya mẹ ná anẹ́, a nỗhyălyạ a phúprẹ̀khŭ rò
a hyălyạ klwo-anẹ́ phú hekhuphú thyáná pẹ̀ dố a

* **8:1** 8:1 Lisăsẻ̌ alyẹkŭ hé pọ́, “Kayă dố a ohtwŏprẹ̀ tŏ phú Thẻ́ Săsẻ̌ Byacè a tẹ̀thẻ́zṳ̋ rò a ohtwŏprẹ̀ phú pházye a tẹ̀thẻ́zṳ̋thélễ mŭmyạ́ nuô mạ́to tahe”

mẹ tẹ̀thű yĕtahe. Manárò tẹ̀thű aléklŏ mẹpanuő̤ yĕ pőcyạ́ lŭ to. A hyă khyápẹ́ pẹ̀ tẹ̀thűtẹ̀ora, rò a mẹpyékyă hő tẹ̀thű a tẹ̀pőtarí pẹ̀ yĕtahe hő.† 4 Thyáphú pẹ̀ ki mẹlőmẹbă pẹ́lŏ tẹ̀thyótẹ̀thya atẹ̀kwǐ tahenuô, Cő̤marya mẹpẹ́htuőhő dő pẹ̀gnĕ hő. Pẹ̀ dő a nị́dă krwŏmẹ kuő pă nẹ́klọ̣́pházye a tẹ̀thézṳ̋thélŏ to yĕtahe, rò pẹ̀ mẹ phú Thé Săsĕ Byacè zṳ̋klyázṳ̋klŏ pẹ̀ yĕtahe agnĕnuô, Cőmarya mẹ pẹ́htuő lőhő pẹ̀ hő.

5 Kayă dő a ohtwŏprẹ̀ phú nẹ́klọ̣́pházye a tẹ̀thézṳ̋ mŭmyạ́ tahenuô, a tanẹ shuőshuő pré tẹ̀thézṳ̋thélŏ dő a mŭmyạ́ tahe pré. Manárò kayă dő a ohtwŏprẹ̀ phú Thé Săsĕ Byacè zṳ̋k-
lyázṳ̋klŏ lŭ tahenuô, a tanẹ shuőshuőpré phú Thé Săsĕ Byacè a tẹ̀thézṳ̋ nuôtahe pré. 6 Kayă dő
a tanẹ shuőshuőpré nẹ́klọ̣́pházye a tẹ̀thézṳ̋thélŏ mŭmyạ́ tahenuô, a ohtwŏprẹ̀ tọ̣̋nị́kuő pă ná Cő-
marya tacụ́prẹ̀ to hő. Manárò kayă dő Thé Săsĕ Byacè pőnị́ lŭ tẹ̀tanẹ tahenuô, a ki nị́bè tẹ̀mọtẹ̀pẹ̆ yĕtôhtŭ pă, htuőto a ki otọ̣̋kuő ná Cő-
marya tacụ́prẹ̀ pă. 7 Mẹtĕhérò, kayă dő a tanẹ
shuőshuőpré nẹ́klọ̣́pházye a tẹ̀thézṳ̋ mŭmyạ́ricyạ́ tahenuô, a htwŏhtya prẹ̀ dő a théhte Cőmarya. Mẹtĕhérò a cṳ̆e nőkuő Cőmarya a tẹ̀thyótẹ̀thya

† 8:3 8:3 Li dő ŭ ră rẹ́lő akhăshyé mú- nukhĕ tahenuô, ŭ sunuőlő pọ̣́, “Kayă dő a ohtwŏprẹ̀tŏ phú Thé Săsĕ Byacè rò a ohtwŏprẹ̀ phú pházye a tẹ̀thézṳ̋thélŏ mạ́to tahenuô, Cőmarya ciryapă lŭ to.”

takhyá‑ to. A cṳ̆‑ ma a cṳ̆e bḗkuȍ nyă toto. 8 Kayă
dő a nȍpő anẹ́ ná pházye a tẹ̀thḗzṳ̋thḗlȍ mŭmyạ́
tahenuô, a mẹthḗkrṳ̋ bḗkuȍ Cṓmarya takhyá‑ to.
9 Manárò, thĭrò, pházye a tẹ̀thḗzṳ̋thḗlȍ mŭmyạ́
pőnị́kuȍ thĭ to. Cṓmarya a Thḗ Săsȅ ki ohtwŏprẹ̀
dő thĭkŭ hérò, a Thḗ Săsȅ Byacè yĕnuô ki pőnị́ thĭ
pă. Ŭpĕpĕ‑ bèbè, dő a nị́bè kuȍŭ Krístu a Thḗ Săsȅ
to tahenuô a htwŏ Krístu atẹ̀ mạ́to. 10 Manárò
Krístu ki ohtwŏprẹ̀ dő thĭkŭ hérò, thĭ zọ dő a o dő
thĭkŭ tahenuô a ki htwŏprẹ̀ tacṳ́prẹ̀ pă, mẹtĕhérò
Cṓmarya dyacṓdyatẹ̀ htuȍhṓ thĭ hṓ. Dő thĭ tẹ̀thṹ
akhu-akhyĕrò thĭ nẹ́klọ̋ yĕnuô, a ki thyĕkyă pă
tadṹrò thĭ ki htwŏprẹ̀ tacṳ́prẹ̀ pă. 11 Cṓmarya
dő a mẹhtwŏprẹ̀ kạkhyĕ Jesŭ Krístu dő tẹ̀thyĕ
yĕtôprẹ̀ a Thḗ Săsȅ Byacè ki ohtwŏprẹ̀ dő thĭkŭ
hérò, thĭ nẹ́klọ̋yĕ a ki thyĕ cṓ pă bèbè, dő Thḗ Săsȅ
Byacè ohtwŏprẹ̀ dő thĭkŭ akhu-akhyĕ, Cṓmarya ki
dyékuȍ thĭ thḗhtwŏprẹ̀ pă.

12 Mẹphúnuôrò khŏbṓthyó thĭ‑, tẹ̀mẹ lyạbè
pẹ̀ dő pẹ̀ ki ohtwŏprẹ̀ phú Cṓmarya a Thḗ
Săsȅ hé pẹ̀ nuô. Pẹ̀ tŏbè ohtwŏprẹ̀ nị́ pă
phú thwihtyĕpházye a tẹ̀thḗzṳ̋thḗlȍ mŭmyạ́ nuô-
tohṓ. 13 Mẹtĕhérò, ki thĭ ohtwŏprẹ̀ phú thĭ
pházye a tẹ̀thḗzṳ̋thḗlȍ mŭmyạ́ hénuô, thĭ ki
thyĕkyă pă. Manárò dő Cṓmarya a Thḗ Săsȅ
mẹcwọ́ hṓ thĭ rò thĭ ki mẹthyĕkyă nẹ́klọ̋pházye
a tẹ̀thḗzṳ̋thḗlȍ mŭmyạ́ricyạ́ yĕtahe hénuôma, thĭ
ki htwŏprẹ̀ pă. 14 Mẹtĕhérò, kayă dő a ohtwŏprẹ̀

phú Cớmarya a Thế Săsẽ̌ zṳ̌klyázṳ̌klǒ lǔ tahe
nuôma mậhố Cớmarya a phúmòphúkhǔ tahe hố.
15 Mẹtěhérò Thế Săsẽ̌ Byacè dố Cớmarya dyé
thǐ yěnuô, a nồtaruô thǐ, a nồthéisě khyěthyá
thǐ phú cṳ́nuô mạ́to. Mạ́tôkhónuô, Thế Săsẽ̌
Byacè mẹhtwǒhtya pẹ́htuồhố thǐ ná thǐ htwǒhố
Cớmarya a phúmòphúkhǔ akhu-akhyě, a dya hố
thǐ phú a phúmòphúkhǔ tahenuô hố. Dố Thế Săsẽ̌
Byacè akhu-akhyěrò, pẹ̀ ế Cớmarya, “Abba, Phẽ̌”
phú thǐphẽ̌ sǐnẹ́ tôprẹ̀ nuôma anị́ hố. 16 Thế Săsẽ̌
Byacè nị́dû a khyáluồ, hésoluồ rọ́tộ́ pẹ́kuồpọ́ ná
pẹ̀ thếplò yě ná pẹ̀ ma Cớmarya a phúmòphúkhǔ
tahe, phúnuôhố. 17 Khǒnyạ́yě pẹ̀ ki htwǒ mạ́hố
aphúalyẹ rò a ki dyé pẹ̀ a tẹ̀sồri ucẽ̌tazẽ̌ dố a
dya odwó pẹ́ pẹ̀ nuôtahe pă. A ki dyé tẹ̀sồri dố
aphúalyẹ tahe tǒ nị́bè nuôtahe pă. Htuồto ucẽ̌tazẽ̌
dố a klọ̀ma tacṳ́prẹ̀ yě pẹ̀ ki nị́bè prọ́kuồ ná Krístu
pă. Ki pẹ̀ khyácyẹ̌khyácṳ̂ rọ́tộ́kuồ ná Krístu hérò
pẹ̀ ki nị́bè rọ́tộ́kuồ tẹ̀taryěduhtǔ ná è pă.

Cớmarya Ki Dyé Pẹ̀ Tẹ̀taryěduhtǔ

18 Vǎ thếgně myáhtye ná tẹ̀cyẹ̌tẹ̀cṳ̂ dố pẹ̀
khyábè khǒnyạ́khẽ̌ yěnuô, vǎ ki talômyá ná
Cớmarya ki mẹlǐmẹtakhẽ̌ pẹ̀ shyé⌢ nopǎ tôhtṻ
hérò, vǎ dya ná tẹ̀tôcô⌢ to. 19 Lồ⌢ Cớmarya
byályạ thòmộ́vèbǒ, tẹ̀phútẹ̀lyẹ ná kayǎ pwộ̌⌢
tôprẹ̀ yěnuô, a thếplò shyo oyǒ myásṻ nyacố ná
Cớmarya ki dyéluồhtya a phúmòphúkhǔ tahe pă.

20 Lǒ҃ Cố marya byálya̤ tè̤ yětahenuô a bè pyékyǎ
lǒ pǎ. Èthǐ thézṳ́ tuộ́dố tè̤pyétè̤kyǎ phúnuô to
tadûrò Cố marya mè̤htwǒlǒ èthǐ phú atè̤ taritaryǎ
one nuôhố. 21 Manárò lǒ tè̤bèbyá yětahenuô
a myásǚ pǎná, thyáphú a kithyěkithǒ to nuô,
Cố marya ki mè̤lwóhteka̤ èthǐ pǎ rò a ki dyé èthǐ
tè̤palǎ ná tè̤taryěduhtǔ dố athyáná aphú yětahe
pǎ.

22 Pè̤ thégně ná lǒ tè̤bèbyá yětahenuô, a tauǒ-
tasě nṳ́dyé lǒ atè̤sě dố athyáná prè̤mò phúo hốsě
rò a ếhtǒ nuô pǎ. A tauǒtasě tuộ́ lahyǎ pǎ cố
khǒnyá̤. 23 Lǒ҃ tè̤byálya̤ yětahe tauǒtasě tûdû
má̤to, pè̤ lǒ҃ plǐyě bèbè, pè̤ tauǒtasě tộ́kuǒ lǒ
dûprế. Pè̤ dố a nṳ́bè Thế Sǎsě Byacè má̤hố Cố-
marya dyékrǎ shyězṳ́ dố aré̤lố yětahenuô bèbè,
pè̤ tauǒtasě kuǒdû dố théplòkǔkǔ. Pè̤ opộ́myásǚ
tauǒtasě kuǒdûhố Cố marya ná shyé҃ a ki hyǎ íhố
pè̤ ná aphú pǎ tônyě, ná shyé҃ a ki hyǎdyéhố pè̤
né̤klộ́ athě pǎ yěnuôhố. 24 Cáhtya bí Cố marya
mè̤lwóhteka̤ pè̤ nuô, pè̤ myásǚ dố a ki mè̤pé̤ pè̤
yětahe pǎ. Manárò kayǎ tôprè̤prè̤ ki nṳ́bè htuǒhố
tè̤ dố a myásǚ yěnuô, a lo opộ́myásǚ pǎ ná to hố.
Ǔ opộ́myásǚ tè̤ dố ǔ nṳ́bè htuǒhốnuô a o tôprè̤҃
to. 25 Manárò pè̤ ki myásǚ tè̤ dố pè̤ nṳ́bèhí è to
tahenuô, pè̤ théplòhtǔ opộ́myásǚ prế.

26 Phúnuôhố, bí pè̤ hěcé̤recé̤ akhěnuô, Cố marya
a Thế Sǎsě hyǎ mè̤cwộ́ pè̤. Pè̤ tǒ kwǐcốbě Cố marya

ĭtĕnuô pẹ̀ thé̓gnĕto tadṹrò Thé̓ Săsĕ̀ Byacè anẹ́
nị́dû kwĭpẹ́ pẹ̀khălẹ́. Bí a kwĭpẹ́ pẹ̀gnĕ akhĕ̀nuô,
ngọ́ dố pẹ̀ hé hteluổ cyạ́to tahenuô a tauổ htyaluổ
pẹ́ pẹ̀ dố Cố̓marya o. 27 Htuổrò Cố̓marya dố a pụ̆
htṹcẹmyá pẹ̀ thé̓plò a tẹ̀tanẹ yĕtôprẹ̀nuô, a thé̓gnĕ
tặtẹ tẹ̀ dố Thé̓ Săsĕ̀ Byacè thẻzụ̂́ kwĭpẹ́ pẹ̀gnĕ
yĕnuôtahe, mẹtĕhérò Thé̓ Săsĕ̀ Byacè kwĭpẹ́ Cố̓-
marya akayă săsĕ̀ tahe agnĕ phú Cố̓marya a
tẹ̀thẻzụ̂́o nuôprẻ́.

28 Kayă dố a mọ Cố̓marya, rò Cố̓marya ẻ́ lŭ ná
a tẹ̀taze myásŭ̃ one agnĕ tahenuô, tẹ̀mẹhtwŏhtya
anẹ́ ná èthĭ phútĕtĕ‿ bèbènuô, Cố̓marya mẹ
pẹ́ tẹ̀ryá dố èthĭ agnĕprẻ́ nuôma, pẹ̀ thé̓gnĕ
prẻ́. 29 Mẹtĕhérò, kayă dố a kírẹ́ zụ̂́e Cố̓marya
tahenuô a thé̓gnĕ one rẹ́dûhổ. Htuổto a belyạ-
one nị́htuổdûhổ athé̓plò mú‿ nukhĕ̀ ná a ki
nổhtwŏhtya thyákuổ èthĭ ná aphúkhŭ yĕnuô pă.
Phúnuôrò aphúkhŭyĕ htwŏhtyahổ phúvyạ́prẹ̀́
tôprẹ̀ dố apuộ́vyạ́ ẻ́prẹ̀ yĕtahe aklẻ̆ hổ. 30 Htuổto,
kayă dố Cố̓marya belyạ one htuổhổ athé̓plò ná
èthĭ mú‿ nukhĕ̀ yĕtahenuô, a ẻ́hổ èthĭ dố a ki
htwŏhtyahổ akayă hổ. Htuổrò kayă dố a ẻ́ nị́dyé
yĕtahenuô, a dyacổdyatẹ htuổhổ èthĭ hổ. Htuổto
kayă dố a dyacổdyatẹ htuổhổ yĕtahenuô, a dyéhổ
èthĭ ná a tẹ̀taryĕduhtŭ tahe hổ.

Cố̓marya Atẹ̀mọ

31 Kihéphúnuôrò, lǒ͡ tẹdő vǎ hé pẹ́hỏ́ thǐ yě-
tahenuô, pẹ ki tanẹ phútě? Cỏ́marya ki okuỗ
dő pẹ tôkyě kihérò, maǔpě tôprẹ ki thẻ́khácyạ́pǎ
pẹ pě? 32 Cỏ́marya yětôprẹ̀nuô, aphú ná anẹ́
nịdû cỏ́ rò a thẻ́lǒ nịdyé to rò a dyélyạkyǎ cỏ́
aphú dő pẹ lǒ͡ plǐ tahe agně cỏ́. Ki a dyétạ̌krǎ
cỏ́ pẹ ná aphúkhǔ Jesǔ Krístu cỏ́ kihérò, lǒ͡ tẹ
dő a okyǎ dő aruô tahenuô, a ki dyé tạ̌krǎpọ́
pẹ pǎ mạ́to ẽ̌? 33 Maǔpě tôprẹ kírẹ́ hyǎ dyacyạ́
kayǎ dő Cỏ́marya nwóhtya èthǐ yětahe atẹ̀thű
pě? Prẹ dő a dyacỏ́dyatẹ èthǐ ma Cỏ́marya hỏ́.
34 Phúnuôrò, maǔpě kírẹ́ cirya èthǐ pě? Tôprẹ̀͡
ma ǔ cirya cyạ́nị́ èthǐ to. Mẹtěhérò, Jesǔ Krístu
ma prẹ dő a thyě dő pẹ tẹ̀thű agně tôprẹ, htuỗto
Cỏ́marya mẹhtwǒprẹ kạkhyě lǔ dő tẹ̀thyě tôprẹ.
Rò Cỏ́marya dyé lǔ khǎlẹ́ dő atakhu cỏ́htwó tôkyě.
Thyáphú Cỏ́marya ki mẹcwọ́ pẹ nuô Jesǔ nuỗ
kwǐthẻ́zọ pẹ́ hỏ́ pẹ khǎlẹ́ hỏ́. 35 Maǔpě tôprẹ
htỏ́pẹ̌kyǎcyạ́ Jesǔ Krístu atẹ̀mọ pẹ yěnuô pě? Bí
pẹ khyábè cỏ́ tẹpyạ́tẹ̀sẽ̌ akhẽ̌nuô bèbè, tẹcyẹ̌tẹcụ̂
akhẽ̌ nuôbèbè, ǔ mẹcyẹ̌mẹcụ̂ pẹ akhẽ̌nuô bèbè,
tẹovǐ̤okǒ bèbè, oryạ́kű oryạ́thyá bèbè, tẹtaròthẻ́
thẻ́isě akhẽ̌nuô bèbè, ǔ mẹthyě mẹmẹ́ cỏ́ pẹ akhẽ̌
nuôbèbè, ǔ htỏ́pẹ̌kyǎcyạ́ pẹ ná Jesǔ Krístu atẹ̀mọ
pẹ yěnuô tôprẹ̀͡ to. 36 Lisǎsẽ̌kǔ hé,

"Dő thǐkhuthǐkhyě rò, pẹ myáhtyebè ná tẹ̀thyě
tônyě͡ mộhé cỏ́. Ǔ tanẹ pẹ ná pẹyě athyáná

thímí dố ŭ kírẹ́ mẹthyě lŭ nuô,”✡ a hé
phúnuô.
[37] Lồ̆ tẹ̀yĕtahe htwŏhtya tadủ̂rò Krístu dố a mọnị́
pẹ̀ yĕtôprẹ̀ akhu-akhyĕ, pẹ̀ ki mẹpẹ́ lồ̆lạ́taklikyă
lồ̆hố tẹ̀yĕtahe pă. [38] Tẹ̀thyĕ bèbè, tẹ̀htwŏprẹ̀
bèbè, tanémốkhuphú bèbè, khĭnékhĭnồ̆ bèbè,
tẹ̀mẹhtwŏhtya anẹ́ khŏnyạ́yĕ tahe bèbè, shyé-
nopă tahe bèbè, tẹ̀prọtẹ̀pryạ tahe bèbè, vă zủ̂e
tặtẹ ná a htốpẹ̆̀kyăcyạ́ pẹ̀ ná Cốmarya atẹ̀mọ to.
[39] Tẹ̀ o dố mốlẹ̆̀ tahe bèbè, a o dố hekhu tôbayĕ
alẹ̆̀ tahenuô bèbè, tẹ̀byályạ dố aruô tahe bèbè, dố
pẹ̀ Byacè Jesŭ Krístu mẹhtuồ̆ pẹ́hố tẹ̀ dố pẹ̀gnĕ
akhu-akhyĕ, lồ̆ tẹ̀ yĕtahenuô a htốpẹ̆̀kyăcyạ́ pẹ̀
ná Cốmarya atẹ̀mọ to.

9

Cốmarya Ná A Kayă Bẹ́mụ Tahe

[1] Vă ná Krístu yŏ htwŏhtya hố lŭ tôcô- tuồ̆ hố
akhu-akhyĕ, vă hébècốhébètẹ prẹ́ thĭ prẹ́. Vă lahŏ
ná thĭ to. Thẹ́ Săsẹ̆̀ Byacè pỗnị́ thŭnị́ vă thẹ́plòyĕ,
rò vă thẹ́plòyĕ a héklọ̀macwọ́ kuồ̆pọ́ ná vă hébè
tẹ̀yĕnuôma atŏ prẹ́. [2] Vă thẹ́plẹ̆̀thẹ́zọ̀ kanọ́- to.
Asẹ̆̀ vă thẹ́plòyĕ, a lamẹ́ pẹ́pă cốto hố. [3] Mẹtĕhérò,
dố vă puỗvyạ́ Judaphú, mạ́hố vămyĕcô nị́dû,
văthwivăhtyĕ nị́dû yĕtahe agnĕnuô, Cốmarya ki
isồ̆hăkyă dố văyĕ ma anị́ prẹ́, htuồ̆rò Cốmarya ki

✡ **8:36** 8:36 Li Htuthẹ́htya 44:22

htṓpḛ̌kyǎ vǎ ná Krístu rò èthǐ ki nḭ́ tḛ̀mḛlwóhtekḁ
pǎ kihérò a htṓpḛ̌kyǎ vǎ ma anḭ́ prḛ́, vǎ thḛ́zṵ̋
khyápḛ́ nyacṓ dő èthǐgnĕ cṓ. 4 Èthǐ ma Israelphú
tahe. Cṓmarya íní̤buôní̤ hṓ èthǐ phú aphúalyḛ
shyĕklṑ̤ nuôhṓ. Rò a dyéluȍ pḛ́ hṓ èthǐ ná a
tḛ̀taryĕduhtŭ hṓ. Cṓmarya ema htuȍhṓ sè ná
èthǐ rò a dyétḁ̌ htuȍhṓ èthǐ ná a tḛ̀thyótḛ̀thya
hṓ. Èthǐ ní̤bè tḛ̀cṓbḛ̏ aklyáaklŏ dő tḛ̀lŭtyǎ hŏkŭ
rò a ní̤bè lahyǎ Cṓmarya a tḛ̀emaklṑ̤ tahe hṓ.
5 Èthǐ phyĕphuȍ klwĭlyǎ ma Hebreo aklwĭalyǎ dő
amwḭla du mú⁓ nukhḛ̏ tahe. Bí Krístu hyǎlyḁ
opacḛ̏ phú prḛ̀lu hekhuphú akhḛ̀nuô, a hyǎo dő
èthǐ aklwĭalyǎ akŭ. È ma Cṓmarya dő a pȍtarítḛ̀
lȍ⁓ plǐ tôprḛ̀, rò ǔ ki htuthḛ́htyadû è tacṵ́prḛ̀
talèkrḛ́ ní⁓. Amèn.

6 Kihéphúnuôrò, Cṓmarya mḛpyékyǎhṓ a tḛ̀e-
maklṑ̤ yĕnuô ná Judaphú yĕtahe hṓ ḛ̏? A
mḛpyékyǎ ná to. Mḛtĕhérò lȍ⁓ Israelphú dő
aklwĭlyǎ kalyḁ dő Jacob a o tahenuô, a htwŏlȍ Cṓ-
marya kayǎ mḁ́lakŏ pwṑ̤⁓ tôprḛ̀ mḁ́to. 7 Lȍ⁓ akl-
wĭalyǎ tḁ̌ dő Abraham a o tahenuô bèbè, a htwŏ
lȍ Abraham aphú pwṑ̤⁓ tôprḛ̀ mḁ́to. Mḁ́tôkhónuô,
Cṓmarya hé Abraham, “Vǎ ki dyanuȍ tṵ̂prḛ́ Isaac
aklwĭalyǎ yĕnuô dő nḛ̀klwĭnḛ̀lyǎ akŭ pǎ.”✡ 8 A
thḛ́zṵ̋ hé angṑ̤lasá phútĕ hérò, prḛ̀lukayǎ phúo
rò aklwĭlyǎ kalyḁ dĭtṵ́ dő Abraham thwihtyĕ

✡ **9:7** 9:7 Hekhuhtwŏlú 21:12

tahenuôma, Cố̀marya aphúalyẹ lỗ pwọ̆⌢ tôprẹ̀
mạ́to. Kayă dố a opacẹ̌lyạ phú Cố̀marya a
tẹ̀ố̀lyạnuôlyạkyă nuôtahema tû́ ŭ ki dya èthĭ
phú Abraham aklwĭalyă prẹ́. 9 Mẹtĕhérò, Cố-
marya ố̀lyạ nuôlyạkyă angọ́, “Shyé⌢ ashuố̀akhẽ̌
tặtŏtặbèhố̀ pănuô, vă ki hyă khyĕthyá pă rò Sara
ki phúonịdyé a phúprẹ̀khŭ pă.”✡

10 Tû́nuôhtuỗto, Rebecca phúo dĭkryĕ nịdyé
htuỗhố̀ aprẹ̀khŭ thẹ́nyẹ̌ hố̀, rò aphẽ̌ ma tôprẹ̀prẹ̀⌢
tuỗ prẹ́. Aphẽ̌ ma mạ́hố̀ pẹ̀phẽ̌ Isaac dố⌢ nyénu
nuôtôprẹ̀ hố̀. 11-12 Bí aphú dĭkryĕ yĕthẹ́nyẹ̌
opacẹ̌lyạ tyahíto akhẽ̌, htuỗrò bí aphú yĕthẹ́nyẹ̌
mẹ tyahí tẹ̀thû́ ná tẹ̀ryá híto akhẽ̌nuô, Cố̀marya
héone rẹ́ amuọ̋, “Avyạ́prẹ́ tôprẹ̀ bèryạ pẹ́ apuọ̋
nuôtôprẹ̀ atẹ̀mẹ pă.”✡ Thyáphú ŭ ki thẹ́gnĕ ná
Cố̀marya nwóhtya cụ́⌢ dû athẹ́plò phú a tẹ̀taze-
one htuỗhố̀ nuôrò, a mẹhố̀ phú a tẹ̀taze-one
yĕnuô hố̀. Dố kayă tôprẹ̀prẹ̀ mẹhtuỗhố̀ tẹ̀tôcôcô
akhu-akhyĕrò a nwóhtya lŭ mạ́to. Mạ́tôkhónuô,
a o dố Cố̀marya a khadăkŭ rò a nwóhtya nịdyé
lŭ prẹ́. 13 Lisăsẽ̌kŭ hé, “Vă mọ nịdyé Jacob, vă
thẹ̀htekyă Esau,”✡ a héphúnuô.

14 Ki mẹphúnuôrò pẹ̀ bè hé phútĕ? Cố̀marya mẹ
tẹ̀ tôkuô, acố̀to, pẹ̀ ki hé phúnuô ẽ̌? Pẹ̀ hé phúnuô
ma atŏ to. 15 Mẹtĕhérò, tôphuố̀khẽ̌ a hé Mosè,

✡ **9:9** 9:9 Hekhuhtwŏlú 18:10,14 ✡ **9:11-12** 9:11-12 Li Htekạ 25:23 ✡ **9:13** 9:13 Malaki 1:2-3

“Vă ki thḗzọ̤nị̤ kayă tôprę̀prę̤ dṓ cṳ́⌢ dû vă thḗplò
léthḗzọ̤nị̤ lŭ nuôtôprę̤ pă. Vă ki mę̤cwọ́kră
kayă tôprę̀prę̤ dṓ cṳ́⌢ dû vă thḗplò thḗzṳ̂́
mę̤cwọ́ nuôtôprę̤ pă.”✡
16 Phúnuôrò pę̤ lę́thḗlę̤̀htya nị̤́dyé pę̤ prę̤̀lukayă a
tę̤̀thḗzṳ̂́, mạ́torò, atę̤ yácṹ-yáre tahe nuôma anị̤
to. Tę̤̀lŏ̂⌢ plĭ dṓ pę̤ lę́thḗlę̤ htyanị̤ nuôma tṹprḗ
Cố̀marya a tę̤̀thḗzọ̤ prḗ. 17 Mę̤tĕ̀hérò lisăsĕ̀kŭ
hédû Khwí Pharao, “Thyáphú vă ki dyéluŏ̂ nị̤́
dĭtṹ vă taryĕprọ̤prya̤ tahe ná nę̤̀, htuŏ̂to thyáphú
vămwị̤ ki luŏ̂htyĕluŏ̂kę̤́ lŏ̂ dṓ hekhusĭba yĕnuôrò,
vă nŏ̂htyahtwŏ nę̤ ná khwí prḗ,”✡ a hé lŭ phúnuô.
18 Mę̤phúnuôrò Cố̀marya thḗzọ̤nị̤́ ŭ cṳ́⌢ dû a thḗzọ̤
nuô, a mę̤ khuklố̀pryĕ̤̀ kayă dṓ cṳ́⌢ dû a thḗzṳ̂́
mę̤pryĕ̤̀nị̤́ ŭ nuôtahe prḗ.

Cố̀marya A Tę̤̀thḗplòdu Ná A Tę̤̀thḗzọ̤

19 Taryáma dṓ thĭ̀klĕ̀nuô, a ki sudyă vă, “Ki
mę̤phúnuôrò mamę̤tĕ̀rò a cuṓ dyatadûpă pę̤̀
tę̤̀thṹ mę̤tĕ̀? Ŭpĕ tôprę̤ ki mę̤tặtṳ̂̆ bḗ lŭ thḗzṳ̂́mę̤tę̤̀
yĕnuô pĕ?” 20 Manárò vă ki hé nę̤̀, nę̤̀ ma prę̤̀lu
kayă prḗ. Nę̤̀ lohé pacyę̤́ kạkhyĕsû Cố̀marya
phúnuôto. Pọ̤̀he tômĕnuô, ki a hé kạkhyĕsû
prę̤̀byálŭ yĕtôprę̤, “Nę̤̀ cuṓbyá vă phúyĕ mę̤tĕ̀?”✡
A hé kạkhyĕsû phúyĕ nuôma anị̤ to. 21 Paá tôbḗ
yĕnuô, a o dṓ prę̤̀byápọ̤̀he yĕtôprę̤ a takhukŭ prḗ,
a ki byápọ̤ cṳ́⌢ dû phú a thḗzṳ̂́ byánuô ma anị̤ prḗ.

✡ **9:15** 9:15 Li Hteka̤ 33:19 ✡ **9:17** 9:17 Li Hteka̤ 9:16 ✡ **9:20**
9:20 Isaia 29:16, 45:9

Paá tôbḗ akŭnuô, a ki byápọ̈ dő ŭ nŏ̌e khókhyedû
è bípwĕ̌bíla akhĕ̌ nuôbèbè, mạ̈torò a ki byápọ̈ dő
ŭ ki nŏ̌e è mọ̈hémọ̈́lĭ agnĕ nuôbèbè, a byá cṳ́⌢ dû
athḗplò thḗzṳ̈́ byá nuôma anị̈́ prḗ.

22 Cố́marya thḗzṳ̈́ mẹ̈ cṳ́⌢ dû athḗplò nuô, anị̈́
pwọ̈̌⌢ tôphuố cố́. A thḗzṳ̈́ dyéluŏ̌ pẹ̈́ ŭ ná a
tẹ̈thḗplòdu htuŏ̌rò a thḗzṳ̈́ nŏ̌thḗgnĕ kuŏ̌ŭ ná a
tẹ̈prọ̈tẹ̈prya̤ tahe. Manárò kayă dő a bè khyábè
lŭ tẹ̈thḗplòdu pă, rò a bè tuọ̈̋dő tẹ̈pyétẹ̈kyă pă
tahe agnĕnuô, a dyéluŏ̌ taple khópẹ̈́ èthĭ ná a
tẹ̈khyáthḗdŏ, a tẹ̈khyáthḗplòhtŭ tahe. 23 Thyáphú
Cố́marya ki dyéluŏ̌nị̈́ pẹ̈́ kayă dő a thḗzọ̈ nị̈́dyé
lŭ nuôtahe ná a mẹ̈ tẹ̈prọ̈tẹ̈prya̤ pẹ̈́ cố́ èthĭ bá⌢
tĕnuô rò, a khyáthḗplòhtŭ pẹ̈́ nyacố́ èthĭ cố́. A
nwóhtya one rẹ̈́ hố́ èthĭ hố́rò a ki dyé pẹ̈́ èthĭ ná a
taryĕduhtŭ yĕnuô pă. 24 Pẹ̈̀ ma kayă dő Cố́marya ḗ
cố́ pẹ̈̀ tahe hố́. A ḗ tṹ Judaphú tahe aklĕ̌nuô mạ̈to,
dő Judaphú mạ̈to tahe aklĕ̌nuôma, a ḗ nị̈́ tọ̈̋kuŏ̌
dûdû. 25 Phú Cố́marya nŏ̌hé prẹ̈̀prọ̈ Hosea,

“Dő nuôkhĕ̌ èthĭ ma a htwŏ vắkayă mạ̈to, manárò
vă ki ḗ èthĭ, ‘vắkayă’ pă, htuŏ̌to, dő nuôkhĕ̌
rò èthĭ ma kayă dő vă mọ̈ nị̈́dyé è tahe mạ̈to
manárò khŏnyạ̈́yĕ vă ki ḗ èthĭ, ‘Kayă dő vă
mọ̈nị̈́ è tahe’ pă.”✡

26 “Khălẹ̈́ dő vă héhtuŏ̌hố́ thĭ mú⌢ nukhĕ̌, ‘Thĭ ma
vắkayă mạ̈to’ nuôtôpho nuô, khŏnyạ̈́rò vă
ki ḗ èthĭ ná ‘Cố́marya dő a htwŏ̌prẹ̈̀ tôprẹ̈̀

✡ **9:25** 9:25 Hosea 2:23

a phúmòphúkhǔ tahe' hǒ́,"✡ prẹ̈prọ Hosea hé phúnuô.

27 Prẹ̈prọ Isaiah hé Israelphú tahe ari-akyǎ,

"Israelphú tahenuô, a oẽ́ thyácǒ́ná lọ̃́tamá dố htyědutavạ̤ ahtǚ nuô cǒ́ manárò Cǒ́marya ki mẹ̤lwóhtekạ̤ patíprẽ́ èthǐ pǎ. 28 Mẹ̤těhérò, Cǒ́marya ki cirya tadû pryǎkyǎ hekhuyě pǎ."✡

29 Phú Prẹ̈prọ Isaiah héone htuǒ̌hǒ́,

"Byacè dố a cyạ̤́tẹ̤ lǒ̌‿ plǐ yětôprẹ̤ ki thẽ́lǒnị̤́dyé pẹ̈klwǐpẹ̈lyǎ tahe to hénuôma, pẹ̤ ki htwǒhtya thyákuǒ̌ phú a cirya plů̂kyǎ vị̤̌ Sodom ná vị̤̌ Gomorra nuô prẽ́."✡*

Israelphú Ná Tẹ̤thẽ́krṳ̌̃mila

30 Ki mẹ̤phúnuôrò, pẹ̤ ki hé phútě? Judaphú
mạ̤́to tahenuô, a myápṳ̌ kuǒ̌ǔ klyá dố Cǒ́marya
dyacǒ́dyatẹ̤ ǔ yěnuôtôbǒ to tadů̂rò èthǐ nị̤́bè hǒ́.
Dố èthǐ tẹ̤zṳ̂́tẹ̤nyạ̤́ akhu-akhyěrò Cǒ́marya dy-
acǒ́dyatẹ̤ hǒ́ èthǐ hǒ́. 31 Manárò Judaphú yěta-
henuô, thyáphú a ki nị̤́bè Cǒ́marya a tẹ̤dyacǒ́dy-
atẹ̤ èthǐ agněnuôrò, èthǐ yáců̂ lṳ̂kwǒmẹ̤ lahyǎ
tẹ̤thyótẹ̤thya tahe tadů̂rò a nị̤́bè cyạ̤́ takhyá‿ to.
32 A cuố nị̤́bè tuọ̃́ to mẹ̤těhérò èthǐ yáců̂ myápṳ̌
tẹ̤cǒ́tẹ̤tẹ̤ nuô, a thẽ́lẹ̤̀htyanị̤́ kuǒ̌ lahyǎ tẹ̤zṳ̂ to.
Mạ̤́tôkhónuô, èthǐ thẽ́lẹ̤̀htyanị̤́ lahyǎ tẹ̤ryá dố èthǐ

✡ **9:26** 9:26 Hosea 1:10 ✡ **9:28** 9:28 Isaia 10:22-23 ✡ **9:29** 9:29 Isaia 1:9 * **9:29** 9:29 Vị̤̌kǔphú tahe mẹ̤ tẹ̤mǔmyạ̤́ricyạ̤́ akhu-akhyě Cǒ́marya mẹ̤pyékyǎ lǒ̌ cǒ́ nyẹ̤̌vị̤̌ cǒ́.

mẹ nuôtahe alọ prế. Èthǐ sítakluỗbè “Lộ lẹ́sítak-
luỗ tômě.” 33 Phú lisăsễkŭ hé Messia ari-akyă,
“Myámỗ lahyă, vă dya-o lộ tômě dố vị̈ Zion akŭ
pă, rò ŭ ki sítakluỗ è pă, rò a ki mẹ̈lakhû̃ ŭ
pă.
Manárò kayă dố a zụ̃e lŭ tahenuô, a tuộ̃ dố
tẹ̈thếplòpyé akhălẹ̈ takhyá⌐ to.”✡

10

1 Vă puộ̃vyạ́ thǐ⌐, thyáphú Cố̀marya ki mẹ̈l-
wóhtekạ pẹ́ Israelphú tahenuôrò, vă thếplòshyo
nyacố rò vă kwǐcốbễ pẹ́ nyacố dố èthǐ agně cố.
2 Vă thếgně tặtẹ lỗ èthǐ ari-akyă akhu-akhyě, vă
ki hésoluỗ pẹ́ thǐ ná èthǐ ari-akyă hénuôma anị́
prế. Èthǐ thếplòshyo myápụ̈ lụ̂krwŏ mẹtŏ nyacố
Cố̀marya thếplò tadû̃rò bètŏ lụ̂krwŏ mẹ phútěnuô
èthǐ thếgně lahyă to. 3 Cố̀marya dyacốdyatẹ ŭ ak-
lyáaklŏ nuô èthǐ thếgněplŏ to. Mặtôkhónuô, èthǐ
myápụ̈ mẹhtya nị́dyédû lahyă ná èthǐklyáèthǐklŏ
prế. Phúnuôrò Cố̀marya dyacốdyatẹ ŭ aklyáaklŏ
yěnuô èthǐ thếplòthézụ̃ krwŏmẹ kuỗŭ taki⌐ to.
4 Thyáphú Cố̀marya ki dyacốdyatẹ lỗ kayă dố a
zụ̃e Krístu nuôtahe agněnuôrò, Krístu mẹhtuỗkyă
plû̃lỗhố tẹ̈thyótẹ̈thya a tẹ̈taze-one tahe hố.

Tẹ̀mẹ̈lwóhtekạ Yěnuôma Kayă Pwộ̃⌐ Tôprẹ̀ Agně

✡ **9:33** 9:33 Isaia 8:14, 28:16

5 Mosè rǎ pẹ́ kayǎ dő a lṳ̂krwǒ mẹbẻ́
tẹ̀thyótẹ̀thya rò a htwǒhtya kayǎcổkayǎtẹ dő
Cổmarya anyěhyǎ tahe ari-akyǎ, rò a rǎ rò a
hé, “Kayǎ dő a krwǒlṳ̂mẹ lőbǎ lỏ̌lỏ̌- tẹ̀thyótẹ̀thya
yětahenuô, a ki htwǒprẹ̀ tacṳ́prẹ̀ pǎ,”✡ a rǎ rò a hé
phúnuô. 6 Manárò kayǎ dő Cổmarya dyacổdyatẹ è
ná a tẹ̀zṳ̋tẹ̀nyạ́ khukhyě tahenuô, a tǒbè sudyǎnị́,
“Ǔpě kírẹ́ htya (Ẻ́tặ Krístu) dő mổkhupě?”✡
phúnuôto. 7 Htuỗto a bè sudyǎnị́, “Ǔpě kírẹ́
hítặ dő Luỗkẹ́nédỏ̌ (Rò mẹhtwǒprẹ̀ kạkhyě Krístu
dő tẹ̀thyě) pě?”✡ phúnuôto. 8 Manárò, Cổmarya
dyacổdyatẹ ǔ aklyáaklǒ nuôma a hé phútě? Rò
a hé, “Cổmarya alặangọ́ ophû tatò cổ ná nẹ̀
cổ. A o prẻ́ bí nẹ̀ khǎuphálọnuô prẻ́, a o prẻ́
bí nẹ̀ thẻ́plòkǔ nuôprẻ́.”✡ Nuôma mạ́hổ tẹ̀zṳ̋ a
tẹ̀thẻ́krṳ̌mila dő pẹ̀ dônyǎ pẹ́ thǐyě nuôhổ. 9 Ki
nẹ̀ ổlyạ ná nẹ̀khǎu rò nẹ̀ ki hé ná Jesǔ ma Byacè
tôprẹ̀ rò nẹ̀ ki zṳ̋e dő nẹ̀ thẻ́plòkǔ ná Cổmarya
mẹhtwǒprẹ̀ kạkhyě Jesǔ dő tẹ̀thyě kihénuô, nẹ̀
ki nị́bè tẹ̀siplẻ́kạ pǎ. 10 Mẹtěhérò, kayǎ dő a zṳ̋e
dő a thẻ́plòkǔ tahenuô, Cổmarya ki dyacổdyatẹ
lǔ. Htuỗrò kayǎ dő a ổlyạ ná akhǎu tahenuô,
a nị́bèhổ tẹ̀siplẻ́kạ hổ. 11 Lisǎsẻ̌kǔ hé Jesǔ ari-
akyǎ, “Ǔpě bèbè, dő a zṳ̋enyạ́e lǔ tahenuô, a ki
tuọ̃dő tẹ̀ lẹ́thẻ́plòpyé akhǎlẹ́ nuô a o takhyá- to.”✡

✡ **10:5** 10:5 Li Cổbucổbẻ̌ 18:5 ✡ **10:6** 10:6 Li Dônyǎ 30:12
✡ **10:7** 10:7 Li Dônyǎ 30:13 ✡ **10:8** 10:8 Li Dônyǎ 30:14 ✡ **10:11**
10:11 Isaia 28:16

12 Mẹtěhérò Judaphú ná Judaphú mạ́to tahenuô
a lẹ́khólẹ́khye lǔnuô, a o ná tôcô⌢ to. Lǒ⌢ prẹ̀
zṳ̋etẹ̀phú yětahe nuôma a Byacè orọ́lǔ tôprẹ̀⌢ tuỗ
prẻ. Kayǎ dố a kwǐhtya lǔ tẹ̀mẹcwọ́ tahenuô, a
sǒri tặpòtặpẹ̌ pẹ́ cổ èthǐ cổ. 13 Mẹtěhérò, phú lisǎsẽ̌
hé, "Ǔpěpě⌢ bèbè dố a kwǐhtya tẹ̀mẹcwọ́ dố Byacè
a o tahenuô, Byacè Cổmarya ki mẹlwóhtekạ lǔ
pǎ."✡

14 Ki mẹphúnuôrò, èthǐ tẹzṳ̋ ki oto hérò a cuố
kwǐhtyacyạ́ tẹ̀mẹcwọ́ dố Byacè Jesǔ a o phútě?
Ki èthǐ nị́huỗnổ to hérò a cuố zṳ̋ecyạ́ Byacè Jesǔ
phútě? Prẹ̀dônyǎdyáso pẹ́ èthǐ ki oto hérò èthǐ
cuốnị́huỗcyạ́ phútě? 15 Ǔ ki plwǒhyǎ prẹ̀dônyǎ
dyáso pẹ́ èthǐ to hérò èthǐ cuố dônyǎ hésocyạ́ pẹ́
ǔ phútě? Lisǎsẽ̌kǔ hé, "Kayǎ dố a phyéhyǎ pẹ́
tẹ̀thẻkrṳ̌mila tahe akhǎduô nuô atwọ́ nyacổ."✡

16 Manárò Israelphú tahenuô a phyésûlỗ
tẹ̀thẻkrṳ̌mila pwọ̌⌢ tôprẹ̀ to. Mẹtěhérò, Prẹ̀prọ
Isaiah hé, "Kố⌢ Byacè, maǔpě kírẹ́ zṳ̋ekuỗ pẹ̀
tẹ̀ritẹ̀kyǎ yěnuô pě?"✡ 17 Mẹphúnuôrò, tẹzṳ̋
ma a o dố tẹ̀nị́huỗ tẹ̀ritẹ̀kyǎ alọ hyǎ prẻ. Dố
ǔ dônyǎhéso pẹ́ Krístu ari-akyǎ akhu-akhyěrò,
ǔ nị́huỗnổ kuỗ tẹ̀ritẹ̀kyǎ prẻ. 18 Manárò vǎ ki
sudyǎ, "Ma èthǐ nị́huỗnổ kuỗ nyǎto ẽ̌?" Vǎ ki hé,
èthǐ nị́huỗnổ vǎ. Lisǎsẽ̌kǔ hé,
"Èthǐ ngọ́prạ cuố lỗhổ dố hekhusǐbalỗ hổ. Èthǐ

✡ **10:13** 10:13 Joel 2:32 ✡ **10:15** 10:15 Isaia 52:7 ✡ **10:16** 10:16
Isaia 53:1

alặangọ́ yĕnuô a cuốtuộ́ lỗ̌hỏ́ dố hekhu
tadû hỏ́.”✡
19 Vă ki sudyă khyĕthyá, Israelphú tahe ma a
thẻ́gnĕplŏkuỗ̌ nyă ŭ to ẻ̌? Kayă dố a hésû rẹ́lố ŭ
nuôma Mosè hỏ́ rò a hé phúyĕ,
“Myĕcôruô dố thǐ tanẹdu kuỗ̌ lŭ to tahenuô, vă ki
sỗ̌ri èthǐ rò nỗ̌thẻ́khwẻ́kuỗ̌ ná thǐ pă. Vă ki
sỗ̌ri myĕcôruôphú dố a thẻ́gnĕplŏbẻ́ kuỗ̌ vă
to tahe rò vă nỗ̌thẻ́plòdu ná thǐ pă.”✡
20 Dốkhyĕ rò Prẹ̀prọ Isaiah hékhữ̌héhă lốpọ́ cỏ́ rò
a hé,
“Judaphú mạ́to dố a yácữ́ myápữ̌kuỗ̌ vă to
tahenuô, a myáhtyehỏ́ vă hỏ́, rò vă
oluỗ̌htya pẹ́ Judaphú mạ́to tahe dố a pữ̌
sudyăkuỗ̌ vă to tahe hỏ́.”✡
21 Manárò, Prẹ̀prọ Isaiah rănị́ Israelphú tahe ari-
akyă rò a hé,
“Vă o taritaryă opộ́myásữ̌sû văkayă ki kạkhyĕtŏ
khyĕthyá dố văo tônyĕ⌢ mộ́hé cỏ́, manárò
èthǐ nị́dă lahyă văngọ́ to, a khuklỏ́pryẹ̌
lahyă prẻ́.”✡

11

Cỏ́marya Thẻ́zọ̀nị́ Israelphú Tahe

1 Phúnuôrò vă ki sudyă lahyă thǐ, ma Cỏ́marya
vǐkyă kyă hỏ́ a myĕcôphú nị́dû yĕ hỏ́ ẻ̌? A vǐkyă

✡ **10:18** 10:18 Li Htuthẻ́htya 19:4 ✡ **10:19** 10:19 Li Dônyă 32:21
✡ **10:20** 10:20 Isaia 65:1 ✡ **10:21** 10:21 Isaia 65:2

ná èthǐ taki⌢ to. Tanẹ̤myá lahyǎ myá vǎyě, vǎ
ma⌢ Israelphú tôprẹ̤prẽ́ kǒkǒ. Vǎ ma Abraham
aklwǐalyǎ, Benjamino aklwǐ kalyạ̤ prẽ́. 2 Cố̂marya
vǐkyǎ ná akayǎ dố a nwóhtya htuỗhố èthǐ dố
kalúkhẽ̌ nuôtahe to. Lisǎsẽ̌ hé Prẹ̤prọ̤ Elia ari-
akyǎ nuôma thǐ thẽ́gně nyǎ to ẽ̌? A tauỗtasẽ̌htya
Cố̂marya ná amyěcô Israelphú tahe ari-akyǎ rò a
hé, 3 "Kố⌢ Byacè⌢, èthǐ mẹ̤thyěkyǎ hố prẹ̤prọ̤ dố
nẹ̤ nỗhyǎ èthǐ nuôtahe hố. Èthǐ dòpruố tạ̤lỗ hố
tẹ̤lǔ̃tyǎrẹ̤́ tahe hố. A okyǎ prẽ́tǘ vǎ tôprẹ̤⌢ tuỗ
prẽ́, tadǘrò ǔ pṳ̌mẹ̤thyěpǎ vǎvǎ."✡ 4 Rò Cố̂marya
hésû kạ̤khyě lǔ phútě? Cố̂marya hésû lǔ, "Nẹ̤̀
okyǎ tǘdû tôprẹ̤ mạ̤́to, vǎ dya-okyǎ kuỗpǎ kayǎ
thuỗthyótôrí. Prẹ̤̀zọ̤ dố ǔ ẽ́ ná Baal yěnuô, èthǐ
yětahe dángụ̤̂ cố̂bẽ̌htya kuỗǔ to."✡ 5 Khǒnyạ̤́yě
bèbè a thyá phúnuôhố, Cố̂marya nwóhtya hố pẹ̤̀
ná abwídu-ataryěhtǔ yětahenuô, a okyǎpǎ taki.
6 Ki Cố̂marya mẹ̤lwóhtekạ̤ èthǐ ná tẹ̤̀bwítẹ̤̀taryě
kihérò, angọ̤́lasá ma dố èthǐ mẹ̤ tẹ̤ryá akhu-akhyě
nuômạ̤́to. Dố èthǐ mẹ̤ryátẹ̤̀ khukhyě kihérò Cố̂-
marya abwíataryě nuô, a mạ̤́ pǎ tẹ̤̀dyékrǎ shyězụ̤́
mạ̤́pǎto hố.

7 Phúnuôrò, angọ̤́lasá ma mạ̤́hố tẹ̤̀ dố Israelphú
myápụ̤̌ nị̤́dyé yěnuô, a myáhtye nị̤́dyé to. Tǘprẽ́
kayǎ dố Cố̂marya nwóhtya èthǐ yětahe myáhtye
lahyǎ prẽ́. Lỗ⌢ a okyǎ nuôtahe ma Cố̂marya

✡ **11:3** 11:3 Khwí arẹ̤́lố tôba 19:10,14 ✡ **11:4** 11:4 Khwí arẹ̤́lố tôba 19:18

nǒ khuklóprYẹ̌ lǒ nyǎhó èthǐ nuôtahe hó. 8 Phú
lisǎsěkǔ héone,
“Cómarya mẹkhímẹtapạkyǎ èthǐ théplò. Èthǐ
myákuǒ lahyǎ manárò a myáhtye thégně
kuǒ lahyǎ ǔ to. A níhuǒkuǒ lahyǎ ǔ manárò
a thégněplǒ kuǒ lahyǎ ǔ to. Judaphú tahe
nuôma a thyá lahyǎ ná nuô tuọ̌khǒnyạcó.”✡
9 Htuǒrò Davi hé,
“Èthǐ mẹ pwě rò a takruọ̌e takruọ̌ǒ nịdyé
lahyǎ sèe tahenuô, a ki htwǒhtya nịdyé
khyěthyá dû èthǐ dádǒ pǎ ní⌢. Htuǒrò a
ki htwǒhtyadû èthǐ lẹsítakluǒ lakhû pǎ ní⌢.
Èthǐ tǒkò nịbè lyẹ̌ kạkhyěsû khyěthyá bá⌢
těnuô, plí nịdyédû èthǐ ní⌢.
10 Thyáphú èthǐ ki myáhtyekuǒ pǎ tǎ ǔ tẹmạ́tẹcó
tǎmẹ́nuô, mẹlěkyǎ èthǐ mèthèplò nuô ní⌢.
Nǒkhyábè nyạ́takûcó èthǐ ná tẹpyạ́tẹsě
tacụ́prẹ̀ yěnuô ní⌢.”✡
11 Phúnuôrò vǎ ki sudyǎ, bí Judaphú tahe sítak-
luǒ lakhû akhěnuô, apyéakyǎ lǎ có ě? Apyéakyǎ
lǎto. Èthǐ yǒ mẹdûgně tẹthû rò, Cómarya
mẹlwóhtekạ ke Judaphú mạ́to tahe, rò a mẹ
thékhwékuǒ Israelphú tahe ná èthǐ pré. 12 Dǒ èthǐ
mẹ tẹthûtẹora akhu-akhyě, Cómarya sǒri ényacó
hó kayǎ o dǒ hekhu yětôba hó. Dǒ èthǐ thukyǎ
Cómarya a tẹmyádu èthǐ akhu-akhyě, Judaphú

✡ **11:8** 11:8 Li Dônyǎ 29:4, Isaia 29:10 ✡ **11:10** 11:10 Li Htuthéhtya 69:22-23

mạ̈to tahe nị̈bè lő̆bǎkyǎ hő Cő̂marya a tẹ̈myáduní̤
èthǐ hő. Phúnuôrò shyé⌢ lő̌⌢ Judaphú dő̆ Cő̂marya
nwóhtya èthǐ nuôtahe ki zṳ̋ekạ̈ lő̌hő Krístu akhě̌
pǎnuô, Cő̂marya ki ső̌riső̌bǔ lő̌ cő ǔ bá⌢ tě pǎnuô,
tanẹ̈myá lahyǎ mő̌.

Tẹ̈mẹ̈lwóhtekạ̈ Dő̆ Judaphú Mạ̈to Tahe Agně̌

13 Khő̌nyạ̈yě, vǎ hébè ná thǐ Judaphú mạ̈to
tahe. Cő̂marya nő̌ vǎ phú Prẹ̈dônyǎphú tôprẹ̈
dő̆ Judaphú mạ̈to tahe agně̌ akhu-akhyě, tẹ̈mẹ̈
dő̆ Cő̂marya dyé vǎ yě vǎ tanẹ̈du nị̈dyé nyacő
è. 14 Phú Cő̂marya mẹ̈ryá htuő̌pẹ̈hő thǐ Judaphú
mạ̈to tahe agně̌nuô, vǎ myásű̌ ná thyáphú vǎ
ki mẹ̈ thě́khwě́ nị̈pẹ̈ kuő̌dû vǎkhǒ Judaphú nị̈dû
tahe agně̌, htuő̌to thyáphú vǎ ki ilokạ̈ní̤ kuő̌
èthǐ tahehe ná a ki nị̈bè kuő̌ǔ tẹ̈mẹ̈lwóhtekạ̈
agně̌nuôrò, vǎ tanẹ̈du nị̈dyé nyacő tẹ̈mẹ̈ dő̆ Cő-
marya dyé vǎ yě̌nuô cő. 15 Cő̂marya vǐkyǎ èthǐ
akhu-akhyě, lő̌⌢ kayǎ hekhuphú dő̆ aruô tahenuô
a htwő̌htya tapleke hő lǔ khő̌bő̂thyó hő. Ki-
héphúnuô rò shyé⌢ Cő̂marya ě́mọ̈sû khyě̌thyá hő
Judaphú yě̌tahe akhě̌pǎnuô a ki thyáná maǐtě
pǎnuô tanẹ̈myámő̌ lahyǎ. A ki thyácő̂ná kayǎthyě
htuő̌rò a htwő̌prẹ̈ kạ̈khyě khyě̌thyá nuô cő pǎ.
16 Judaphú ma athyáná ǔ nío khő̂mǔ huő̌mû
tôbûnuô. Dő̆ huő̌mû yě̌tôbû aklě̌nuô, huő̌mûplò
arẹ̈lő̆ tôplò dő̆ ǔ lǔ̆htya ná Cő̂marya yě̌ ki a sǎsě̌
hénuô, a ki sǎsě̌ lő̌hő tôbûhő. Judaphú tahenuô a

thyákuö̌ pọ̈dû ná thòmọ̈́ tôthò nuônuôhö́. Thòrwị̈yě a ki săsë̌ hérò amọ̈́aphyă tahenuô a săsë̌ kuö̌ lö̌ nyă dû hö́.

17 Judaphú yĕtahe nuôma athyáná ŭ cuő
zö́kẹ̈́kyă olivaphyă dő ŭ isö́dyá lŭ dő tarë́kŭ yĕ-
tahe aphyă rò ŭ cuő zö́kẹ̈́kạ kuö̌ke olivaphyă
dő a dyánị̈́dû anẹ̈́ dő mị̈klë̌ nuôtahe aphyă rò
ŭ kạ pluôhtǚ ícǚlŭ. Thĭ Judaphú mạ̈́to tahe
nuôma athyáná olivamọ̈́ dő a dyá dő mị̈klë̌ yĕ-
tahe nuôhö́. Khŏnyạ̈́yĕ thĭ nị̈́bè kuö̌hö́ tẹ̈sö̌ri dő
Cö́marya sö̌rikyă Judaphú phyĕphuö̌ dő nuôkhë̌
tahe hö́. Thĭ nị̈́bè thyáná thòphyă yĕtahe cwíö̌
nị̈́hë̌nị̈́re kuö̌ thòcyăhtyĕ dő a o dő arwị̈́kŭ rò a hyă
yĕtahe nuôhö́. 18 Manárò thĭ dő a mạ̈́dû Judaphú
mạ̈́to yĕtahenuô, thĭ tŏbè hébè htyamö́htyapho
rò hétakhwótakè nị̈́ Judaphú dő a mạ̈́dû thò-
phyă dő ŭ zö́kẹ̈́kyă è yĕnuôtahe to. Thĭ ki tanẹ̈
htyalö̌ nị̈́dyé thĭnẹ̈́ hérò, thë́nẹ̈́htyabè lahyă, thĭ
dyéhë̌dyére nị̈́ thòrwị̈ mạ̈́to. Thòrwị̈ dyéhë̌dyére
nị̈́ thĭ prë́. 19 Thĭ ki hé, “Thyáphú Cö́marya ki
pluôhtǚ ícǚ nị̈́ vănuô, a zö́kẹ̈́kyă thòphyă yĕtahe
prë́.” 20 Thĭ hé yĕnuôma a mạ̈́hö́. Manárò dő
èthĭ zü̃̈e Krístu to akhu-akhyĕ, Cö́marya zö́kẹ̈́kyă
thòphyă dő a mạ̈́ Judaphú yĕnuô prë́. Dő thĭ
tẹ̈zü̃̈tẹ̈nyạ̈́ akhu-akhyĕrò, Cö́marya pluôhtǚ ícǚ
thĭ ná thòmọ̈́ yĕnuô prë́. Phúnuôrò tanẹ̈du nị̈́dyé
tă lahyă thĭnẹ̈́ tămẹ̈́. 21 Cö́marya ki thë́lŏ nị̈́dyé a

thòphyǎlyẹ dő a mạ́ Judaphú thǐ yětahe to kihérò
thǐ ma⁓ a thé̊lǒ nị́dyé toto.
22 Phúnuôrò tanẹ tặtẹ lahyǎ. Cố̊marya nuô,
tôkyěma a thé̊zọ̀nị́ akayǎ, tôkyě nuô a ci sồ̌sồ̌
nị́dyé akayǎ. A cisồ̌ nị́dyé akayǎ Judaphú dő a
cuố taphǎkyǎ lǔ tahenuô tadű̂rò a thé̊zọ̀ nị́dyé
thǐ dő a mạ́ Judaphú mạ́to yětahe. Manárò
thǐ tǒ dyaduzű̂nyạ́ plehyǎ lahyǎ a tẹ̀thé̊zọ̀ nị́dyé
thǐ yěnuô. Kimạ́toma a ki pặtű̂kyǎ kuồ̌ thǐ
pǎ. 23 Judaphú ki tarí kạkhyětǒ khyěthyá Cố̊-
marya, rò èthǐ ki zű̂e khyěthyá lǔ hénuô, a
ki pluôhtű̂ ícű̂ kạkhyě khyěthyá èthǐ ná thòmọ̊́
yěnuô pǎ, mẹtěhérò Cố̊marya ki pluôhtű̂ ícű̂
kạkhyě khyěthyá phúnuô ma a mẹ cyạ́pré̊. 24 Thǐ
Judaphú mạ́to tahenuô athyáná olivaphyǎ dő a
dyádû anẹ́ dő mịklề̌ nuôtahe hố̊, rò ǔ cuố ikẹ́̊kạ
pluôhtű̂ ícű̂lǔ ná olivamọ̊́ dő ǔ isồ̊dyá è nuôtahe
pré̊. A bè mẹhtwǒ khódû thǐ ná alẹ́̊klǒ mẹdyánị́
yěnuôtahe. Phúnuôrò Cố̊marya ki mẹícű̂ kạkhyě
thòphyǎ dő a pặkyǎ dő taré̊kǔ nuôtahe hénuôma
azǔklồ̌ pǎ cồ̊ ná a mẹhtwǒ thǐ yěnuô cồ̊.

Cố̊marya Ki Mẹlwóhtekạ Kuồ̌ Judaphú Tahe

25 Puọ̋vyạ́ thǐ⁓, thyáphú thǐ ki phyé
htyalồ̌htyamồ̊ tǎ thǐnẹ́ tǎmẹ́ nuô, khǒnyạ́yě vǎ
thé̊zű̂ nồ̌thé̊gně tặtẹ thǐ ná tẹ̀mạ́tẹ̀cồ̊ acồ̊azặ
dő ǔ thé̊gněplǒnồ̊ lǔ to yěnuôtôcô, mẹtěhérò,
Cố̊marya nồ̌ khuklồ̊pryẹ̌ Judaphú tahe. Manárò a

khuklò́pryḛ̆ nyḛ̆tadû tuṓ̤prè́ bí Cò́marya nwóhtya
onehò́ Judaphú mą̤to dő a zṵ̋e Krístu tahe akayǎ
bǎprḛ̀ hò́ pǎ bínuô prè́. 26 Htuǒ̂pǎrò, lǒ̂⌢ Israelphú
nuôtahe ki nı̤́bè lǒ̂ tḛ̀mḛlwóhteką̤ pǎ. A ki
htwǒhtya phú Prḛ̀prǫ̤ Isaiah rǎone nuô pǎ. Rò a
hé,

“Prḛ̀ mḛlwóhteką̤ Cò́marya akayǎ yětôprḛ̀nuô a ki o dő vı̤̌ Zion rò a hyǎ pǎ. A ki phyé taphǎkyǎ lǒ̂lǒ̂⌢ Jacob aklwı̌alyǎ yětahe a tḛ̀mǔmyą̤́ricyą̤́ nuôtahe pǎ.

27 Bí vǎ phyé taphǎkyǎ htuǒ̂lǒ̂hò́ èthı̌ tḛ̀thű yětahe akhḛ̀pǎnuô, vǎ mḛ lőbǎhtya hò́ vǎ tḛ̀ǒ̂lyą̤ ná èthı̌ dő nuôkhḛ̆̀ nuôtômǚ hò́.”✡

28 Judaphú tahe yǒ phyésûkuǒ̂ tḛ̀thè́krṳ̌̋mila
yě to akhu-akhyě, èthı̌ htwǒhtyakyǎ prḛ̀ dő a
thè́hte Cò́marya tahe hò́. Manárò thı̌gně kuǒ̂ke
rò Cò́marya dyékrǎ hò́ thı̌ shyězṳ́ akhu-akhyě
a nı̤́bwínı̤́taryě dő thı̌ Judaphú mą̤to tahe agně
hò́. Ki myáke dő Judaphú tôkyě hérò Cò́marya
yǒ nwóhtya htuǒ̂hò́ èthı̌ ná akayǎ hò́ akhu-
akhyě, a mǫ̤ nı̤́dyé èthı̌, mḛtěhérò a ò́lyą̤ one
htuǒ̂hò́ angǫ̤́ ná èthı̌ phyěphuǒ̂du mú⌢ nukhḛ̆̀
tahe hò́. 29 Mḛtěhérò Cò́marya dyétą̤̆krǎ htuǒ̂hò́
shyězṳ́ yěnuô ná kayǎ dő a nwóhtya hò́ lǚ yě-
tahenuô, a hébè taklyé ką̤khyě pǎ angǫ̤́ taki⌢ to
hò́. 30 A thyáhò́ ná thı̌ dő nuôkhḛ̆̀ hò́ nuǒ̂, dő
nuôkhḛ̆̀ ma thı̌ cṳ̌e nı̤́dǎ kuǒ̂ǔ Cò́marya alą̤̆angǫ̤́ to

✡ **11:27** 11:27 Isaia 59:20-21, 27:9

tadṳ̂́rò khǒnyạ̌́yě dố Judaphú tahe cṳ̌e nị́dǎ kuǒ̌ǔ
Cố̀marya angọ́ to akhu-akhyě Cố̀marya thé̌zọ̀nị́
hố̀ thǐ Judaphú mạ̌́to yětahe hố̀. 31 Phúnuôhố̀,
khǒnyạ̌́yě Judaphú tahe nị́dǎ pǎ Cố̀marya angọ́
to. Rò Cố̀marya yǒ thé̌zọ̀nị́ thǐ akhu-akhyě,
tônyěnyě pǎnuô Judaphú tahe ki nị́bèkuǒ̌ Cố̀-
marya a tẹ̀thé̌zọ̀ pǎ. 32 Mẹtěhérò thyáphú Cố̀-
marya ki thé̌zọ̀nị́ lǒ̌ǔ pwǒ̤̌ tôprẹ̀ nuôrò, a dố̀nuǒ̌
othyá lǒ̌plǐ ǔ pwǒ̤̌ tôprẹ̀ dố tẹ̀nị́dǎ ngọ́ to apọkǔ
yěnuô hố̀.

Tẹ̀htuthé̌htya Cố̀marya

33 Cố̀marya a tẹ̀thé̌zọ̀, a tẹ̀thítẹ̀phé̌ ná a
tẹ̀thé̌khuthé̌gně yětahenuô, adu-azạ̌ nyacố̀.
A taritaryǎ mẹtẹ̀ yětahenuô, ǔ thé̌gněhtwó
bé̌ cố̀ tôprẹ̀ to. Aklyá tahenuô ǔ krwǒ
thé̌gně bé̌ cố̀ tôprẹ̀ to.

34 Lisǎsě̌kǔ hé,
“Maǔpě thé̌gněhtwó bé̌nố̀ Cố̀marya athé̌plò pě?
Maǔpě tôprẹ̀ zṳ̌́klyázṳ̌́klǒ bé̌nố̀kuǒ̌ Cố̀-
marya pě? A onố̀ ná tôprẹ̀ to.”✡

35 “Kayǎ dố a mẹbwímẹtaryě nố̀ é̌lǎ hố̀ Cố̀marya
rò Cố̀marya tǒ mẹbwímẹtaryě kạkhyěsû
kuǒ̌ke lǔ nuôma a o ǔpě?”✡

36 Mẹtěhérò, a byályạ tẹ̀lǒ̌ plǐ, a myákhwènị́ tẹ̀lǒ̌
plǐ ná a taryěprọpryạ tahe, rò dố a byályạ

✡ **11:34** 11:34 Isaia 40:13 ✡ **11:35** 11:35 Joba 41:11

tè̤pwǒ̤⌢ tôcô akhu-akhyě ǔ htuthè́htyaní̤
hò́ Cò́marya hò́. Kayǎ pwǒ̤⌢ tôprè̤ ki
htuthè́htyadû Cò́marya acṳ́cṳ́ ahtṳ̂̌htṳ̂̌ ní⌢.
Amèn.

12

Dyélya̤ Tè̤ohtwǒprè̤ Dố Cò́marya Agně

1 Phúnuôrò, puǒ́vyá̤ thǐ⌢, Cò́marya a tè̤thè́zǒ̤ pè̤
nuô, adu-azǎ̤ talwósṳ̂́lṳ̂̌ cò́ dố pè̤gně akhu-akhyě,
vǎ kwǐthè́zǒ̤ thǐ ná thǐ ki dyélya̤ thǐ né̤klǒ̤́ yě dố
Cò́marya a o phú tè̤lṳ̌ dố a htwǒprè̤, phú tè̤lṳ̌ dố
a sǎsě̂ ná phú tè̤lṳ̌ dố atǒ lṳ̌thè́plò a tè̤thè́zṳ̂́ nuô
ní⌢. Thǐ tǒ cò́bê̌htya Cò́marya phúyěnuôma má̤hò́
klyá dố atǒabè tôbǒ hò́. 2 Ohtwǒprè̤ myábṳ̂̌kuô̌ tǎ
phú kayǎ dố a thè́gně kuô̌ṳ̌ Cò́marya to nuôtahe
alè̤klǒ ohtwǒprè̤ nuôtǎmé̤ ní⌢. Thyáphú thǐ ki
ohtwǒprè̤ khódû ná èthǐnuô rò, nò̌htulya taplethê̌
khókyǎ thǐ tè̤tanè̤ tahenuô ná Cò́marya nuô ní⌢.
Thǐ ki mè̤phúnuô tṳ̂́ma thǐ thè́gněhyǎbè́ prè́ tè̤ dố
Cò́marya thè́zṳ̂́ nô̌mè̤ thǐnuô tahe prè́. Tṳ̂́rò thǐ
ki thè́gněhyǎ tè̤ryá, tè̤mè̤mǫ̤ Cò́marya athè́plò, ná
tè̤thè́gně lố́bǎhyǎ Cò́marya a tè̤thè́zṳ̂́ tahe pǎ prè́.

3 Dố Cò́marya abwíataryě khukhyěrò a dyahtya
vǎ ná vǎ ki htwǒ Prè̤dônyǎphú tôprè̤ akhu-akhyě,
vǎ hé lò̌plǐ thǐ pwǒ̤⌢ tôprè̤, tanè̤du lố́klò̌ tǎ thǐné̤
ná bá thǐ tǒkò tanè̤ ní̤dyé thǐné̤nuô tǎmé̤ ní⌢.
Má̤tôkhónuô thǐ tǒbè tanè̤ní̤ thǐné̤ bá akòabè
nuôprè́. Sudyǎ lya̤myá ní̤dyé thǐ tè̤zṳ̂́tè̤nyá̤ dố

Cố̌marya dyé thǐ nuôma adu bá⌢ těnuô tanẹthyá
lahyǎ bánuôprế ní⌢. 4 Pẹ̀né̤ ma tôprẹ̀ cǚ lǔ prế
tadǘrò pẹ̀nẹ́klọ̈ akrǘakrọ̈ tahe nuôma a okhólǔ.
Akrǘakrọ̈ tôcô ná tôcô nuô, a mẹ tẹ̀mẹ thyálǔ
to. 5 Phúnuôhố pẹ̀ orọ́oẽ tadǘrò pẹ̀ htwǒhtyahố
lǔ nẹ́tôprẹ̀⌢ tuỗ dố Krístu akǔhố. Pẹ̀ oícǚtọ̈ lỗhố
lǔ pwọ̈⌢ tôprẹ̀hố. 6 Pẹ̀ ki nỗe pẹ̀ shyězụ́ dố
Cố̌marya dyébwí dyétaryě khólǔ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀
yěnuô. Cố̌marya ki nỗhésodônyǎ kayǎ tôprẹ̀prẹ̀
ná alą̆angọ́ kihérò, a tǒbè hésodônyǎ bá Cố̌marya
dyé lǔ tẹ̀zǘtẹ̀nyą́ nuôprế. 7 Ki Cố̌marya dyé kayǎ
tôprẹ̀prẹ̀ a tẹ̀cyą́tẹ̀dè dố a nỗmẹcwọ́ lǔ ná ǔruô
kihérò, a tǒbè mẹcwọ́ ǔ. A ki dyé kayǎ tôprẹ̀prẹ̀
a tẹ̀cyą́tẹ̀dè dố a ki nỗithyó lǔ ná ǔ kihérò, a
tǒbè ithyó ǔ. 8 Ki Cố̌marya dyé kayǎ tôprẹ̀prẹ̀ a
tẹ̀cyą́tẹ̀dè dố a bè shyakrwǒ ǔkhyě kihérò a tǒbè
shyakrwǒ ǔ. Ki kayǎ tôprẹ̀ a thẻ́plòshyo mẹlǔmẹ-
tyǎ kayǎ sǒryą̆sǒpháphú tahe ná a tą̆muỗtą̆tẹ̀
tahe kihérò a tǒbè thẻ́plòshyo mẹlǔmẹtyǎ pẹ́dû ǔ.
Cố̌marya ki dyé kayǎ tôprẹ̀prẹ̀ a tẹ̀cyą́tẹ̀dè dố a bè
htwǒ khuklố̌khuklyǎ hérò a tǒbè mẹ sǎprẹ́sǎmyǎ
nị́dû. Kayǎ tôprẹ̀prẹ̀ ki a thẻ́zọ̀ mẹcwọ́nị ǔ kihérò,
a tǒbè mẹ dố tẹ̀thẻ́luọ̈phòphǚ akǔ.

9 Mọkhámọkho tǎ ǔ tǎmẹ́ ní⌢. Thẻ́zọ̈kyǎ
tẹ̀mǔmyą́ricyą́ ní⌢. Díklą́ manị́ryá lahyǎ tẹ̀ryá ní⌢.
10 Mọ nị́dyé lǔ phú puọ̈vyą́ tômuọ̈ hố̌kǔnuô ní⌢.
Bezǘbenyą́ nị́dyé lǔ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀ ní⌢. 11 Krǘmẹ
lahyǎ Byacè atẹ̀mẹ ní⌢. Taklě lahyǎ tǎmẹ́ ní⌢. Dǎ

mẹhố Byacè atẹ̀mẹ hố hénuôma dyashyo lahyǎ
thǐ thếplò ní⌐. 12 Thǐ tẹ̀myásṻ dő Cốmarya tari-
taryǎ pẹ́ thǐgně yětahenuô, thếkrṻthếlồ lahyǎ ní⌐.
Bí tẹ̀pyạ́tẹ̀sề hyǎbè thǐ akhềnuô, khyáthếdǒ lahyǎ,
kwǐcốbề lahyǎ pwọ̌⌐ phuő ní⌐. 13 Cốmarya akayǎ
tahe ki sǒryạsǒphá hérò, mẹcwọ́mẹkǒ pẹ́nị́ kuồ
èthǐ ní⌐. Myá dyéedyéǒsû lahyǎ sǐprẹ́sǐmyạ ní⌐. Ế
omyě opẹ́ lahyǎ èthǐ dő thǐ hidốkǔ ní⌐.

14 Sồrisồbǔ dû kayǎ dő a mẹcyẹ̌mẹcṳ̂ thǐ nuô-
tahe ní⌐. Kwǐcốbề dő Cốmarya ki sồrinị́ èthǐ nuô
ní⌐, isồibasû tǎ èthǐ tǎmẹ́ ní⌐. 15 Thếkrṻthếlồ
rọ́kuồ ná kayǎ dő a thếkrṻthếlồ nuôtahe ní⌐. Thế-
plẹ̀thếzọ̀ rọ́kuồ ná kayǎ dő a thếplẹ̀thếzọ̀ nuôtahe
ní⌐. 16 Ohtwǒprẹ̀ rọ́lồ lǔ dő thếplò tômě⌐ cṻ akǔ
ní⌐. Phyéhtyalồ tǎ lahyǎ thǐ thếplò tǎmẹ́ ní⌐.
Mạ́tôkhónuô, bốthyókhếkhǒ nị́kuồ lahyǎ ná kayǎ
sǒryạsǒpháphú nuôtahe ní⌐. Tanẹdu nị́dyé nẹ̀nẹ́
tǎmẹ́ ní⌐.

17 Kayǎ dő a mẹcyẹ̌ nẹ̀ nuô, mẹcyẹ̌ kạkhyěsû tǎ
èthǐ tǎmẹ́ ní⌐. Tẹ̀mẹ dő ǔ pwọ̌⌐ tôprẹ̀ tanẹ ná aryá
tahenuô, yácṻ pṳ̌mẹ lahyǎ tẹ̀mẹ phúnuô tahe ní⌐.
18 Yácṻ ohtwǒprẹ̀ krṻklề kuồ lahyǎ ná ǔ bá a cyạ́
tadû ná nẹ̀nuô ní⌐. 19 Khǒbốthyó thǐ, ǔ ki mẹsề thǐ
hérò, mẹlyẹ̌ kạkhyěsû tǎ ǔ tǎmẹ́ ní⌐. Nồciryadû è
ná Cốmarya pǎ, mẹtěhérò lisǎsềkǔ hé, “Prẹ̀ dő a
mẹlyẹ̌sû kạkhyě kayǎ dő a mẹ tẹ̀mǔmyạ́ nuôtahe
ma vǎ prế. Vǎ mẹlyẹ̌ kạkhyěsûdû ná vǎnẹ́ pǎ,”✡

✡ **12:19** 12:19 Li Dônyǎ 32:35

Byacè hé phúnuô. [20] Má̤tôkhónuô, phú lisǎsè̌kǔ
hé,

“Kayǎ dố a thè́hte ne̤ tahenuô, a ki thè́vǐ̤thè́e hérò,
tarú dyée è ní⌢. A ki ladyá thè́ǒhtyě hérò,
tarú dyéǒ lǔ ní, thǐ ki me̤phúnuô héma,
a ki thè́tarè̤̌ ní̤dyé ané̤ thyáná thǐ dyahtya
miklwó dố a khuklò́khu nuô pǎ.”✡

[21] Plwǒ me̤pé̤ tǎ tè̤mǔmyá̤ ná nè̤né̤ tǎmé̤ ní⌢.
Me̤pé̤kyǎ tè̤mǔmyá̤ yěnuô ná tè̤ryá yěnuô ní⌢.

13

Krístuphú Tahe Tǒ Ní̤dǎ Kayǎ Dố A Pố Lǔ Tahe Angó̤

[1] Ǔ pwǒ̤⌢ tôprè̤ tǒbè cṳ̌e ní̤dǎ khwícò́phya dố a
pốhtyěké̤ tahe angó̤, me̤těhérò Cò́marya ki nǒ̀pố
èthǐ to hénuô, èthǐ htyahtwǒbè́ khwí to. Kayǎ
dố a pốhtyěpốké̤ khǒnyá̤yě tahe nuôma Cò́marya
dyahtya lǒ̀ èthǐ prè́. [2] Phúnuô rò, kayǎ dố a sásû
prè̤pốhtyěpốké̤ tahe nuôma a sásûhò́ Cò́marya
taritaryǎ dyahtya tè̤yěnuô hò́. Htuǒ̀to, kayǎ dố a
me̤ phúyě tahenuô, ǔ ki cirya èthǐ pǎ. [3] Kayǎ dố a
me̤tè̤ryá tahenuô, a lo thè́isě ná prè̤pốhtyěké̤ yě-
tahe alé̤ to. Manárò kayǎ dố a me̤tè̤thû́ tahenuô, a
ki thè́isě èthǐ alé̤ pǎ. Phúnuôrò thǐ ki thè́zṳ̂́ thè́isě
èthǐ̀lé̤ to hérò, me̤ tè̤ryánuô, dố thǐ me̤phúnuô
akhu-akhyěrò prè̤pốtè̤ yětahe ki htuthè́ ní̤dyé thǐ
pǎ. [4] Me̤těhérò, thyáphú a ki htwǒbwíhtwǒtaryě

✡ **12:20** 12:20 Prè̤thíphè́ tè̤hébè 25:21-22

dő thĭgnĕ rò Cổmarya dyahtya pẹ̤hổ thĭkhwí
yĕtahe hổ. Thĭ ki mẹ̤thű hérò thĭ tŏbè thẻisĕ
mạ̤lakŏ nyă hổ, mẹ̤tĕhérò Cổmarya dyé mạ̤lakŏ
hổ lŭ taryĕshyosổ dő a ki ciryanị̤ thĭ pă hổ. È
ma Cổmarya a prẹ̤mẹ̤tẹ̤phú tôprẹ̤. Bí a cirya kayă
dő a mẹ̤thűtẹ̤ tahe phúyĕ akhĕnuôma mạ̤hỏ a
cirya pẹ̤ hổ Cổmarya akhălẹ̤ hổ.
5 Phúnuôrò, thĭ
tŏbè nị̤dă kayă dő a pő thĭ tahe angọ̤. Dő thĭ
mẹ̤thű akhu-akhyĕrò a ki cirya thĭ pă phúnuô
tűdû mạ̤to, thyáphú thĭ ki thẻgnĕlyạ̤ nị̤dyé kuổ
pọ̤dû thĭnẹ̤ ná mẹ̤phúyĕ ma aryáryá phúnuô prẻ.
6 Phúnuô akhu-akhyĕrò, thĭ tŏbè dyépẹ̤ kuổ khwí
amo-ară, mẹ̤tĕhérò èthĭ ma a htwŏ Cổmarya a
prẹ̤mẹ̤tẹ̤phú tahe. Htuổrò èthĭ ma a dyélyạ̤ athẻ
rò a mẹ̤ lổshuőlổkhẻ pẹ̤ ŭ ná a tẹ̤pőtarí yĕ agnĕ.
7 Phúnuôrò, thĭ lo dyé ŭ tahenuô, dyé lahyă, ki thĭ
lo dyé nị̤dyédû thĭ nẹ̤byacè amo-ară kihérò dyé
lahyă ní⌢. Thĭ ki lodyé amo-ară dő aruô tahe hérò
tarú dyé lahyă ní⌢. Thĭ tŏ bezṹbenyạ́ ŭ tahenuô
bezṹbenyạ́ lahyă ŭ ní⌢. Thĭ tŏ mẹ̤lĭmẹ̤takhẻ ŭ
tahenuô mẹ̤lĭmẹ̤takhẻ lahyă ŭ ní⌢.

Tẹ̤mọ̤nị̤ Lŭ Tôprẹ̤ Ná Tôprẹ̤

8 Plálĭlổ thĭnuọ̤̋thĭsu ní⌢, nổokyă tă tôcô⌢ tămẹ̤
ní⌢. Nổokyă prẻtű su dő thĭ lo mọ̤nị̤ lŭ tôprẹ̤ ná
tôprẹ̤ nuôprẻ ní⌢. Mẹ̤tĕhérò kayă dő a mọ̤nị̤ ŭ
nuô, a mẹ̤ lőbăhổ tẹ̤thyótẹ̤thya hổ.
9 Cổmarya a
tẹ̤mekyăngọ̤ tahe hé, “Cuőthű tă ŭphúŭmĕ tămẹ̤
ní,” “Mẹ̤thyĕ tă prẹ̤lu kayă tămẹ̤ ní,” “Ehuô tă ŭtẹ̤

tămẹ́,” “Thẻ́zṳ̂thẻ́lǒ̓ kuǒ̓ tă ŭtẹ̀ tămẹ́,” lǒ̓ tẹ̀yĕtahe,
ná tẹ̀mekyǎngọ́ dǒ́ aruôtahe betǒ̤́lǒ̓ prẻ́ lŭ tômǔ̓
rò a hé, “Mọnị́ kayǎ dǒ́ a ophû nẹ̀ khǎsǒ̓khǎshyé
tahe phú nẹ̀ mọlyạ nị́dyé nẹ̀nẹ́ nuô ní⌢.”✡ 10 Thǐ
ki mọnị́ ŭ nuô thǐ mẹthǘ pǎ ŭ to hǒ́. Phúnuôrò
kayǎ dǒ́ a mọnị́ ŭ nuô, a krwǒ mẹlǒ́bǎ lǒ̓hǒ́
tẹ̀thyótẹ̀thya hǒ́.

11 Thǐ bè mọnị́ ŭ mẹtĕhérò khǒnyạ́ yĕnuô thǐ
thẻ́gnĕ ná shuǒ́khẻ̌ dǒ́ a lodu mạ́lakǒlǒ́ yĕtôcônuô
a phû⌢ kírẹ́ hyǎtuọ̈́hǒ́. Ihtòmǒ̓ lahyǎ, shuǒ́khẻ̌
tǒ omyĕo mạ́pǎto hǒ́. Tẹ̀mẹlwóhtekạ pẹ̀ yĕnuô,
a hyǎtuọ̈́ phûklǒ̓ hǒ́ ná dǒ́ pẹ̀ zṳ̂e lú khẻ̌ nuôhǒ́.
12 Mọ̈́khí kírẹ́ cuǒ́talwókyǎ hǒ́, mọ̈́ kírẹ́ bŭtalí
lǎhǒ́. Phúnuôrò pẹ̀ ki dyatặkyǎ lǒ̓ tẹ̀mẹmŭmyạ́
dǒ́ pẹ̀ mẹ dǒ́ tẹ̀khíklẻ̌ yĕnuôtahe pó⌢. Rò pẹ̀
ki kṳ̊thyáhtya lahyǎ tẹ̀lǐ acạ tọ̈́htẻ́ yĕtahe pó⌢.
13 Yĕtôphuǒ́rò, pẹ̀ ohtwǒprẹ̀ thǎryǎ eǒ kuǒ̓ŭ phú
kayǎ dǒ́ a ohtwǒprẹ̀ dǒ́ mọ̈́sẻ̌klẻ̌ nuôtahe pó⌢. Mẹ
tarṳ̊tapyǎ pwẻ̌la bèbè, emṳ̂ǒpryá bèbè, thwihtyĕ
a tẹ̀thẻ́zṳ̂ mŭmyạ́ tahe bèbè, tẹ̀tanẹ patápatǒ̓ tahe
bèbè, tẹ̀klyétẹ̀ngǎ lŭ tahe bèbè, tẹ̀tanẹ thẻ́khwẻ́ lŭ
tahe bèbè, pẹ̀ mẹpǎto hǒ́ pó⌢. 14 Krwǒ myábṳ̊kuǒ̓
Jesŭ Krístu a tẹ̀ohtwǒprẹ̀ yĕnuô ní⌢. Phú thǐ
kṳ̊thyáhtya hyecạ nuô, kṳ̊thyáhtya taple kuǒ̓ke
dǒ́ Byacè Jesŭ Krístu rò tanẹ pǎ tǎ lahyǎ tẹ̀lṳ̂
mẹmọ thwihtyĕ a tẹ̀thẻ́zṳ̂thẻ́lǒ̓ aklyáaklǒ tahe

✡ **13:9** 13:9 Li Htekạ 20:13-15,17, Li Cǒ́bucǒ́bẻ̌ 19:18, Li Dônyǎ
5:17-19,21

tăměẹ ní⌐.

14

Dya Pă Tă Lŭ Tôprẹ̀ Ná Tôprẹ̀ Tẹ̀thű̂ Tăměẹ

1 Ḗmọsû pẹ́ Krístuphú dő atẹ̀zṳ̋ patípǎ dûgně
nuôtahe ní⌐. Èthǐ atẹ̀tanẹ tahenuô, a khó ná nẹ̀
bèbè, kryạ̈sû tǎ èthǐ tăměẹ ní⌐. 2 Kayǎ tahehenuô
a zṳ̋e ná e ǐtě⌐ ma anị́ prẹ́ a hé tadű̂rò kayǎ
dő atẹ̀zṳ̋ patípǎ yětôprẹ̀nuô a e prẹ́tű̂ thòtọ̈̌byǎlè
prẹ́. 3 Kayǎ dő a e lồ tẹ̀pwọ̈̌⌐ tôcô tôprẹ̀nuô, a
bè tanẹ patínị́ kayǎ dő a e kuồǔ tẹ̀pwọ̈̌⌐ tôcô to
yěnuô tôprẹ̀ to. Phúnuôhồ kayǎ dő a e kuồǔ pwọ̈̌⌐
tôcô to yětôprẹ̀nuô, a bè dya tẹ̀thű̂ nị́ kayǎ dő a
e tẹ̀pwọ̈̌⌐ tôcô yětahenuô to, mẹtěhérò Cồmarya
ḗmọsû kayǎ yětôprẹ̀. 4 Nẹ̀ cuố pụ̈ dya tẹ̀thű̂ tuọ̈́
cồ ǔ prẹ̀mẹtẹ̀phú rò ma nẹ̀ ma kayǎ phútě tôprẹ̀
cồ? A mẹ htwǒhtya atẹ̀mẹ bèbè, a mẹ htwǒhtya to
bèbè, abyacè odû rò a ki hé nị́dyédû lǔ pǎ kǒkǒ,
mẹtěhérò Byacè Cồmarya yěnuô, a mẹcwọ́ bẹ́cyạ́
pẹ́ èthǐ akhu-akhyě, èthǐ ki mẹhtwǒhtyabẹ́ pǎ.

5 Thyáphúnuôhồ, kayǎ tahehenuô a tanẹ lahyǎ,
mọ̈́nyě tahehenuô ǔ dya sǎsề khòdû è a tanẹ
phúnuô tadű̂rò tahehenuô a tanẹ ná mọ̈́nyě lồ⌐
plǐ nuô a thyálồ prẹ́ lǔ a tanẹ lahyǎ phúnuô.
Kayǎ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀ nuô, a bè zṳ̋e klọ̀ma taklő
nị́dyédû a tẹ̀tanẹ prẹ́. 6 Kayǎ dő a tanẹ ná mọ̈́nyě
tahehenuô, ǔ tǒbè dyasǎsề khòdû è a ki tanẹ hérò,

besăsĕ̌ mọ́nyĕ yĕnuô dố tẹ̀mẹlĭmẹtakhĕ̌ Byacè
agnĕnuô. Kayă dố a e tẹ̀pwọ̆- tôcô tahenuô, e
dố tẹ̀mẹlĭmẹtakhĕ̌ Byacè agnĕ nuô, mẹtĕhérò a
hébwíhétaryĕ htuŏ̌ Cómarya rò a e tẹ̀ akhu-akhyĕ
a mẹlĭmẹtakhĕ̌ Cómarya hó. Phúnuôhó kayă dố
a duôesè tahenuô, a hébwíhétaryĕ kuŏ̌ Cómarya
rò a mẹlĭmẹtakhĕ̌ htyakuŏ̌ Cómarya amwị akhu-
akhyĕ a thyálŭlŭ prḗ. 7 Pẹ̀ ohtwŏprẹ̀ nị́tū́dû pẹ̀gnĕ
mạ́to. Htuŏ̌rò pẹ̀ thyĕnị́ tū́dû pẹ̀gnĕ mạ́to. 8 Pẹ̀ ki
htwŏprẹ̀ hérò, pẹ̀ ohtwŏprẹ̀ dố Byacè agnĕ. Pẹ̀ ki
thyĕ hérò pẹ̀ thyĕ dố Byacè agnĕ. Phúnuôrò pẹ̀
htwŏprẹ̀ bèbè, pẹ̀ thyĕ bèbè, pẹ̀ ma Byacè atẹ̀ tahe.
9 Dố tẹ̀ritẹ̀kyă yĕtahe akhu-akhyĕ, thyáphú
Krístu ki htwŏhtya kayă htwŏprẹ̀ tahe ná kayă
thyĕ tahe a Byacè rò, a thyĕ htuŏ̌rò a ihtòhtwŏprẹ̀
kạkhyĕ khyĕthyá hó dố tẹ̀thyĕ hó. 10 Phúnuôrò,
nẹ̀ cuố pụ̆ dya tẹ̀thū́ tuọ́ nẹ̀ puọ́vyạ́ mẹtĕ? Mạ́torò,
nẹ̀ cuố tanẹ patítuọ́ nẹ̀ puọ́vyạ́ yĕtôprẹ̀ mẹtĕ? Lŏ̌-
pẹ̀ yĕtahenuô, pẹ̀ bè ihtòlŏ̌ dố Cómarya lẹ́cirya
akhălẹ́ nuô anyĕhyă pă. 11 Mẹtĕhérò, dố lisăsĕ̌kŭ
nuô, Byacè hé,

“Phú vă htwŏprẹ̀ mạ́lakŏ nuô, vă ólyạ thĭ, ŭpwọ̆-
tôprẹ̀ ki hyă dángụ̂ sátaklwítặ lŏ̌ dố vă
nyĕhyă pă rò a ki ólyạ lahyă pwọ̆- tôprẹ̀ ná
vă ma Cómarya mạ́lakŏ tôprẹ̀ pă.”✡

12 Phúnuôrò, pẹ̀ mẹhtuŏ̌ kryá- hó ĭtĕnuô pẹ̀ bè
hésohtyaluŏ̌ lŏ̌ Cómarya pwọ̆- prẹ̀ pă.

✡ **14:11** 14:11 Isaia 45:23

Dyé Htwǒhtya Tè̤lakhû́lalò̌, Tè̤thû́tè̤plá Dő Ǔgně Tǎmé̤

13 Phúnuôrò, dya pǎ tǎ lǔtè̤thû́ tôprè̤ ná tôprè̤
tǎmé̤ ní⌢. Tè̤ dő a ki htwǒhtya tè̤lakhû́lalò̌,
tè̤thû́tè̤plá dő puő̤vyá̤ tôprè̤prè̤ agně hénuô, nè̤ bè
dyalya̤ khókyǎ nè̤ thè́plò dő nè̤ ki me̤pǎ tè̤nuôtahe
tôcô⌢ to. 14 Vǎ yǒ htwǒhtya hò́ ná Byacè Jesǔ
tôcô⌢ tuò̌hò́ akhu-akhyě, vǎ thè́gně tǎ̤te̤ ná sèe
odû ané̤ rò a mwǒ̤plǐ tonuô a o tôcô⌢ to. A mwǒ̤plǐ
lò̌ prè́. Manárò ki nè̤ zṳ̂́e ná sèe tahehenuô a
mwǒ̤plǐ to kihérò sèeyě a mwǒ̤plǐ dő nè̤gně to.
15 Dő nè̤ e tè̤tôcôcô akhu-akhyěrò, nè̤ puő̤vyá̤
tane̤mo̤ taki⌢ to kihérò, nè̤ me̤ tè̤yěnuô dő tè̤mo̤
akǔ má̤to. Dő nè̤ esè akhu-akhyěrò cuőme̤pyékyǎ
tǎ nè̤ puő̤vyá̤ dő Krístu khyáthyě pé̤ htuò̌hò́ dő
agně yěnuô tôprè̤ tǎmé̤. 16 Vǎ ki me̤ tè̤yětôcô
ma aryá prè́ dő vǎgně, nè̤ tane̤ cò́ tadû́rò, ki
a htwǒhtya puő̤vyá̤ Krístuphú tahe a tè̤tane̤thû́
kihérò me̤ tǎmé̤. Pǎma èthǐ pacyé̤ishyé lò̌he.
17 Me̤těhérò, Cò́marya ahtyěaké̤kǔ nuô, sèesèǒ
ma tè̤ dő a lodulőǔ má̤to. Tè̤ dő a lodulő ǔ ma,
tè̤cò́tè̤te̤, tè̤othuôokrě, ná tè̤thè́luő̤phòphù̌ dő Thè́
Sǎsè̌ Byacè dyé pè̤ yětahe nuôprè́. 18 Kayǎ dő a
ohtwǒprè̤ krwǒkuò̌ phúnuô tahe, rò a me̤ Krístu
a tè̤phyétè̤me̤ tahenuô, Cò́marya bèbè prè̤lukayǎ
bèbè athè́plò oní̤ hò́ lǔ hò́.

19 Phúnuôrò, pè̤ ki yácû́-yáre okrṳ̌oklè̌ ní̤dyé lǔ
tôprè̤ ná tôprè̤ htuò̌rò pè̤ ki phyécwó̤me̤cwó̤,

dyéhě̤dyére nı̤́dyé lŭ tôprè̤ ná tôprè̤ pó⌐.
20 Mẹpyékyă tă Cómarya a tè̤phyétè̤mẹ ná sèesèŏ
akhyĕ tămẹ́ ní⌐. Sèe lŏ̤⌐ plĭ ma a mwọ̆plĭthĭplo lŏ̤
prẹ́ tadṹrò sèe ĭtĕtĕ⌐ bèbè, kayă tôprè̤prè̤ ki e rò a
ki htwŏhtya puọ̃vyạ́ dő aruô tôprè̤ a tè̤lakhṹlalŏ̤
hénuôma, è mẹ tè̤yĕnuôma a thṹhọ́. 21 E tè̤zye
bèbè, ŏ htyĕzặ bèbè, mẹtè̤ tôcôcô dő a htwŏhtya
tè̤lakhṹlalŏ̤ dő puọ̃vyạ́ agnĕbèbè, pè̤ ki duô ma
aryáklŏ̤.

22 Tè̤ yĕtahenuô, nè̤ zṹe è phútĕ bèbè, huôhuô⌐
dya-o nuô, nè̤né̤ nı̤́dû ná Cómarya ki thẹ́gnĕ ma
pòhọ́. Kayă tôprè̤ ki thẹ́gnĕ ná a mẹ tè̤yĕnuôma a
tŏprẹ́, rò a mẹhtuŏ̤rò dő a thẹ́plòkŭ nuô, mọmọ⌐
a mọ prẹ́, rò athẹ́plò nı̤́dû ki cirya lŭ to hénuô,
a nı̤́bè tè̤sŏ̤ri họ́. 23 Manárò a e rò a ki thẹ́plò
dídòdídyă kihénuô Cómarya ki cirya è bí a etè̤
akhĕ̤nuô pă, mẹtĕhérò a e tè̤yĕ nuôma a e ná
tè̤zṹtè̤nyạ́ mạ́to. Nè̤ mẹ tè̤ĭtĕtĕ⌐ bèbè, tè̤zṹ ki oto
hénuô a htwŏ tè̤thṹ họ́.

15

Ohtwŏprè̤ Lṹmẹmọ Pẹ́ Ŭthẹ́plò

1 Pè̤ dő a o ná tè̤zṹtè̤nyạ́ sŏ̤ yĕtahenuô, pè̤ tŏkò
khyáthẹ́dŏ mẹcwọ́ pẹ́kuŏ̤ kayă dő a tè̤zṹtè̤nyạ́
patípă rò athẹ́plò larŏ̤lare pă dûgnĕ nuôtahe. Pè̤
tŏ lṹmẹmọ lyạ nı̤́dyédû pè̤né̤ to. 2 Thyáphú a
ki htwŏbwíhtwŏtaryĕ pẹ́ dő èthĭ agnĕ, htuŏ̤rò

thyáphú èthi̋ ki duhtya htŭ̋htya dő tẹ̀zṵ̃́tẹ̀nyạ́
akŭ̋nuô, pẹ̀ tŏ lṵ̂mẹmọ pẹ́ pẹ̀ puộ̋vyạ́ Krístuphú
tahe athẹ́plò. 3 Mẹtĕhérò, Krístu anẹ́byacè nị́dû cố
rò a lṵ̂mẹmọ nị́dyé anẹ́ to. Mạ́tôkhónuô, lisăsẽ̌kŭ̋
hé, "Tẹ̀ dő ŭ pacyẹ́ishyé nẹ̀ tahenuô, a hyăbè
kuỗhő vă hő."✡ 4 Mẹtĕhérò, lisăsẽ̀ dő ŭ răo è mú-
nukhẽ̀ tahenuô, a ră one dő a ki ithyóithya pẹ̀
agnĕhő. Thyáphú pẹ̀ ki o ná tẹ̀myásŭ̋ nuô, lisăsẽ̌
dyé hő pẹ̀ tẹ̀khyáthẹ́plòhtŭ̋ ná tẹ̀hẽ̌tẹ̀re tahe hő.
5 Vă kwi̋cőbẽ̌ ná Cőmarya dő a dyé thi̋
tẹ̀khyáthẹ́plòhtŭ̋ yĕ ná tẹ̀hẽ̌tẹ̀re yĕtôprẹ̀nuô, a ki
mẹcwọ́ nị́dû thi̋ thyáphú thi̋ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀ ki
odû lŭ̋ ná tẹ̀thẹ́plò tômĕtuỗ phú thi̋ myábŭ̋kuỗ
Jesŭ̋ Krístu a tẹ̀ohtwŏ̋prẹ̀ nuôtahe ní-. 6 Thi̋ ki
mẹphúnuô hé tũ̋rò thi̋ ki htuthẹ́htya bẹ́ lahyă pẹ̀
Byacè Jesŭ̋ Krístu a Phẽ̌ Cőmarya yĕnuô dő thẹ́plò
tômĕ- cŭ̃ akŭ̋ ná dő tẹ̀hébèhte rọ́lŭ̋ tôcô- tuỗ akŭ̋
prẹ́.

Tẹ̀thẹ́krṵ̃̌mila Dő Judaphú Mạ́to Tahe Agnĕ

7 Phúnuôrò ẹ́mọsûnị lahyă lŭ̋ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀
ní-. Thyáphú ŭ ki htuthẹ́htya lahyă Cőmarya rò
ẹ́mọsû nị́dyé lŭ̋ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀ phú Krístu ẹ́mọsû
htuỗhő thi̋nuô ní-. 8 Mẹtĕhérò, vă hé thi̋ ná Krístu
hyălyạ htwŏ pẹ́hő Judaphú tahe a prẹ̀mẹtẹ̀phú
hő, mẹtĕhérò thyáphú Cőmarya ki cő ná angọ́ dő
a ólyạ htuỗhő ná èthi̋ aphyĕaphuỗ mú- nukhẽ̌

✡ **15:3** 15:3 Li Htuthẹ́htya 69:8

tahenuôrò Krístu hyălyạ htwŏ phúnuô. 9 Htuỗto,
thyáphú Judaphú mạ̈to tahe ki htuthḗhtya kuỗ Cố-
marya a tẹ̈thẻzọ̈ nị́kuỗ èthĭ yĕ agnĕnuôrò, Krístu
hyălyạ pẹ́ tuọ̃kuỗ èthĭgnĕgnĕ. Lisăsẻ̆kŭ hé,

“Phúnuôrò, vă ki htuthḗhtya nẹ̀ dố Judaphú mạ̈to
tahe aklẻ̆ pă, vă ki htuthḗhtya nẹ̀ ná vă tẹ̈irŏ
thĭtahe pă.”✡

10 Rò a hé kuỗpọ̈́,

“Kố⌢ Judaphú mạ̈to thĭ, thḗkrụ̃thélỏ̆ tọ̃kuỗmỏ̆ ná
Cố̉marya kayă Judaphú yĕnuôtahe ní⌢.”✡

11 A hé kuỗpăpă,

“Judaphú mạ̈to thĭ⌢, htuthḗhtya lahyă Byacè,
htuthḗhtya lỏ̆plĭ è pwọ̈̆⌢ tôprẹ̀ ní⌢.”✡

12 Prẹ̀prọ̈ Isaiah hé pọ̈́ khyĕthyá,

“Jesse aklwĭalyă ki hyă oluỗhtya tôprẹ̀ pă, rò a ki
pố̃nị́ Judaphú mạ̈to tahe pă. Judaphú mạ̈to
tahe ki myásủ̆ lahyă lŭ pă.”✡

13 Bí thĭ zụ̃ enị́ hỏ Cố̉marya dố a mẹcwọ̈́ thĭ yĕ
akhẻ̆nuô, è ma Cố̉marya tôprẹ̀ dố pẹ̀ lẹ́myásủ̆ a
khăshyékhăryạ akhu-akhyĕ, a ki mẹlố̃bă pẹ́dû thĭ
tẹ̀thélụọ̃phòphủ̆ ná thĭ thḗplò a tẹ̀kacụ́kabḗ ní⌢.
Htuỗto thyáphú thĭ tẹ̀myásủ̆ ki shyohtyasỏ̆htya
plehyă kuỗpọ̈́ dố nyĕ ná Thḗ Săsẻ̆ Byacè a
tẹ̀prọ̈tẹ̀pryạ akhu-akhyĕ prḗ nuôrò vă kwĭcố̉bẻ̆ pẹ́
dố thĭgnĕ.

✡ **15:9** 15:9 Li Htuthḗhtya 18:49, Samuelè nyẹ̆ba tôba 22:50
✡ **15:10** 15:10 Li Dônyă 32:43 ✡ **15:11** 15:11 Li Htuthḗhtya 117:1
✡ **15:12** 15:12 Isaia 11:10

Paulu A Tẹ̈phyétẹ̈mẹ̈

14 Puỗ̤vyạ̈ thǐ⌐, vǎ zṹe tặtẹ̈ nị̈́ cố thǐ ná
thǐ ohtwǒprẹ̈ lỗbǎ cố ná tẹ̈twọ̈tẹ̈ryá, ná
tẹ̈théḱhuthégnẽ dố alỗabǎ, rò thǐ ithyóithya cyạ̈
nị̈dyé hố lahyǎ lǔ tôprẹ̈ ná tôprẹ̈ hố. 15 Manárò,
Cố̀marya dyé hố vǎ tẹ̈bwítẹ̈taryě dố vǎ ki mẹ̈
tẹ̈mẹ̈yě akhu-akhyě, thyáphú thǐ ki thénẹ̈htyabè
nị̈khyě ngọ̈ dố vǎ ithyóithya thǐ nuôtahe rò,
tahehenuô vǎ rǎlạ̈lǐ pẹ̈ cố thǐ cố. 16 Cố̀marya
abwíataryě akhu-akhyě a dyé vǎ tẹ̈mẹ̈ dố vǎ ki
mẹ̈ Jesǔ Krístu atẹ̈mẹ̈ dố Judaphú mạ̈to tahe aklě̀.
Thyáphú Judaphú mạ̈to tahe ki htwǒhtya tẹ̈lǔ
tôcô dố Cố̀marya ki phyésû è, htuỗrò tẹ̈lǔ tôcô dố
Thế Sǎsẽ̌ Byacè mẹ̈sǎsẽ̌ htuỗhố lǔ rò, Cố̀marya
nwóhtya khódûhố vǎ ná vǎ ki mẹ̈tẹ̈ phú bwídu dố
a dyásodônyǎ luỗpẹ̈ ǔ ná Cố̀marya a tẹ̈thékrụ̈̃mila
nuôtôprẹ̈ hố.

17 Phúnuôrò, dố vǎ htwǒhtya tôcô⌐ tuỗhố ná
Jesǔ Krístu hố akhu-akhyě, vǎ tanẹ̈du nị̈dyé nyacố
tẹ̈mẹ̈ dố vǎ mẹ̈pẹ̈ Cố̀marya yěnuô cố. 18-19 Tẹ̈
arǐaruô thǐ tahenuô vǎ hébèhtyalỗ bûkuỗ ná ǔ to.
Vǎ hébèhtyalỗ bûprétű Krístu atẹ̈mẹ̈ dố a mẹ̈cwọ̈
vǎyě ari-akyǎ pré. Dố vǎ hébè è ari-akyǎ yě akhu-
akhyě, htuỗrò dố èthǐ myáhtye vǎ tẹ̈mẹ̈ tahe,
htuỗto dố Thế Sǎsẽ̌ Byacè dyé vǎ atẹ̈prọ̈tẹ̈pryạ̈yě
rò, vǎ mẹ̈ luỗpẹ̈ èthǐ tẹ̈prọ̈tẹ̈pryạ̈ yětahe ná
tẹ̈htetapạ̈ khyéthukhyéthế nuôtahe akhu-akhyě

vǎ zṳ̌klyázṳ̌klǒ bȅpẹ́hȍ Judaphú mạ́to tahe dő a
ki nị́dǎ cṳ̌ehȍ Cȍmarya hȍ. Bí vǎ lě hésodônyǎ
pẹ́lȍ ǔ ná Krístu a tẹ̀thȅkrṳ̌mila akhȅnuô, vǎ
cuőnuȍ hésoluȍ pẹ́ lȍhȍ ǔ pwọ̌⌢ tôprẹ̀, pwọ̌tôdȍ
dő dȍo rwó vị̌ Jerusalem nuô tuọ̋dő Illyricum
kẹ́ nuôtahe hȍ. 20 Yěma mạ́hȍ tẹ̀ dő vǎ thȅzṳ̋
myásṳ̋ mẹ nuôhȍ. Khǎlẹ́ bítě⌢ tôpho bèbè dő a
nị́huȍhí Krístu ari-akyǎ to nuô vǎ dônyǎpẹ́ èthǐ
ná tẹ̀thȅkrṳ̌mila, mẹtěhérò athyáná hitômě dő ǔ
byátạ̌ htuȍhȍ akhǎduô kyǎdȅ ná lọ̀nuô, vǎ thȅzṳ̋
cuő isȍhtya dǐtṳ̋ ná ǔkhǎlẹ́ dő ǔ byátạ̌ htuȍhȍ yě
a lo náto. 21 Mạ́tôkhónuô, phú lisǎsȅkǔ hé, “Kayǎ
dő ǔ hénȍ pẹ́hí èthǐ ná è ari-akyǎ híto tahenuô,
èthǐ ki myáhtye lǔ pǎ, kayǎ dő a nị́huȍnȍ kuȍ híto
tahenuô èthǐ ki thȅgněplȍhyǎ pǎ,”✡ a hé phúnuô.

Paulu Taritaryǎ Dő A Ki Cuőolě Okuȍ Krístuphú Dő Vị̌ Roma Akǔ Nuôtahe

22 Dő tẹ̀yětahe akhu-akhyě, vǎ kírẹ́ hyǎ dő thǐo
nuô tẹ̀mẹ dídyǎ tạ̌tṳ̋ tamǒmǒ cȍ vǎ cȍ. 23 Manárò,
khǒnyạ́yě, lȍ⌢ khǎlẹ́ tavǐtavạ bíyě tôphonuô, vǎ
mẹhtuȍ lȍhȍ, vǎ lẹ́mẹ khǎlẹ́khǎbya nuô a o pǎto-
hȍ. Htuȍto vǎ thȅzṳ̋ hyǎ olě myáhtye nyacȍ thǐ cȍ.
24 Phúnuôrò shyé⌢ vǎ cuő dő Spain kẹ́ akhȅpǎnuô,
vǎ tanẹ thȅcuőolě tuọ̋kuȍ thǐ pǎ. Shyé⌢ vǎ cuő hȍ
dő Spain kẹ́ akhȅpǎnuô vǎ cuőolěkyǎ kuőkuȍ thǐ
bí vị̌ Roma akǔ nuô pǎ rò vǎ ki cuő bȍthyóbȍlǎkyǎ

✡ **15:21** 15:21 Isaia 52:15

nị̱kuȍ ná thǐ taplộ̱taplyáphú pǎ vǎ tanẹ̱ phúnuô.
Htuȍrò vǎ myásȗ dő thǐ ki dyékuȍ vǎ thǐ tẹ̱mẹ̱cwọ̱
dő vǎ tẹ̱cuő plehyǎ dő Spain kẹ̱ yěnuô pǎ, vǎ
myásȗ phúnuô. 25 Manárò, khǒnyạ̱yě vǎ cuő dő vị̱
Jerusalem. Rò vǎ ki cuőphyé rȗ dő ǔ mẹ̱lǔmẹ̱tyǎ
tahe bínuô pǎ, rò vǎ ki mẹ̱cwọ̱ ná Cố́marya
akayǎ bínuô tahe pǎ. 26 Mẹ̱těhérò, Macedonia
kẹ̱phú tahe ná Akaia kẹ̱phú tahenuô, a thế́plòshyo
dyécuő pẹ̱kuȍ rȗtahe ná Cố́marya a prẹ̱sǎsȅphú
dő a sǒryạ̱sǒphá rò a o lahyǎ dő vị̱ Jerusalem
akǔ nuôtahe. 27 Èthǐ thế́plòshyo mẹ̱lǔ nyacố́. Ki
hélakǒ rò, èthǐ lomẹ̱cwọ̱ nyǎ Judaphú dő a zụ̱̂́e
kạ̱kuȍ yěnuôtahe hố́. Athyáná èthǐ nuọ̱̋su oế́
hố́ Judaphú yětahe hố́. Mẹ̱těhérò Judaphú yěta-
henuô a dyée pẹ̱kuȍ dǐtụ̂́dû hố́ Judaphú mạ̱to tahe
tẹ̱sȍri dőthudőthế́ tahe hố́. Phúnuôrò Judaphú
mạ̱to tahe nuọ̱̋su o Judaphú tahe ná a ki bè iběe
kạ̱khyě pẹ̱ khyěthyá èthǐ ná tẹ̱sȍri mạ̱hố́ rȗhtȅ
ná tặ̱muȍtặ̱tẹ̱ yětahe hố́. 28 Phúnuôrò shyé͏̮ vǎ
dyékyǎ htuȍhố́ rȗ dő èthǐ takhukǔ pǎnuô, htuȍrò
shyé͏̮ vǎ thế́gnẽ tặ̱tẹ̱hố́ ná èthǐ nị̱́bè htuȍhố́ rȗ pǎ
akhȅnuô, vǎ ki htecuő dő Spain kẹ̱ pǎ, rò vǎ ki nuȍ
olě kuőlákuȍ thǐ bínuô pǎ. 29 Vǎ thế́gnẽ ná shyé͏̮
vǎ hyǎtuọ̱̋ dő thǐ opǎ nuô, vǎ ki phyéhyǎnị̱ Krístu
a tẹ̱sȍri dő alőabǎ yěnuô pǎ.

30 Puọ̱̋vyạ̱ thǐ͏̮, dő pẹ̱ Byacè Jesǔ Krístu ná Thế́
Sǎsȅ Byacè atẹ̱mọ̱ akhu-akhyě vǎ kwǐthế́zọ̱ thǐ
ná thǐ ki kwǐcố́bȅ rọ̱tọ̱̋kuȍ ná vǎ pǎ, rò thǐ ki

kwĭcṓbĕ̆htya pẹ̣kuȭ vă dố Cṓmarya a o pă rò
thĭ ki kwĭcṓbĕ̆ lȭthulȭthé pẹ̣kuȭ dố văgnĕ pă
ní⌢. 31 Htuȭrò, thyáphú Cṓmarya ki mẹsiplé vă
ná kayă dố a o dố Juda kẹ̣kŭ dố a zṳ̃́e kuȭŭ
Krístu to nuôtahe a takhukŭ nuôrò, kwĭcṓbĕ̆
pẹ̣kuȭ dố văgnĕ ní⌢. Htuȭrò kwĭcṓbĕ̆ pẹ̣nị̤ kuȭpọ̣
prẹ̣zṳ̃́etẹ̣phú dố a o dố vị̤ Jerusalem akŭ nuô-
tahe ki thékrṳ̃́thélȭ phyésû tẹ̣mẹ̣lŭ dố vă thŭcuố
pẹ̣ èthĭ yĕnuôtahe ní⌢. 32 Ki Cṓmarya théplòo
ná vă ki hyă olĕ tuọ̣̃kuȭ thĭ pă hérò, vă ki
hyăokuố tabéthéprá kuȭ thĭ pă, rò vă ki hyă
théluọ̣̃phòphȗ tọ̣̃kuȭ ná thĭ pă. Htuȭto vă ki hyă
nị̤bè tẹ̣dyéhĕ̆dyére vă dố athĕ̆ tahe pă. 33 Cṓmarya
a tẹ̣thuôtẹ̣krĕ ki okuȭdû ná thĭ lȭ⌢ plĭ ní⌢. Amèn.

16

Tẹ̣hémọ̣héryá Tahe

1 Vă ki hésoluȭ pẹ̣ thĭ ná pẹ̀ puọ̣̃prẹ̀mò Phoebe
ari-akyă. È ma vị̤ Cenchrea prẹ̣zṳ̃́etẹ̣plṓmụ̤ khuk-
lṓ tôprẹ̀. 2 Shyé⌢ a hyătuọ̣̃kuȭ thĭ pă rò émọ̣sû
è phú prẹ̣zṳ̃́kạ̣nyạ̣́kạ̣ Byacè Jesŭ dố athyáná thĭ
yĕnuô ní⌢. Émọ̣sû è phú Cṓmarya akayă săsĕ̆ tahe
tŏkò myákhwènị̤ ŭ nuô ní⌢. A lo kuȭ thĭ ĭtĕtĕ⌢
bèbènuô mẹ̣cwọ̣́ pẹ̣kuȭ è ní⌢, mẹ̣tĕhérò vă bèbè,
ŭruô tahe bèbè, a mẹ̣cwọ̣́mẹ̣kŏ élăhṓ ŭ hṓ.
3 Vă thŭcuố nị̤kuȭ vă tẹ̣hémọ̣héryá yĕ dố Aquila
ná amĕ Priscilla a o. Èthĭ ma a mẹ̣tọ̣̃kuȭ tẹ̣

ná vǎ dő Jesǔ Krístu agně. 4 A thḗgně ná ǔ
ki mẹthyě cṓ èthǐ tadű̂rò a khyáthyěkhyáo cṓ
lahyǎ anẹ́, rò a mẹlwóhtekạ htuȍhṓ vǎ meně.
A mẹbwímẹtaryě tű vǎ mạ́to, a mẹbwímẹ-
taryě pẹ́kuȍ lȍdû lȍ⌢ prẹ̀zű̂etẹ̀ plṓmụphú dő a
htwǒ Judaphú mạ́to nuôtahe akhu-akhyě, pẹ̀
hébwíhétaryě nị́ èthǐ.
5 Hémọhéryá pẹ́kuȍ vǎ prẹ̀zű̂etẹ̀ plṓmụphú dő
a hyǎ cṓbucṓbȅ kuȍ dő lǔ hi nuôtahe ní⌢.
Hémọhéryá nị́pẹ́ kuȍ vǎ khǒbṓthyómọ
Epaeneto ní⌢. Kayǎ dő a zű̂kạ rẹ́lő ǔ Krístu
dő Asia kẹ́kǔ nuôma è hṓ.
6 Vǎ thǔcuő nị́kuȍ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Maria a
o. È ma a mẹpẹ́ nyacṓ tẹ̀ dő thǐgně tôprẹ̀.
7 Thǔ cuő nị́pẹ́ kuȍ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Andron-
ico ná Junia ní⌢. Èthǐ ma Judaphú thyáná vǎ
yěnuô prḗ. Ǔ dṓtặ rọ́kuȍ èthǐ ná vǎ dő htȍkǔ
ni. Èthǐ ma Prẹ̀dônyǎphú dő ǔ dyaduzű̂nyạ́
nyacṓ tahe. Èthǐ krwǒrẹ́klȍ Krístu akhyě ná
vǎ ni.
8 Vǎ thǔcuő nị́kuȍ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Ampliato
a o, è ma vǎ mọnị́ nyacṓ lǔ dő Byacè akǔ ní⌢.
9 Vǎ thǔcuőnị́ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Urbano dő a
mẹ rọ́kuȍ Krístu a tẹ̀phyétẹ̀mẹ ná vǎ yěnuô
tôprẹ̀ ná vǎ khǒbṓthyómọ Staky a o.
10 Thǔcuőnị́ pẹ́kuȍ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Apelle
a o nuô ní⌢. È ma prẹ̀mẹtẹ̀phú dő a sítô
myáhtyebḗ nṓ htuȍhṓ tẹ̀mẹcyȅmẹcű̂ tahe rò

a thȅplòpyé kuǒ̋ǔ to tôprẹ̀ khukhyě kayǎ dő lẹ́thȅlẹ̀nị nyacő è tôprẹ̀cő.

Thǔcuőnị pẹ́kuǒ̋ vǎ tẹ̀hémọhéryá yěnuô dő Aristobulo ná a hiphúphyǎphú nuôtahe a o ní‿.

11 Thǔcuőnị pẹ́kuǒ̋ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő Herodio a o ní‿. È ma Judaphú thyáná vǎ prȅprȅ.

Thǔcuőnị pẹ kuǒ̋ vǎ tẹ̀hémọhéryá dő puọ̋vyạ́ Krístuphú dő a o dő Narcisso ahi nuôtahe ní‿.

12 Hémọhéryá nịpẹ́ vǎ Tryphaena ná Tryphosa nuôthȅnyẹ̌ ní‿. Èthǐ ma prẹ̀mò tahe dő a mẹ nyacő tẹ̀ dő Byacè agně.

Hémọhéryá nịpẹ́ kuǒ̋ vǎkhǒmọ Persi nuô ní‿. È ma prẹ̀mò dő a yácű mẹnyacőtẹ̀ dő Byacè agně tôprẹ̀ hőhő.

13 Hémọhéryá nịpẹ́ kuǒ̋ vǎ Rufo nuô ní‿. È ma prẹ̀mẹtẹ̀phú dő amwịladu dő tẹ̀zụ̋tẹ̀nyạ́ tôkyě tôprẹ̀. Hémọhéryá nịpẹ́ kuǒ̋ vǎ amuọ̋ nuônuô ní‿. Amyáakhwè nị vǎ thyácőná aphú ná anẹ́ nuô cő.

14 Hémọhéryá nịpẹ́ kuǒ̋ vǎ Asycrito, Phlego, Herme, Pataroba, Herma thǐ tahenuô ní‿. Htuǒ̋rò hémọhéryá nịpẹ́ kuǒ̋ vǎ puọ̋vyạ́ Krístuphú dő a hyǎ cőbẽ̌ tuọ̋kuǒ̋ ná èthǐ nuôtahe ní‿.

15 Hémọhéryá nịpẹ́kuǒ̋ vǎ Philologo ná amě Julia, Nereo ná apuọ̋prẹ̀mò, ná Olympa ná lǒ̋‿ Cőmarya akayǎ sǎsẽ̌ dő a hyǎ cőbẽ̌ tọ̋kuǒ̋ ná èthǐ nuôtahe ní‿.

16 Bí thǐ myáhtye tạ̈sû lǔ tôprẹ̀ ná tôprẹ̀ akhẽ̀nuô, nuộmṹnuộthyǎ lǔ ná tẹ̀nuộmṹ dố a sǎsẽ̀ nuô ạkǔ ní⌢.

Krístu a prẹ̀zṳ̃́etẹ̀ plồmụphú lồ⌢ plǐ thǔhyǎ pẹ́ thǐ èthǐ atẹ̀hémọhéryá tahe prẽ́.

Tẹ̀mekyǎngọ́ Dố Khyě Tadû Tahe

17 Puộ́vyạ́ thǐ, vǎ thẽ́shyakrwǒnị́ thǐkhyě, rọ̀nị́
lahyǎ thǐnẹ́ ná kayǎ dố a hyǎnuồmẹ lụpruốlụpryǎ
tẹ̀ nuôtahe ní⌢. Èthǐ tẹ̀ithyóithya tahenuô a ilo cuố
taphǎkyǎ kayǎ dố thǐklẽ̀ tahehe ná Krístu pǎ. Èthǐ
tẹ̀ithyó tahenuô a lụ khódû ná Krístu ari-akyǎ dố
ǔ ithyó htuồhồ́ thǐ nuôtahe. Otaphǎkyǎ ná èthǐ
ní⌢. 18 Mẹtẹ̌hérò kayǎ phúnuô tahe ma a mẹ Byacè
Krístu atẹ̀mẹ mạ́to. Mạ́tôkhónuô, a lṳ̃́mẹmọ
mẹthẽ́plòmǐ nị́dyé lahyǎ anẹ́klộ́ a tẹ̀thẽ́zṳ̃́thẽ́lồ
tahe prẽ́. A hébèmọ hébècyạ́ ǔ, htuthẽ́nị́ ǔ rò èthǐ
ilolahǒnị́ kayǎ dố a cṳ̌ezǔ tẹ̀nuôtahe pǎ. 19 Thǐ
cṳ̌e nị́dǎryá ngọ́nuô, ǔ nị́huồ lồ⌢ plǐ cồ́ pwộ̌⌢
tôprẹ̀ cồ́ hồ́. Dố thǐ ohtwǒprẹ̀ phúnuô akhu-
akhyě vǎ thẽ́krṳ̃́ kanọ́⌢ to. Manárò tẹ̀ryá ma
phútě nuô, vǎ thẽ́zṳ̃́ nồthẽ́gněplǒplṹ ryá kuồ thǐ.
Htuồrò tẹ̀mǔmyạ́ ma phútěnuô, vǎ thẽ́zṳ̃́ nồo
mwộ̌plǐthǐplo ryá thǐ prẽ́.

20 Nyẹ̌tyato pǎma tẹ̀pẹ̌tẹ̀dwǒ a Cồ́marya yě ki
nồzị́taprồ́ mûkyǎ khǐnéricyạ́ khuklồ́ yětôduồ dố
thǐ khanyělẽ̤̀ pǎ.

Byacè Jesǔ Krístu abwíataryě ki okuồdû ná èthǐ
ní⌢.

21 Timothy dố a mẹrọ́kuổ tẹ̀ ná vǎ yětôprẹ̀
thǔhyǎ kuổ a tẹ̀hémọhéryá dố thǐ o. Htuổrò Lucio,
Jason ná Sosipater yětahe thǔhyǎnị́ kuổkuổ. Èthǐ
ma Judaphú tahe thyáná vǎyě hố.
22 Vǎ ma Tertio. Liyětôba ma Paulu nổrǎ vǎ prế.
Rò vǎ hémọhéryá cuốnị́ thǐ dố Krístu amwị akǔ.
23 Gaio hémọhéryá cuốnị́ thǐ. A ếmọsûryá
tǘdû vǎ dố ahi mạ́to, a ếmọsûnị́ lổdû prẹ̀zǘetẹ̀
plốmụphú lổ- plǐ cố. A myá ésûmọryá nyacố
sǐprẹ́sǐmyạ cố.
Prẹ̀opọ́ pẹ́ǔ vị̌shyědổ rǘ Erasto yě ná pẹ̀ puṓvyạ́
Quarto thǔhyǎ pẹ́kuổ thǐ atẹ̀hémọhéryá tahehe.
24 Pẹ̀ Byacè Jesǔ Krístu abwíataryě ki o kuổdû ná
thǐ lổ- plǐ ní-. Amèn.*

Tẹ̀htuthếhtya A Tẹ̀cốbẻ̌ Dố Khyě Tadû

25 Dố vǎ hésodônyǎ luổ pẹ́ ǔ ná tẹ̀thếkrǘmila yě
ná Jesǔ Krístu ari-akyǎyě akhu-akhyě, Cốmarya
mẹsổhtyabế pẹ́ hố thǐ tẹ̀zǘ rò pẹ̀ ki htuthếhtya è
pó-. Jesǔ Krístu ari-akyǎ yěnuôma, ǔ dyauốdyabí
è nyẹ̌lǎhố tadǘrò khǒnyạ́yě ǔ dyéluổ htyahố è
hố. 26 Manárò khǒnyạ́yě phú prẹ̀prọ héone
htuổhố nuô, htuổrò phú Cốmarya dố a htwǒprẹ̀
tacụ́prẹ̀ yětôprẹ̀ mekyǎ one htuổhố angọ́ tahe,
thyáphú Judaphú mạ́to tahe ki zǘe Krístu rò èthǐ
ki nị́dǎ lǔngọ́ agněnuô, ǔ dyéthếgně luổpẹ́ lổhố

* **16:24** 16:24 Liphá dố ǔ rǎ rẹ́lố lǔ mú- nukhẻ̌ tahenuô amạ̌phú (24) yě a opa to.

èthı̆ pwǫ̈̆⌐ tôpho hő́. 27 Rò Cő́marya dő́ a mẹ̈tẹ̈̀cyạ̈́ tű́prẽ́ è yĕtôprẹ̈̀nuô, dő́ Jesŭ Krístu akhu-akhyĕ ŭ ki mẹ̈lı̆mẹ̈takhẽ̌ htya dı̆tű́ è acụ̈́cụ̈ ahtű̌htű̌ ní⌐. Amèn.

Lisǎsȅ Athȅ - Kayǎ Ngọ́

Western Kayah: Lisǎsȅ Athȅ - Kayǎ Ngọ́ New Testament

copyright © 2014 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayah, Western

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-25

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
e95d0c8d-ae9c-5368-9ad4-ad9a104aff49